

WESTERN

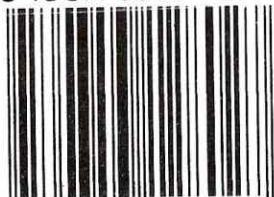
R. Resing

KANJON STRAHA

BROJ 105 • 700 DINARA

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128027

WESTERN

105

1988

R. Resing

KANJON STRAHA

Ivn Kolins

UKLETI RUDNIK

X-100

Odgovorni urednik
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednici izdanja
PIROŠKA MATIĆ
JOVAN ČANADANOVIĆ

Recenzent
R. DURMAN

Naslovna strana
GERD PLESSL AGENCY

*Izdaje i štampa: NIŠRO »Dnevnik«, OOUR Izdavačka delatnost, Vojvodan-
skih brigada 7. Novi Sad, telefon (021) 621-555 ● žiro-račun 65700-603-6350 ●*
Direktor NIŠRO »Dnevnik«: Jovan Smederevac ● Rukovodilac OOUR Iz-
davačke delatnosti: Ilija Vojnović ● Glavni i odgovorni urednik: Todor Du-
rić ● Tehnički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar Redakcije: Zdenka
Karabasil ● Korektor: Sava Malešević

Tiraž: 32.000 primeraka

KANJON STRAHA

Džek Kun, dobar poznavalac prilika na Divljem zapadu, stigao je u grad El Paso.

Tu ga je svečano dočekao oblasni šerif Mek Konors, sa nimalo radosnom vešću:

— Dragi moj Kune, pred tobom je težak zadatak! Jedva da će iko moći da ti pomogne . . . ali, ti si najbolji čovek kojeg poznajem.

Posle ovih reči Mek Konors mu je predao šerifsku značku El Pasa.

*

Dругу polovinu dana Džek Kun je proveo jašući. Primivši značku, odmah je krenuo na put. Određenog cilja nije imao. Jedino što je znao to je da treba da pronađe određene ljude koji su se krili po brdima oko Rio Grandea.

Put je bio naporan i opasan. Mek Konors nije nimalo preterivao.

Kada je osvanuo novi dan, Kun je znao da će se nešto dogoditi. U prvom trenutku je čuo neke neodređene zvuke, koji su ga podsećali na bat konjskih kopita. Zastao je i još jednom oslušnuo. Bio je u pravu. Topot konjskih kopita se sve više približavao. Nešto više od jednog sata bilo je potrebno da im se putevi ukrste.

Džek Kun je primetio opušak na putu ispred sebe. Po tome je znao da ga čekaju. Opušak je odavao njihovu nervozu i nestrpljenje.

Kun je nonšalantno namakao šerif na oči da bi mogao osmotriti

okolinu. Pogled mu je lutao po obližnjim brdima. Razmišljao je gde bi se kauboji mogli sakriti.

Izenada, niz brdo je počeo da se kotrlja poveći kamen. U poslednjem trenutku Džek Kun ga je izbegao. Za njim su sledili pucnji. Kun je pronašao zaklon. Nestrpljivi kauboji su pravili grešku za greškom.

Kao što je izenada došlo do pucnjave, tako je izenada nastupila tišina.

Kun je bio sakriven iza stenja i čekao da vidi šta će dalje biti.

Prošao je čitav sat kada je Kun nastavio put prema gradiću Velingtonu. To je bilo malo i opasno gnezdo na meksičkoj granici. Tu je takođe trebalo da preuzme posao šerifa. Nije mu baš bilo svejedno. Njegov prethodnik Bil Redford je nestao pre dva meseca i niko nije uspeo da ga pronađe.

Džek Kun se zaustavio na jednom malom proplanku i tu je bolje pogledao okolinu. Osećao je da ga neko posmatra. Moguće da mu spremaju zamku. Morao je biti oprezniji.

Polako je podbo konja i krenuo niz brdo. Ušao je u kanjon. Nije baš bio radostan zbog toga. Bio je u nezgodnom položaju. Sada više nije imao kud. Bio je šerif, i morao je ići napred.

Ubrzo je naišao na napuštenog konja. Pored njegovih nogu ležao je neki čovek. Kun se približio. Čovek je bio mrtav, sa nožem zabodenim u slabinu. Kun je primetio tri izdužene senke, kako mu se približavaju . . . Kada su tri kauboja raskora-

čenih nogu stala pred njega, još uvek nije reagovao. Držao je, i dalje, spuštenu glavu.

Čuo je i korake iza sebe. Osetio je hladnu cev pištolja na ledima.

Od jakog sunca nije mogao dobro da pogleda kauboje.

Džek Kun se našao u bezizlaznoj situaciji.

*

Bez reči su mu uzeli revolvere i vezali ga za sedlo. Sve je bilo spremno za pokret.

Ubrzo nakon toga sigli su do raskrsnice koja je vodila za Velington. Nisu krenuli u grad već su okrenuli konje prema istoku.

Džek Kun je sve vreme pokušavao što bolje da upamti put kojim su jahali. Sa tako namaknutim šeširrom to mu i nije bilo teško.

Ušavši u kanjon, morali su jahati jedan iza drugog. Tada je Kun prepoznao jednog jahača.

Bio je to Bred Karli, poznati i traženi ubica iz Kentakija.

Izašavši iz kanjona, našli su se na divnoj livadi. Brda su bila iza njih. Tu je Kun prepoznao još jednog jahača. Bio je to Henk Lorn.

Kunovo lice su smračilo. Prolazeći pored nekih koliba, Kunu je sve postalo jasno. Lorn je bio poznat kao krijumčar oružja, a sve te kolibe i poljane mora da su pripadale nekom ogromnom ranču na samoj meksičkoj granici.

Mrak je već uveliko pao kada su došli do glavne kuće na ranču.

Jahači se nisu tu zaustavili već su krenuli prema jednoj niskoj baraci. Tu ga je neko, nije video ko, svukao sa konja i gurnuo prema vratima. Za tren oka se našao u tami sobe. Kad je ostao sam, vrata su ponovo bila zaključana.

Sedeći tako u mraku, imao je vremena da razmisli o svemu i da sve analizira. Neka jeza i nespokoјstvo strujali su mu kroz telo.

Iznenada je shvatio kako je ne-

stao Bil Redford, poslednji šerif iz Velingtona.

*

Pre nepuna tri meseca, šerif Bil Redford je jedne noći ubio Džesona Kiroja. To je bilo u trenutku kada je Kiroj pokušao da prošvercuje jednu veliku količinu oružja preko reke Rio Grande.

To je bilo poslednje što se čulo o Redfordu, u El Pasu.

Iz Redfordovog poslednjeg izveštaja Kun je došao do još jedne činjenice.

Posle smrti Džesona Kiroja, glavnog gazde ranča, iz Meksika se vratio Čak Karson, da ga zameni.

Po nalogu Džesonovog brata Brajana, Čak Karson je bez pogovora prešao reku Rio Grande.

Brajan i Džeson Kiroj su spadali u pionire Divljeg zapada. Oni su bili među prvima koji su nastanili krajnji jug zemlje. Spadali su u ljude kojima je sloboda značila sve. U trenutku kada je zakon Severa hteo da ih uzme pod svoje, oni su se pobunili. Nisu poštovali granicu koju je pravila reka Rio Grande. Ponašali su se onako kako je njima odgovaralo. Kod njih je vladao zakon jačega.

Braća su se rano podelila. U jednom okršaju Brajan Kiroj je ubio čoveka. Morao je da pobegne za Meksiko. Braća su podelila imetak, i Brajan se odselio na samu ivicu ranča. Sada kada Džesona više nema, Brajan ne može da prede granicu. U takvoj situaciji mislio je da je najbolje da pošalje svog starog ortaka Čaka Karsona.

Sve te činjenice prostrujale su kroz Kunovu glavu u trenutku kada je neko pokušao da otključa vrata.

Džek Kun nije dobro poznavao Čaka Karsona. Jedino je iz priče mogao zaključiti da je opasan.

Vrata prostorije su se otvorila. Henk Lorn je, nagnuvši se napred, bacio Kunu večeru. Odmah zatim

se okrenuo, i uzjahavši konja, viknuo svojim ljudima:

— Pobrinite se za one konje!

Glas mu je delovao odsečno, jer je Henk Lorn već godinama bio predradnik na tom ranču.

Jašući lagano, stigao je do glavne zgrade. Tu je sjahao i ušao u dnevnu sobu. Nekoliko kauboja je sedelo u foteljama, ali je samo jedan, negde u pozadini, nervozno šetao gore dole.

Bio je visok i vitak, mada ne više tako mlad.

Ugledavši Henka Lorna, za trenutak je stao i pogledao ga pravo u oči. Čekao je da čuje šta Lorn ima da kaže.

Lorn je još uvek ćutao. Stavivši ruke na bokove i zauzevši pozu govornika, rekao je:

— Imamo pticu!

— Bilo je i vreme — odvratio je Čak Karson.

U sobi je vladala napetost.

Posle smrti Džesona Kilroja, Henk Lorn je očekivao da će postati čovek broj jedan na ranču. Prevario se u računici. Brajan Kilroj je poslao svog starog ortaka Čaka Karsona.

Svi su znali da je Henk Lorn nezadovoljan i da se neće dobrovoljno povući.

Svi revolveraši koji su bili u dnevnoj sobi stali su iza Lorna, dajući mu podršku. Bred Karli je držao jednu kovertu. Okrenuo se svom predradniku i rekao:

— Ovo smo našli kod njega.

Čak Karson je u dva koraka bio pred Karlijem i zatražio pismo:

— Daj ga ovamo!

Istrgao mu je pismo iz ruke i jednim pokretom ga otvorio.

Tiho je zviznuo.

— Poslali su Džeka Kuna. Gore u Kanzasu je za kratko vreme smirio situaciju. Mora da je vrlo pametan i sposoban čovek, tiho je rekao Karson.

— Bio je! — sa ironijom u glasu dodao je Lorn.

— Da li je mrtav? — sa nevericom u glasu upitao je Karson.

— Ne, još nije. . . — iscerio se ponovo Lorn.

Čak Karson je slegnuo ramenima i pošao ka fotelji da sedne. Nije primetio da Lorn ima još nešto da kaže. Ovaj je ne obraćajući pažnju na to nastavio:

— Znam da ste diplomata i da bi rado preuzeli stvar u svoje ruke. Dragi moj Karson, kod nas sa tim nećete proći!

Čak Karson je za trenutak zastao i pogledao Lorna pravo u oči.

— Ja znam da ste vi izvanredan revolveraš Lorne, . . . ali, silom se ništa ne postiže. Povrh svega, sutra stiže transport oružja, mislim da to ima prednost. Šta vi kažete na to? — upitao je Karson smirenim glasom.

Henk Lorn je pocrveneo od besa.

— Ništa nije bez nasilja — vikao je Lorn. — Mi smo ubili jednog od ljudi Fila Grahama da bismo uhvatili Džeka Kuna — dodao je ljutito.

Karson se za trenutak sledio.

— Nadaймо se da to neće poremetiti moj plan — rekao je tiho.

— Za vaš plan ne treba da brinete! Mi možemo u Velingtonu oformiti porotu koja će osuditi Kuna za ubistvo Grahamovog čoveka — nastavio je Lorn odsečnim glasom.

Karson je ćutao. Moglo se zaključiti da baš i nije bio zadovoljan.

Henk Lorn je sada izbacio i svoju poslednju kartu:

— Pored svega ovog, mislim da Brajan Kilroj ima odlične momke koji za njega rade i da će im biti zahvalan kada bude saznao za sve ovo.

Čak Karson je pogledao ljude oko sebe.

Osim Lorna, niko ga nije gledao. Svi su držali pognute glave i čekali. Nisu hteli da prenađe u odluci.

— Videćemo! — rekao je ironičnim glasom.

Vrlo retko su ljudi iz kampa odlazili za Velington. Bilo je to samo onda kada su odlazili u nabavku. Pošto je teren bio opasan, nikada nije išao jedan čovek. Uvek su odlazili u malim grupama.

Sve dok je Bil Redford bio šerif u Velingtonu, mogli su i osećati neku sigurnost, ali, od trenutka kada je šerif nestao i kada je Lorn stavio svog čoveka na njegovo mesto, situacija se u mnogo čemu promenila.

Mark Barit je čekao da smrkne, pa da tek onda napusti grad. Loše iskustvo mu je govorilo da je najbolje noću izaći iz grada. Mesec se nije ni pojavio kada je on sa svojih pet ljudi napustio Velington i krenuo u kamp. Kolona je sporo napredovala, jer zbog silnog tereta moralo se paziti na put kojim su išli.

Iznenada, iz mraka izroni osedlani konj bez jahača. Svi su iznenadeno zastali. Pogledali su se bez reči. Mark Barit je sjahao i polako krenuo napred. Ubrzo je naišao na leš. Okrenuo se prema svojim ljudima i pozvao ih da priđu. Kleknuo je zatim pored leša i bolje ga osmotrio. Kada su se ljudi okupili oko njega, polako je ustao i tiho rekao:

— To je Rodžer, čovek iz grupe Fila Grahama!

Ljudi su bili skamenjeni. Bez reči su podigli čoveka i stavili ga preko konja.

— To je delo Henka Lorna — tiho je izustio jedan.

— Da, svakako! — potvrdio je Mark Barit.

Ljudi su se vratili svojim konjima i ubrzo su nastavili put. Konji su spretno prolazili između stena, jer im je put bio poznat. Tek posle pola sata jahanja Barit je zaustavio grupu da se odmore.

U vazduhu se osećala napetost. Ljudi su se učitali kao da su nešto čekali. Uvidevši da je sve oko njih mirno, ponovo su nastavili put. Posle izvesnog vremena naišli su na

stazu kojom je trebalo da se spuste u dolinu. Tu im je bio kamp. Vatra je još uvek gorela i ljudi su u polukrug stajali oko nje. Bili su to novi doseljenici koji još nisu stigli da sagrade svoje kolibe.

Mark Barit se polako spustio u dolinu. Za trenutak su se svi skupili. Nemo su gledali u telo prebačeno preko sedla.

Sa ubijenog jahača pogled im je prešao na pleća čoveka koji je izašao iz jedne kolibe. Bio je to Fil Graham. Bio je zabrinut. Znao je da se nešto dogodilo. Lice mu se namrštilo, a usta se skupila u crtu. Krenuo je prema grupi okupljenih ljudi. Svi su ćutali. Mark Barit je prvi progovorio:

— Rodžer je mrtav!

Od vriska jedne žene svi se trgoše. Žena nije uspela ni da korakne. Pala je u nesvest.

To je trglo i Fila Grahama. Odlučnim glasom izdao je nekoliko naređenja i zatim pognute glave krenuo nazad u kolibu. Mark Barit ga je sledio. Znao je šta će se sada dogoditi.

Fil Graham je pre kratkog vremena došao u kamp. Svi su ga cenili i poštovali. Nezvanično je postao glavni čovek u njihovoj naseobini.

U ratu mu je bio uništen ranč, a on odveden u zarobljeništvo. Vrativši se, nije mu trebalo mnogo vremena da odluči da sa ženom i kćerkama krene u novi život. U kampu je bio odnedavno. Upoznavši ga, ljudi su ga odmah prihvatili.

Fil Graham je odveo Barita u svoju kolibu. Na zidu je visila karta koja je detaljno opisivala celu oblast. I drugi doseljenici koji su stajali oko vatre tiho su ušli u kolibu.

Graham je tihim ali odsečnim glasom rekao:

— Ovako dalje ne ide!

Svi su potvrdno klimnuli glavama.

— Sutra stiže novi transport ukra-
denog oružja na Kilrojev ranč. Mis-
lim da znate šta to znači? — dodao
je.

Mada iznenađeni ovim sazna-
njem, svi su samo klimnuli glava-
ma. Tek posle kratkog vremena og-
lasio se jedan doseljenik:

— Verovatno će poslati svoje lju-
de dole!

Graham ga je pogledao i rekao:

— Mi ćemo se boriti! Vrat ćemo
im udarac! Mark, skupi svoje ljude!

Mark Barit nije stanovao u tom
glavnom kampu već u jednom dru-
gom, u drugoj dolini.

— Šta će biti sa ostalim kampovi-
ma? — upitao je Mark Barit.

— Njih prepusti meni. Ja ću to sve
srediti.

Kada je Fil Graham ostao sam,
brzo se spremio i odjahao.

*

Trajalo je čitava dva sata dok se
Džek Kun oslobodio stega oko svoj-
ih ruku.

Na ranču je vladala tišina. Čuli su
se samo monotoni i spori koraci
stražara. Već izoštren Kunov sluh
tačno je mogao da oceni gde se u
svakom trenutku nalazi stražar.

Polako se popeo na krevet i pogle-
dao, kroz mali prozor, u dvorište.
Trudio se da zapamti raspored koli-
ba u dvorištu, a zatim pokušao da
izmeri rastojanje do korala. Odlučio
je da pobegne. Još je samo proverio
čvrstinu rešetaka na prozoru i onda
odlučio da se još malo odmori i da
tek pred svanuće beži.

Iznenada, iz sna ga je nešto trglo.
U prvom momentu nije znao gde je.
Protresao je glavom i odmah se sas-
vim razbudio. Bolje se namestio da
bi bolje čuo.

Koraci koje je sada čuo pripadali
su drugom čoveku. Bili su brži.

Kun je skočio na krevet i pogle-
dao kroz prozor. Bio je još uvek
mrak i više se ništa nije čulo. Ali,
trajalo je to samo kratko.

Kun je i dalje čuo korake, sada
nešto tiše, ali njega nisu mogli da
prevare. Čuo je nešto kao grebanje
po vratima. Neko je zatim stavio
ključ u bravu i tiho pokušao da ot-
vori vrata.

Kun je seo na krevet i nemo gle-
dao u vrata. Odjedanput ona su se
otvorila. Svež vazduh se razlio pro-
storijom. Šerif se nije ni pomerio.
Nije smeo da reskira. Nije znao ko
je na vratima. Neizvesnost je trajala
kao večnost. Zureći u vrata, čekao je
da čuje glas.

Jedan čovek je tiho rekao:

— Gospodine Kune, došli ste u
pravo vreme!

Šerif se pitao da li je taj glas već
negde čuo, učinio mu se tako po-
znatim. U prvo vreme je čutao, nije
smeo da reaguje jer nije znao da li
je to provokacija.

— Ko je to tamo? — šapatom je
upitao.

— Ja radim za vojsku.

Džek Kun je odmah pomislio na
agente o kojima mu je Mek Konors
pričao. Ali, Kun se sada uzdržao da
ista kaže.

— Nemamo baš mnogo vremena!
Sada me dobro slušajte, šerife! —
rekao je odsečnim glasom neko sa
vrata.

Napolju su se čuli neki glasovi,
vremena je stvarno bilo malo.

— Sutra dolazi veliki transport
oružja iz Fort Granta, koji Brajan
Kilroj već odavno čeka. Naša je šan-
sa da taj transport presretnemo i
pokušamo da ga uništimo.

Džek Kun je instinktivno pitao:

— Šta ja mogu da uradim?

— Vaš konj je u koralu, osedlan.
Tamo vas čeka i oružje. U torbi koja
je prikačena za sedlo nalazi se kar-
ta. Ona pokazuje mesto gde Kilro-
jev glasnik treba da preuzme najno-
vije informacije u vezi sa transpor-
tom. Uхватите ga kada se bude vra-
ćao na ranč.

— Kada?

— Sastanak je zakazan za osam
sati. U devet će već krenuti nazad
na ranč. U slučaju da se do podneva

ne pojavi, Brajan Kilroj će preći granicu, da bi se sam uverio. Jedino što još nije sigurno da li će biti jedan ili više glasnika — rekao je glas na vratima.

Džek Kun nije imao vremena za razmišljanje. Ali, neke stvari je još morao da sazna...

— Kada dolazi transport? — upitao je.

— Oko dvanaest sati, putem za Velington — spremno je odgovorio čovek.

— Koliko ljudi prati taj transport? — bilo je sledeće pitanje.

— Pet ljudi je predviđeno za pratnju. Kliv Otkins će im poći u susret.

— Ko je Kliv Otkins?

— Novi šerif Velingtona. Doveden je posle smrti Bila Redforda. On je Kilrojev čovek.

Džek Kun je progutao knedlu. Mogao je pretpostaviti neke stvari, ali sada mu je bila potrebna potvrda.

— Ko je ubio Bila Redforda? — upitao je promuklim glasom.

Čovek sa vrata nije odgovorio. Nešto je napeto osluškivao. Kada su koraci ponovo utihnuli, pogledao je u Kunovom pravcu i rekao:

— Ako su vam potrebni ljudi obratite se Filu Grahamu. On je na čelu doseljenika. Sigurno će vam pomoći, on će... — čovek je naglo prekinuo, jer su koraci bili sasvim blizu.

Jedino što je uspeo da upita Kuna je:

— Da li ste oslobodili ruke?

Džek Kun je skočio sa kreveta i potvrdno klimnuo glavom.

Dvoumljenja više nije bilo. Čuvar na ranču se našao pred vratima.

Džek Kun je skočio instinktom pantera...

*

Čuvar je pružio ruku da proveri vezu na vratima. Ruka mu je samo kliznula. Reže nije bilo. Sledio se. Podilazili su ga žmarci. Ljutito je op-

sovao kroz zube. Pogledao je prvo oko sebe i onda polako otvorio vrata.

Džek Kun koji je ležao na patosu sve je lepo mogao da vidi.

Čuvar je izvadio revolver i njime kružio po sobi. U trenutku kada mu je palo na pamet da ispali, metak i napravi uzbunu, jedan drugi čovek mu je došao s leđa i razoružao ga.

Čuvar je uspeo samo tiho da krikne. Strah je bio prevelik da bi drugačije reagovao.

Zatim je dobio udarac u glavu, tako da je ostao u sobi.

Čovek koji je sve vreme razgovarao sa Kunom iznenada je nestao. Kun nije znao s kim je razgovarao.

Čuvar koji je dobio udarac u glavu polako je dolazio sebi. Kun je to primetio u poslednjem trenutku. Upravo je uspeo da skoči na čuvara i da ga onemogućiti u nameri da puca. Dok su se tako hrvali na podu, pištolj je opalio i pucanj se razlegao prostorijom. To se nije smelo dogoditi. Sada je bilo prekasno. Džek Kun je morao brzo delovati, jer nije imao vremena.

Još jednom je udario čuvara pesnicom u lice, ali ovaj je i dalje uporno držao revolver u ruci. Kun je ponovo skočio na njega. Sada su se valjali po pesku ispred kolibe u kojoj je Kun bio smešten.

Odjeknuo je i drugi pucanj. Kun je pogledao čuvara ispod sebe. Bio je mrtav.

Istog trenutka Kun je skočio i pogledao oko sebe. Potrcio je ka koralu. Skoro je već svanulo. Skočivši na konja mogao je da vidi šta se događa na ranču.

Istog trenutka, kao po komandi, sva vrata su se širom otvorila. Iz kolibe koja je bila odmah do koralu počeli su da istrčavaju ljudi. Prvi kojeg je Kun video pao je pokošen. Svi ostali su pogledali u koral. Kun je ipak uspeo da se izvuče. Mnogo mu je pomogao njegov dobar konj.

Na ranču je zavladała tišina. Kao ukočeni revolveraši su stajali sa revolverima u ruci. Vazduh je bio prepun baruta. Dunuo je povetarac i oblaci prašine i baruta su se razili. Sve je postalo nekako svetlije.

Henk Lorn je stojao raskoračenih nogu i gledao u daljinu. Njegovi ljudi su ga izneverili. Svi su nemo i uplašeno gledali u svog gazdu.

Tišinu je prekinuo Lornov odsečan glas:

— Ko je bio poslednji na straži?

Momci još uvek nisu smeli da se pomere. Prvi je istupio Bred Karli. On je pravio raspored straže. Rekao je drhtavim glasom:

— Luk Adams je bio poslednji na straži!

— Gde je Luk? — pitao je Henk Lorn.

Bred Karli je glavom pokazao prema kolibi gde je do pre jednog sata bio zatvoren šerif Kun.

Telo Luka Adamsa je beživotno ležalo u pesku.

Henk Lorn je bacio letimičan pogled na leš, a zatim opet redom pogledao u svoje ljude.

Izdao je nekoliko naredjenja i prvih nekoliko ljudi već je spremno trčalo prema svojim konjima.

Dok je Henk Lorn pratio svoje ljude, osećao je nečiji pogled na sebi. Okrenuo je glavu i čuo glas:

— Gospodine Lorn, imate snažnu i snalažljivu momčad!

Lorn je u prvom trenutku pozeleo nešto da kaže, ali je oćutao. Čak mu je uspelo i da se nasmeši na Čaka Karsona. Nikada ga u životu nije mrzeo kao ovog trenutka.

Stojeći tako nonšalantno u do vratku kuće, Čak Karson je doviknuo:

— Kako je uspeo da pobegne?

— To ćemo tek utvrditi! — odgovorio je Lorn kratko i jasno.

Henk Lorn je krenuo da ispita celu stvar. Pogled mu je prvo pao na dasku na kojoj su visili svi ključevi. Tamo je i dalje visio ključ kojim je Lorn sam zaključao šerifa u kolibu.

Baš kada je hteo da ga uzme sa drvene table, naišao je Čak Karson i prvi je pružio ruku prema ključu. Opipao ga je i povukao se u stranu da ustupi mesto Lornu. Lorn je učinio to isto. Njegova ogromna šaka obavila se oko ključa.

— Hladan! Znam šta ste mislili — rekao je Lorn ironičnim glasom.

Posle su oba krenuli prema kolibi iza korala.

Henk Lorn je stavio ključ u bravu i polako ga okrenuo.

— Zaključano! — rekao je Lorn i pogledao u Karsonovo lice.

Ovaj je ćutao.

Vrata su odskočila i udarila u zid u sobi. Tu na podu našao je uže. Dok ga je Lorn gledao, Čak Karson je ćuteći izašao iz sobe.

— Šerif se sam oslobodio! — zaključio je predradnik. Lorn je pokušao svom glasom da da ton ironičnosti, ali ovoga puta nije mogao da sakrije svoj bes.

Čak Karson je ponovo ušao u kolibu i pošao prema prozorima. Tu se nalazila poveća rupa. On je sada prvi put progovorio:

— Vi ćete sada reći da je Kun pobegao kroz ovaj otvor na zidu.

— Naravno! — spremno je odgovorio predradnik.

— Po meni, to baš i nije moguće.

— Šta to treba da znači — upitao je Henk Lorn.

— Treba da znači da je rupa mala da bi se Kun provukao kroz nju.

Iznerviran, Henk Lorn je žustrim korakom otišao do prozora da pogleda.

— Znam šta hoćete da kažete — procedio je kroz zube i uneo se Karsonu u lice. — U mojoj grupi nema izdajnika! Možete Brajanu Kil-

roju da ispričate sve. Moji momci stoje uz mene!

Lorn je rukom prešao preko očiju, a zatim nastavio:

— Rupa je bila dosta velika!

— Ako vi tako mislite... — slegnuvši ramenima rekao je Karson. — Ja samo znam da transport danas stiže i da šerif Kun može poremetiti moje planove.

— Za plan ne treba da brinete. Šerif Kun će biti ponovo uhvaćen.

— U to lično sumnjam. Odakle mu sedlo za konja? — nastavio je Karson.

— U koralu se uvek nađe poneko sedlo! — rekao je Lorn.

Čak Karson ga je ljutito pogledao. Lorn se nasmejao i rekao:

— Potera kreće odmah. Ako želite, možete nam se pridružiti.

Karson odmahnu glavom.

— U osam treba da se sastanem sa glasnikom sa Kilrojevog ranča. To nije tako daleko — rekao je Karson.

Lorn se ponovo nasmejao i, okrenuvši se na petama, naglo izašao iz kolibe.

Karson ga je pratio pogledom. Znao je da ga Lorn mrzi iz dna duše. Ali, to njemu i nije bilo važno. Karsonu je bio važan samo plan.

*

Džek Kun je na konju jurio preri-jom. U daljini je video poteru od četvorice jahača.

Kun se nije smeo udaljavati od reke Rio Grande. Glasnici će se verovatno naći u blizini reke, a Kun je njihovom sastanku morao da prisustvuje.

Malo brdo delilo je ranč od reke. Njega je Kun morao da se dočepa. Uspelo mu je.

Šumica u koju je ušao trebalo je da mu posluži kao zaklon. Ušavši u šumu, malo je zastao da oslušne oko sebe.

Sa mesta na kome se zaustavio imao je pregled čitave okoline. Čuo

je bat konjskih kopita. Kroz krošnje drveća ugledao je četvoricu revolve-raša kako se penju uz brdo.

Džek se zadovoljno nasmejao. Izvukao je revolver iz futrole i čekao.

Revolveraši su dolazili sa severa. Kako je koji izlazio na proplanak, Kun ga je dočekivao metkom. Trojica su pali pogodeni, ali četvrti je nešto kasnio. Kun se nasmejao. Nije ni to bilo loše. Ali, ubrzo mu se osmeh sledio na licu. Video je uperen revolver, što je značilo da je četvrti bio suviše blizu. Suzio je oči da se ponovo navikne na mrak šume, i, ugledavši jahača, podbo konja tako da se ovaj propeo i predstavljao mu dobar zaklon. Bilo je to samo za kratko, jer revolveraš je imao dobre reflekske, i istog trenutka je pucao. Konj je bio pogoden. Još jednom se propeo a onda je pao na travu. Brzinom pantera Kun je otpuzao do zaklona iza jednog drveta. Kada se revolveraš pojavio, Kun je počeo da puca. Ovaj je pao kao pokošen.

Kun je ustao iz zaklona da pokupi puške rasute po šumarku. U tom trenutku ponovo je čuo bat konjskih kopita. Dolazili su sa severa. Pogledao je dole i video sedam jahača. Upravo su se zaustavili pod brdom i pogledali gore. Zatim su krenuli prema šumi.

Došavši gore, pogledali su svoja tri mrtva druga. Poslednji se popeo nešto kasnije. Svi ostali su ga pogledali. Upitao ih je ljutitim glasom:

— Šta se dogodilo?

Odgovora nije bilo. Tišina je teško pritiskala okolinu.

Iznenada, iza jednog žbuna, pojavio se šerif Kun. Obe ruke su mu bile nemarno spuštene na revolvere.

— Džek Kun je pobe-gao! — rekao je sam i time zbunio revolveraše ispred sebe.

Sada je čekao prvi metak. Tek onda je on počeo da puca. Revolveraši su padali kao pokošeni.

Ostavši ponovo sam, Kun je počeo brzo da skuplja rasuto oružje.

Nije prošlo ni nekoliko minuta kada su se ponovo čula konjska ko-

pita. Nailazila je treća grupa revol-
veraša. Kun nije imao vremena da
čeka. Uzjahao je konja i pojurio.

*

U kampu je svanjivalo. Ovoga jut-
ra je vladala tišina. Kuvar nije, kao
po običaju, lupao u šerpu i zvao lju-
de na doručak.

Tiho je ustala omanja grupa ljudi
i okupila se oko vatre. Neko od pri-
sutnih je upitao:

— Gde je Fil Graham?

Niko mu nije odgovorio. Svako od
prisutnih je slegao ramenima.

Tišinu su prekinuli jahači koji su
dolazili iz susedne doline na čelu sa
Markom Baritom. S poštovanjem su
prošli pored kovčega poginulog Ro-
džera. Tu kod vatre su se zaustavili.
Mark Barit je sjahao sa konja i kre-
nuo u Grahamovu kolibu. Na uzla-
zu je izmenjao nekoliko reči sa nje-
govom ženom, i onda se uputio u
sobu u kojoj je i juče bio.

U sobi se ništa nije promenilo od
prethodne noći. Obično je sto bio
preplavljen papirima. Graham je iz-
rađivao planove za doseljenike. Sa-
da je sto bio prazan.

Ove noći Graham nije sedeo za
svojim pisaćim stolom.

Mark Barit je neodlučno stajao
nasred sobe i čekao.

Nije mogao da miruje. Šetao je po
sobi, a onda se zaustavio ispred kar-
te. Bio je iznenađen sa kojom pre-
ciznošću je bila izrađena. Uvek se
pitao odakle Grahamu tako dobre i
precizne informacije.

Iz razmišljanja ga je trgao Graha-
mov glas:

— Mark, dođi! Već je dosta kasno!

Mark se okrenuo. U dovratku je
stajao Fil Graham. Bio je zamišljen.
Sada je izgledao stariji. Svaka bora
je bila duboka i ucrтана u njegovo
lice.

— Bio sam u polju, rekao je kao
da se izvinjava.

— Morao sam da odem jer je veli-
ko pitanje da li ću sve ovo ponovo
videti — dodao je.

Obojica su napustili kolibu i stali
na čelo grupe koja ih je čekala. Svi
koji su bili sposobni da jašu tu su bi-
li. Sedeli su u sedlima i čekali dalja
naređenja.

Svi su bili napeti. Kad su se Gra-
ham i Barit pojavili, masom je pro-
strujao žamor olakšanja.

Nije trajalo dugo, i kolona jahača
je bila na putu. Barit je nekoliko pu-
ta pogledao u Grahama i zatim, ne
mogavši da izdrži više, rekao:

— File, nadam se da niste suviše
umorni. Čini mi se da niste ni oka
sklopili.

— Obilazio sam kampove.

Kolona je polako išla putem, da bi
zatim skrenula u preriju na kojoj su
pasla krda sa Kilrojevog ranča.

— Za spavanje će biti vremena i
posle! — dodao je Graham posle du-
že pauze. — Biće dovoljno vremena
i za one koji se budu vratili u kamp,
i za one koji budu poginuli! — rekao
je tiho.

Barit je ćutao. Misli su mu odluta-
le. Situacija nije bila nimalo ruži-
časta. Doći će do žestokih borbi i bi-
lo je pitanje ko će se izvući.

*

Dok se Henk Lorn polako penjao
uz brdo, svuda je vladala tišina. Čuo
se prvo samo jedan pucanj, a zatim
još nekoliko.

Onda se preteći pojavila vatra.
Požar je pretio da uništi celu šumu.

Henk Lorn se zadovoljno nasme-
jao.

Bred Karli je jahao pored svog
gazde.

Samo još jedanput se iz šume čuo
bat konjskih kopita. Bili su to koraci
samo jednog konja, i oni su ubrzo
nestali.

Karli se namrštio. Crne misli su
mu se motale po glavi. Odmahnio
je glavom u želji da takve misli
odagna. Ispod oka je pogledao Hen-
ka Lorna. Na njegovom licu ništa se
nije moglo videti. Karli se zagledao
u Lornovo lice. Tiho je rekao:

— Verovatno će nam ostati vremena da porazgovaramo sa Kilrojevim glasnikom.

— Da! Ne može biti naodmet da vidimo šta Karson sprema.

Lorn je govorio smirenim glasom. Nije dozvolio da se vidi koliko mrzi Kilroja i njegovog ortaka Karsona.

Svi su znali da se granica između dva ranča na reci Rio Grande kad-tad mora povući.

Henk Lorn i Bred Karli jahali su čuteći. Svako je bio zaokupljen sopstvenim mislima.

Iznenada, Henk Lorn je podbo svog konja i krenuo brže ka šumi.

Instinktivno, Karli je osećao da nešto nije u redu.

Henk Lorn je bio prvi koji je video svoje mrtve revolveraše.

Zaustavio je konja i rukom dao znak.

Jedan od revolveraša je sjahao i trčeci došao do svog ubijenog drugara. Okrenuo ga je.

— Džef! — tiho je procedio kroz zube i pogledao prema Lornu.

Svi drugi su takođe pogledali u Lorna. Njegovo lice je ostalo bezizražajno.

Lorn je samo podigao ruku i podbovši konja krenuo napred.

Ono što je video učinilo je da pobesni. Brojao je leševe, ali, Kunovo telo nije video.

U međuvremenu, ostali su sjahali i nemo posmatrali oko sebe. Niko nije smeo da podigne glavu i pogleda u Lorna.

Bred Karli ga je posmatrao ispod obrva.

Krv je jurnula u Lornovo lice. Instinktivno, svi revolveraši su podigli glave i pogledali u svog gazdu.

Svi su čekali i čekali. Lorn je vi-knuo promuklim glasom:

— Svi na konje! Polazimo!

Ne čekajući ostale, okrenuo je konja i pošao niz brdo. Putem je razmišljao. Stvari su se iskomplikovale. Trebalo je brzo delovati. Fil Graham neće sedeti skrštenih ruku. Svima je bilo poznato da transport samo što nije stigao.

Lorn je zaključio da je dugo čekao ovaj dan.

Pred očima mu je igrao Karsonov ironičan osmeh. Mržnja je preplavila njegovo srce.

U Džeka Kuna se prevario. Bio je opasniji nego što je mislio.

Želja za borbom i osvetom je nadjačala sva ostala osećanja. Čelična snaga čoveka sakrivenog gore u brdima vukla ga je kao magnet.

Momci su čutke jahali. Strah ih još uvek nije napuštao. Nisu znali šta ih čeka gore u brdu.

Bred Karli je ponovo jahao uz svog gazdu Henka Lorna. Obojica su čutali. Karli je takođe bio uplašen. Izgubio je samopouzdanje.

*

Jahali su već čitav sat, a tragova nije bilo. Pojavilo se sunce i počinjao je još jedan sparni dan.

Iznenada, Lorn je ugledao tragove konjskih kopita. Istog trenutka je izvukao svoju pušku iz ležišta i prebacio je preko sedla. Nije smeo da rizikuje. Džek Kun je bio opasan.

Lorn je usporio, a njegovi ljudi su se raširili po polju. S vremena na vreme uplašeno bi pogledali Lorna.

Polje se sužavalo u kanjon. Lorn je propustio svoje jahače i pošao za njima. Nisu imali kud.

Ušavši u kanjon, prvog trenutka nisu ništa videli. Trebalo im je vremena da se naviknu na tamu.

Dok je trajala ta zaslepljenost, odjeknuli su prvi pucnji.

Henk Lorn, koji je jahao na kraju kolone, video je četvoricu svojih ljudi kako padaju sa konja.

U poslednjem trenutku Lorn se sakrio iza jedne stene. U tom zaklonu nije mogao ostati dugo. Podbo je konja i pucajući neodređeno u visinu pokušao je da prode kroz kanjon.

Bred Karli se sa manjom grupom preživelih jahača povukao na sam ulaz u kanjon i tu držao odstupnicu Lornu.

Pucalo se na sve strane, bez ikakvog reda i cilja.

Henk Lorn je kipteo od besa. Bio je ljut na svoje ljude. Ne mogavši više da se kontroliše, viknuo je:

— Šta ste stali!? Odmah svi na konje! Za mnom! Šta čekate, kukavičice?

Jašući, gledao je preko ramena. Nekolicina njegovih ljudi pošla je za njim. Opet su odjeknuli pucnji. Dvojica su pali.

Svi oni koji su preživeli uspeli su da se domognu zaklona.

Lorn je stalno pokušavao da oce- ni gde se Kun nalazi. Pokušao je i da nađe put kojim se Kun popeo na vrh kanjona. Nije mu trebalo mnogo vremena da pronade udubljenje u stenju i uzan putić koji je vodio gore ka izlazu iz kanjona. Dao je znak svojim ljudima.

Henk Lorn je prvi krenuo prema vrhu. Ostali su ga sledili. Prvo su došli do jednog omanjeg platoa i tu ostavili konje, a put nastavili peške.

Bred Karli je ostao dole. Imao je zadatak da zavera Džeka Kuna da bi mu se Lorn prišunjavao s leđa.

S vremena na vreme kanjonom su se prolamali pucnji. Lorn je bio ljut na Karlija, što više ne privlači Kunovu pažnju.

Kun se slabo odazivao.

Kad se Lorn sa svojim ljudima domogao samog vrha, pucnjava je potpuno prestala.

Svi su napeto osluškivali.

Dole, daleko u dolini, Lornu se činilo da čuje pucnjavu. Čuo je još nešto što sebi nije mogao da objasni.

Bio je to preteći i nepoznat zvuk.

Nemir je obuhvatio Lorna i njegove ljude. Vremena više nije bilo. Henk Lorn je morao da igra na samo jednu kartu. Podigao je ruku i dao znak svojim ljudima. Svi do jednog su iskočili iz zaklona.

Gore ih je dočekala pucnjava. Lorn se trgao i, ni sam ne znajući zašto, pokušao da uzmakne. Nešto nije bilo u redu. Počeo je da broji metke, i kada se zaustavio na broju

— Hajde, napred!

Lorn je tu video svoju šansu, jer je očekivao da će Kun puniti šaržer mecima.

Prevario se. Meci su ponovo zapraštali.

Lorn je izgubio petoro ljudi pre nego što je ponovo našao zaklon.

Tek tu, kada je došao do vazduha, shvatio je svoju grešku. Jedan glas ga je istog trenutka prekinuo u razmišljanju:

— Lorne, sakupio sam dosta municije i pušaka! Ne zavaravaj se! Dole vas čekaju moji prijatelji. Vaši momci su nedužni. Pružite im šansu i vratite se dole!

Lorn nije odmah odgovorio. Ugri- zao se za usnu i pogledao oko sebe. Svi su bili bleđi i uplašeni. Videvši da nema drugog izbora, odgovorio je:

— Ne brinite za ljude sa Kilo- rojevog ranča. Nisu oni kukavičice. Ne predaju se baš tako lako!

Posle ovih reči brdom je zavlada- la tišina. Ni dole ispod vrha ništa se nije čulo.

Lorn je pokušao da odgonetne ne- poznati zvuk. Pogledao je oko sebe, pa gore, u nebo. Tek sada, sve mu je bilo jasno. Krv mu je jurnula u lice.

— Lorne, stoka će vam izgoreti! — ponovo je čuo glas na drugoj strani vrha.

— Lorne, nemojte biti tvrdoglavi! Posle ovog nećete izvući čitavu gla- vu. Razmislite! Ja čekam! — dodao je glas.

*

Fil Graham i Mark Barit su jahali jedan pored drugoga. Bili su zao- kupljeni svako svojim mislima i ču- tali su.

Na samoj granici Kilo- rojevog ran- ča, svi su se zaustavili i poredali u jedan red.

Podbovši konja, Fil Graham je prvi poleteo prerijom. Svi su ga sle- dili.

Mark Barit je gledao oko sebe misleći da će ugledati nekog čoveka sa ranča. Niko se nije pojavio.

Zapalivši travu, ostvarili su deo svog plana.

Stoka se uznemirila. Goveda su se tiskala jedno uz drugo.

Fil Graham je usporio. Svi su za-
uzdavalali svoje konje.

Sada je trebalo opkoliti krdo. I to su uspešno uradili. Krdo su usmerili u određenom pravcu.

Uplašena stoka je jurnula na sam ranč. Fil Graham je zaustavio konja i izdignuvši se iz sedla posmatrao je šta se događa.

Istog trenutka odjeknuli su prvi pucnji, da bi zatim cela prerija zau-
darala na barut i paljevinu.

Krdo je jurilo prema ranču. Sada bi ga teško iko zaustavio. Cela pre-
rija je tutnjala.

Izenada, naišlo je nevreme. Ve-
tar je počeo da duva. Konji su se ta-
kođe uznemirili. Jahačima je bivalo
sve teže da ih obuzdaju. Ali, srećom,
sve su to bili iskusni ljudi. Svaki ja-
hač ponaosob pokušao je da umiri
svog konja i da ga prisili da legne.
Zemlja je uvek umirujuće delovala
na životinje.

Graham Fil nije mogao da se nad-
iše vazduha. Dah mu se zaustavljao
od jačine vetra. Počelo je da mu se
muti u glavi. Svakog trenutka je
mogao da padne sa konja. Posled-
njim delićima snage uspeo je da
savlada svog konja. Konj se spustio
na zemlju, a Graham se naslonio na
njegova leđa. Odmah mu je bilo lak-
še.

*

Krd je jurilo prerijom. Ljudi na
ranču nisu pružali poseban otpor.
Grahamu je to bilo čudno. Revolve-
raši sa ranča ovoga puta nisu bili
na svojim mestima.

Vetar je gotovo oduvao Graha-
mov šešir. U poslednjem trenutku
uspeo je da ga natuče jače na glavu.
Pogledavši okolo, viknuo je nešto

Marku Baritu, ali, reči su se izgubi-
le u orkanskom vetru.

Sa jednog brežuljka iznenada su
se sjurila dva jahača. Jurnuli su na
Barita. On ih je odmah primetio. Bi-
li su već sasvim blizu kada je Barit
ugledao njihova izobličena lica.
Brzo je reagovao. Podigao je bič i
zamahnuo. Prvi jahač je brže reago-
vao, dok se drugi našao u zamci. Bič
ga nije zaobišao, i kao pokošen je
pao na zemlju.

To je bilo dovoljno drugom jaha-
ču da umiri svoga konja i brzo izvu-
če pušku.

Prvi metak je proleteo pored Mar-
kove glave, a drugi ga je blago ok-
rznuo.

Ovoga puta Mark je imao priliku
da isproba svoju brzinu. Izvukao je
revolver i samo jednim metkom po-
kosio jahača. Laknulo mu je. Umalo
da zauvek ostane u toj preriji.

Buka, pucnjava i vetar prosto su
izluđivali čoveka. Refleksi su bili
usporeni, a osećaji otupljeni.

Mark Barit se okrenuo oko sebe.
Pogledom je tražio Fila Grahama.

Fil Graham ga nije ni pogledao.
Bio je zaokupljen drugim stvarima.
Gledao je prema jednom brežuljku,
kao da je nešto očekivao.

*

U preriji je zavladała tišina. Krdo
je naišlo na prepreku, i tu se zausta-
vilo i umirilo. Za sobom je ostavilo
pustoš. Sve kolibe koje su pripadale
Kilrojevom ranču više nisu postojale.

Mark Barit je podbo konja i kre-
nuo prema Grahamu. Onet su ga iz-
nenadili. Pojavila se nova grupa ja-
hača koja je nasrnula na njega. U
poslednjem trenutku našao je za-
klon. Tu je bio siguran. Jahači su se
okomili na došeljenike. Pucnjava je
kratko trajala.

Mark Barit je uspeo da se popne
na mali proplanak. Tu je sačekao
Fila Grahama. Obojica su požurili
da nađu svoje ljude.

Sa proplanka šu mogli videti ceo Kilojev ranč. Mark nije mogao da se uzdrži. Radosno je vrisnuo i bacio šešir u vazduh. Hteo je da se okrene Filu Grahamu, ali Fil nije bio pored njega.

Graham je zaostao iza grupe. Svoja osećanja skrivao je duboko u sebi. Nije se radovao kao što je to Mark radio. Znao je da ovo nije kraj. Iskustvo mu je govorilo da će biti još okršaja. Pogled mu se stalno zadržavao na brežuljcima okrenutim prema padu.

Mark Barit je sledio Grahamov pogled. U prvom trenutku nije verovao svojim očima. Trgao se, i nezadovoljstvo ga je celog obuzelo.

Jedna veća grupa jahača im se približavala. Puške i revolveri su se sijali na suncu. Jahači su bili naoružani do zuba.

Iznenada, Mark se setio hidalgoa koji su već duže vreme pljačkali i ubijali prolazeći kroz zemlju.

Mark se naježio. Nije to bilo zbog straha već zbog ponovnog saznanja da je Fil Graham osetio da će pljačkaši doći.

Odakle je znao da im opasnost preti iza leda?

Mark se okrenuo da pogleda gde je Fil Graham, ali, njega nije bilo.

Na nekih sto jardi od njega Fil Graham je stajao i čekao. Sedeo je na konju i mirno gledao hidalgoe kako se približavaju.

Oni su prolazili pored Kilojevog ranča. Tu su se zaustavili i iznenađeno posmatrali. Podbovši konje, odmah su nastavili put. Tek tada su videli usamljenog čoveka u preriji. Videlo se da im je bilo nelagodno. I oni su respektovali takvog čoveka. Snaga i čelna volja bile su snažnije od svega. Ta snaga delovala je i na hidalgoe. Za trenutak su se zaustavili i zatim se raštrkali praveći polumeseč.

Graham se nije pomerio ni za pedelj.

Mark Barit je sve to posmatrao sa strane. Sada je video da je to pravi momenat da se pridruži svojim lju-

dima. Oni su se zbili jedno uz drugo čekajući Markovo naređenje.

Mark je samo mirno posmatrao sve što se oko njih dešavalo.

*

Da li je Henk Lorn video smrtonosnu kopku u koju je vodio svoje ljude?

Bes i očajanje pomutili su mu vid, tako da nije ni video cevi uperene u svoje ljude.

Iza njih, stajali su doseljenici, tako da je Lorn bio opkoljen sa dve strane.

Henk Lorn je nekontrolisano reagovao. Izvukao je pušku iz sedla i počeo da puca u svim pravcima. Njegovi ljudi su ga sledili kao po komandi. Meci su prštali na sve strane.

Onda su preteći i bez milosti počeli da pucaju ljudi koji su ih opkolili.

Da li je Henk Lorn video kako mu ljudi padaju kao pokošeni. Nije se okretao.

Doseljenici su mu napravili prolaz, i on je sa ostatkom svojih ljudi izašao iz obruča i ne okrećući se nastavio put.

Kao zaslepljen, gledao je preko polja u Kilojev ranč. Osećao se nemoćnim. Nikada nije mislio da će tako proći. Ovo mu je bio jedan od najvećih poraza u životu. Prevario ga je Kiloj, zatim Kun svojim lukavstvima, a onda i ovi doseljenici.

Gnev je u njemu rastao. Koliko je on bio ljut, toliko su njegovi momci bili uplašeni. Lornu je već bilo potpuno svedjedno da li će ga ljudi napustiti ili ostati do kraja sa njim.

Henk Lorn je bio na ivici propasti.

*

Krdo se od silne pucnjave ponovo uznemirilo. Počelo je da se zbija i priprema za novi stampedo.

Lorn je to primetio, i natukavši šesir na lice, pojurio da vidi šta se može spasti. Trebalo je ponovo umiriti krdo.

Njegovu nameru je prekinula strašna detonacija.

Sa Kilrojevog ranča se čula eksplozija. Podigla se velika prašina.

Lorn nije mogao ništa razabrati. Čekao je da se razide veliki oblak prašine.

Sklonio se. Pogledavši oko sebe, video je svoje ljude kako u galopu jure.

*

Nije prošao ni sat vremena a sve je opet bilo čisto. Lorn je imao pregled cele okoline.

Pred njim se pružala pustoš, a osećao se samo miris baruta i paljevine.

Beživotna tela ležala su svuda oko.

Vinovnici nesreće su nestali kao da ih nikada i nije bilo.

*

Lorna je stalno mučilo saznanje da ga je Džek Kun prepoznao. Pitao se, kako? Nije trebalo mnogo da razmišlja. Kun je imao dvogled i uz njegovu pomoć i pregled cele okoline.

Još mnogo pre nego što su ujahali u kanjon, Kun je prepoznao Lorna. Dvogledom je mogao da vidi koliko je bio iznenađen kada ga je Kun prozvao. Ne, nije to bilo samo iznenađenje već i strah za pozicije.

Džek Kun ga je posmatrao jedno vreme pre nego što ga je stavio na probu. Henk Lorn nije ostao dužan svom ponosu kada je viknuo:

— Ne brinite za ljude sa Kilrojevog ranča! Nisu oni kukavice. Ne predaju se baš tako lako!

Džek Kun se smeškao. Odgovor je lepo zvučao. Ali, dvogledom, Kun je video Lornovo lice koje nisu videli njegovi ljudi.

Lice mu je govorilo drugačije od reči.

Za Lorna više dilema nije bilo. Krda su mu krenula u stampedo. Sada je sedeo između dve vatre.

Šerif Kun se zadovoljno smeja. Njegov plan je tekao baš onako kako ga je i zamislio.

*

Iznenada, Henk Lorn je doneo odluku. Mahnuo je svojim ljudima da počnu da se povlače.

Puzeći gotovo nezaklonjeni, ljudi su se spuštali odakle su i došli.

Šerif Kun ih je posmatrao. Bili su kao na dlanu. Mogao ih je ubijati kao muve. Ali, to mu nije bio cilj.

Pratio ih je pogledom sve do podnožja brda. Tu su uzjahali konje i nestali.

Još nekoliko trenutaka se i Kun zadržao na brdu. Onda je odlučio da pođe.

Konj ga je čekao na jednom sporednom putu nedaleko od brda.

*

Sunce je dobro peklo kada je šerif Kun konačno odlučio da krene.

Skupio je puške i municiju koja je bila rasuta na sve strane. Još jedanput je pogledao u kartu koju je našao u torbi. Brižljivo su bile ucrtane linije kanjona i jedne male pećine gde je trebalo da se nađu glasnici. Bilo je ucrtano i mesto gde ih šerif Kun može najbolje prepasti i iznenaditi.

Čovek koji je crtao tu kartu bio je pravi majstor svog posla.

„Čovek iz mraka“ — tako ga je nazvao Džek Kun.

Sada Kun nije imao vremena da razbija glavu ko bi to mogao biti.

Za nepuni sat Kilroj je trebalo da se nađe sa glasnikom, i Kun baš nije imao vremena, jer ga je čekao dug put.

Dok se spuštao u pećinu gde je sakrio svoga konja, razmišljao je o svemu.

Tu dole vladala je apsolutna tišina.

— Onaj ko sebi dozvoli da ga neko ovde iznenadi, naći će se u bezizlaznoj situaciji — pomislio je Džek Kun.

Ni sam nije znao zašto je baš na to pomislio.

Našavši konja, uhvatio ga je za uzde i poveo ka izlazu iz pećine.

Bilo mu je lakše kada je ponovo ugledao sunce. Sve ovo za njega nisu bila iznenađenja. Karta je bila toliko dobra i detaljna da je svaki pedelj bio ucrtan.

Kada se domogao svetla, za trenutak se zaustavio. Isekao je čebe na četiri dela i te delove vezao oko nogu konja.

Vremena je imao malo, a put je bio dugačak. Kun je morao da bude brz i tih. To je bio jedini način da sprovede svoj plan do kraja.

I sada, dok je brzo jahao, karta mu je bila dobra vodilja. Grabio je prema reci.

Domogavši se pećine koja je u karti bila ucrtana kao sastajalište, šerif Kun je usporio. Konačno je i stao da bi bolje osmotrio okolinu. Trebalo je naći skrovito mesto za konje.

I to mu je uspelo. Uvukao ga je u jedan uzani prolaz, zatim se popeo na mali plato iznad pećine. Odatle je imao pregled cele situacije. Uzeo je dvogled i osmotrio okolinu. Imao je vremena. Sunce je već zalazilo, ali mrak još nije pao, i osam sati je bilo daleko.

Serif je čekao.

Iznenada, tišinu je prekinuo topot konjskih kopita. Približavao se jedan jahač. Jahao je polako i gledao unaokolo. Konj se na kraju zaustavio.

Telo jahača se nagnulo napred. Šešir mu je zaklanjao lice.

Kun je strpljivo čekao da jahač podigne glavu i pogleda brežuljke

oko sebe. Nije baš bio mlad. Kun je to zaključio po njegovom držanju i borama koje su se kroz dvogled sasvim dobro videle.

— Čak Karson — nije mogao da poveruje svojim očima. On nikada nije video tog čoveka, ali veliko iskustvo i mnoge priče učine da takvi ljudi budu lako prepoznatljivi.

Nije prošlo ni nekoliko minuta, a sa druge strane približavala su se dvojica Meksikanaca na ponijima. I oni su ulazili u kanjon.

Šerif Kun je bio ubeđen da se ni ovoga puta nije prevario. Njegovo uverenje još više su učvrstila dvojica Meksikanaca.

Ugledavši jahača, Meksikanci su skočili sa ponija i sa velikim poštovanjem i respektom poklonili se pred Karsonom.

Karta je pokazivala jednu sasvim određenu tačku koja se nalazila na pola milje udaljenosti. Bio je to izlaz iz kanjona gde je Kun trebalo da pokaže šta zna.

*

Dole, u podnožju, trojica ljudi se zakloniše tako da ih šerif nije mogao videti.

Džek Kun je to iskoristio i sasvim tiho, ne izazvavši nikakav šum, uspeo da se spusti u podnožje i dočepa svog konja.

Bio je oprezan. Pojahao je konja i krenuo.

Jašući kroz šumu, ništa nije čuo. Dobro je napredovao. Uskoro se dočepao izlaza koji je zbog guste šume bio jedva vidljiv.

Zaustavio se kod prvog drveća. Nije sjahao. Osluškiavao je. Stalno je razmišljao o Čaku Karsonu.

Iznenada, čuo je topot kopita. Džek Kun se povukao dublje u senku drveća, i izvukavši revolver, napregnuto je čekao.

Pojavila su se ona dva Meksikanca na ponijima. Džek je izašao iz zaklona i nemarnim glasom upitao:

— Prijatelji, da li je ovo put za Vellington?

Rukom je pokazivao prema jugu. Istog trenutka oba Meksikanca su zaustavila svoje ponije i pogledavši prvo u nebo, jedan od njih reče:

— Dragi moj, tamo je Meksiko!

Oba su se bez prestanka smejali. Vremenom, taj smeh je bivao sve tiši. Kada su konačno prestali, šerif Kun je uspeo da kaže:

— Onda ste na pogrešnom putu, momci!

Oba su odmah shvatili. Ruke su im poletele prema revolverima. Džek je krenuo napred. Sada su mogli da vide šerifsku značku koja je zasjala na suncu. U ruci mu je bio revolver.

Videvši to, Meksikanci su vratili svoje revolvare u futrole. Znajući da nemaju izbora, polako su podigli ruke.

Šerif ih je ćutke posmatrao.

Onda, iznenada, iako se Meksikanac nije pomerio, poni na kome je sedeo jurnuo je ka šerifu Kunu.

Kao da je nešto osećao, Kun nije skidao pogled sa belog Meksikanca čiji se poni okomio na njega. Primećio je i sečivo noža, tako da se u poslednjem trenutku povukao u stranu.

Celom dužinom sečivo se zabilo u koru drveta pored Kuna.

— Ovaj trik nije bio loš. Sada ću vam pokazati jedan drugi — odvratio je Kun mirnim glasom.

U ruci mu se našao laso. Podigao je ruku, i laso se već našao oko Meksikanca koji mu je bio bliži.

Šerif Kun je podbo konja, tako da je Meksikanac poleteo među noge drugog ponija. Na taj način obojica su bili onesposobljeni. Kun je skočio sa konja, skupio laso i zatim se sagradio i uhvatio Meksikance za kragne i lupio im glavu jednu o drugu. Onesvešćeni, pali su na zemlju. Brzo ih je stavio na ponija i vezao. Onda je još oslobodio kopita svoga konja i zatim se ponovo našao u sedlu.

Džek Kun je krenuo. Vukao je Meksikance za sobom.

Posle izvesnog vremena, obojica su se povratila iz nesvesti.

— Dobro se osećate, zar ne? — tiho se smejući, doviknuo im je Kun. Meksikanci nisu bili raspoređeni za razgovor. Tiho su stenjali. Džeku je bilo sasvim svejedno. Ionako je morao da razmisli kako da ih dopremi do Velingtona.

*

Još mnogo ranije nego što je Čal Karson mogao da vidi svoj ranč oseto je u vazduhu miris paljevine prašine i stoke.

Podbo je konja i požurio. Popeo se na jedan proplanak, odakle je trebalo da vidi ranč. Od velikog oblaka prašine to je bilo nemoguće. Kor mu je stao i, napregnuvši sva čula, gledao napred.

Čak Karson je razmišljao. Sve ovu mu se nije svidalo. Kako se približavao ranču, prašina je bila sve gušća. Jedva da je mogao da gleda.

*

Jašući polako, ušao je u dvorište ranča. Sve je bilo tiho. Ostale su samo ruševine. Čak Karson je zastao i pogledao okolo.

U tom trenutku mu je prišao jedan čovek.

— Šta se dogodilo? — upitao ga je Karson.

— Sve je to uradio Fil Graham. Naterao je naša krda u stampedo i onda ih usmerio na ranč. Sve je uništeno! — očajničkim glasom, odgovorio je čovek.

U njegovom glasu Karson je primetio neki strah.

Sada su se pojavili i ostali preživeli sa ranča. Napravili su polukrug oko Karsona i nemo ga gledali.

Na kraju se pojavio i Henk Lorn. Viknuo je na svoje ljude:

— Ne stojte tu tako glupo!

Pravio se kao na nije primetio Karsona. Svi momci su podigli glave

ve, i Lorn je pomislio da će ga poslušati. Ali, oni se nisu ni pomerili.

Čak Karson je sjahao, i sada su Lorn i Karson stajali jedna naspram drugog.

— Šta se ovdé dogodilo? — upitao je Karson Lorna odsečnim glasom.

Henk Lorn je malo razmišljao. Zatim je mirno odgovorio:

— Fil Graham je tako reći mrtav! Za to ću se ja pobrinuti!

Čak Karson je ćutao neko vreme. Svi su ćutali. Lornu je to najteže padalo. Karson je ipak prekinuo tu nepetu situaciju.

— To što si rekao neće povratiti ovaj ranč! Lorne, ti si bio odgovoran za ovaj ranč!

Reći su delovale kao udarci nožem. Lorn se trgao. Iznerviran, proćedio je kroz zube:

— Varate se, Karson, ako mislite da vi niste odgovorni za ovo. Ne dozvoljavam da sa mnom tako razgovarate, i čini mi se da je sada bilo dosta. Naša saradnja je gotova. Vi nemate više pristupa na ovaj ranč. Jedino preko mene mrtvog!

— Ako tako mora, dobro — mirno je odgovorio Karson.

Lorn se nasmejao i rekao:

— U redu. Nas dva ćemo se već obračunati. Sada nije trenutak za to. Imamo pune ruke posla.

Čak Karson je pristao.

Karson je uhvatio svog konja za uzde i krenuo prema koralu. Ali, on više nije postojao.

Što je bilo napravljeno od drveta, to je bilo uništeno. Čak i vodena pumpa na sredini dvorišta, bila je neupotrebljiva.

Karson je samo odmahnuo glavom. Bio je nezadovoljan onim što je video. Trebalo je ponovo mnogo rada da se sve vrati u normalno stanje. Nesreća je bila i u tome što nije bilo dovoljno ljudi. Mnogo ih je poginulo.

Karson je pošao prema glavnoj zgradi. I ona je bila oštećena. Stepene više nisu postojale. Skočio je na verandu i zatim ušao u sobu. Ru-

kom je obrisao prašinu sa lica. Umoran, seo je u fotelju i čekao.

Napolju, u dvorištu, ljudi su radili. Stoka je bila pokupljena. Sada su, kako tako, svi pokušavali da uspostave neki red.

Prošlo je dosta vremena kada je Karson čuo korake na verandi. Čuo je glas Henka Lorna, koji je pokušao da sakupi svoje ljude.

Karson je ustao i stao na vrata. Posmatrao je i slušao Lorna i njegovo naređenje.

Govor mu je bio kratak:

— Ljudi, znate kome sve ovo treba da zahvalimo?! Sad' ćemo poći do doseljeničkih kampova.

Da li je Henk Lorn osetio nezadovoljstvo među svojim ljudima? Da li je osetio njihovu uznemirenost?

Kada je čuo korake iza sebe, polako se okrenuo. Čak Karson je stao pored njega.

Pogledao je ljude. Bilo ih je jedva dvadeset i petoro.

Obratio im se:

— Malo vas je! Lorne, možda bi bilo bolje da za početak sahranite svoje mrtve i pokupite sve ranjene! Njegov predlog zvučao je kao naređenje. Lorn nije smeo da mu protivureći. Ovo nije bila dobra prilika za to.

Ljudi su se rastrčali po dvorištu, tražeći svoje konje. Karson je to iskoristio i još jednom se obratio Lornu:

— Da li je šerif Kun uspeo da vam pobegne? — upitao je.

— Da, i to nedaleko od mesta gde ste imali sastanak. Da li vam to nešto govori? — cereći se, upita je Lorn.

Karson se trgao. Prošla ga je jeza. Nije mogao da se uzdrži a da ne upita Lorna.

— Odakle bi Kun mogao znati za moj sastanak i za transport?

Lorn se opet nasmejao:

— Možda mu je i to već neko šapnuo na uvo! Mislim da tu nema ničeg neobičnog.

*

Velington je bio poslednja stanica na putu za Meksiko. Put prema gradiću bio je toliko uzan da se Kun jedva probijao. Izašavši iz kanjona, našao se na čistini. U daljini je video prve kuće i ogromnu drvenu tablu koja je značavala ime grada. Šerif Kun je zastao. Razmišljao je šta dalje da radi.

Svuda oko vladala je tišina, jedino su Meksikanci stenjali. Položaj u kome su se nalazili pričinjavao im je veliki bol.

Kun nije imao vremena da razmišlja o njima.

Podigao je šešir, i obrisavši ožnjeno lice, odlučio da krene u grad. Trebalo je rizikovati. Bilo je veliko pitanje šta će tamo naći.

Šerif Kun je polako ujahao u gradić Wellington.

Jahao je glavnom ulicom, a za sobom vukao dva vezana Meksikanca. Sve je bilo mirno, ali, Kun kao iskusan čovek, dobro je čuo i tišinu.

Glavna ulica je pravila luk tako da Kun nije mogao videti njen drugi deo. Imao je, ipak, nepogrešiv osećaj da ga tu neko čeka. Osećao je napetost u vazduhu.

Zašavši u drugi deo glavne ulice, naišao je na grupu ljudi koji su nešto čekali.

Nije smeo da rizikuje. Povukao se u zaklon.

Iznenada je tišinu prekinuo batkopita i udarci točkova o put.

— Oružje Kilroja — pomislio je Kun.

Podigao je glavu prema suncu i ocenio da je još dosta rano. Transport je trebalo da stigne tačno u podne.

— Hoj! — viknuo je glas iza kuće. Nastalo je naglo kočenje i kola su stala.

Gradom je ponovo zavladala tišina.

— Sanduci sa oružjem i municijom su zaplenjeni! — ponovo se javio isti glas.

Sada se oglasio još neko:

— Držite svoje ljude po strani, Barite!

— Sanduci sa municijom pripadaju nama! — sledio je odgovor.

— Gospodine Otkinse, mi smo ovo pošteno platili! — dodao je isti glas odlučno.

Šerif Kun je izašao iz zaklona i polako krenuo niz ulicu. Nije mu trebalo mnogo vremena da vidi šta se ovde događa i da shvati u čemu je problem.

*

Ispred poštanske stanice stajala su kola, a na njima je sedeo samo jedan čovek. Skupio se kao da je želeo da nestane, ili da ga niko ne primećuje.

Četvorica revolveraša napravili su kordon oko kola i tako ih štitili. Držali su revolvare u ruci. Peti je stajao korak ispred njih. Držao je ruke na bokovima i gledao u masu ljudi ispred sebe.

Ljudi koji su se njicali ispred kola nisu bili građani toga grada. Bili su doseljenici. Kun je to odmah video. Ali, video je još nešto, što je uvek viđao za vreme svog službovanja po gradovima: grad se uzbudio i usprotivio tiranima koji su vladali njime.

Ispred kovačnice stajao je ridokosi Irac, sa otkočenom puškom u ruci. A preko do njih, vlasnik saluna je držao dva revolvra u rukama.

— Ljudi, ne budalite! — tiho je rekao čovek koji je stajao ispred kola. Glas mu je zvučao preteći.

Situacija je bila napeta. Svakog trenutka moglo je doći do eksplozije.

Od juče, Kun je bio zadužen za grad i za sigurnost njegovih žitelja. Nije imao mnogo vremena. Stajao je još nekoliko trenutaka nasred ulice, nadajući se da će ga neko primećivati. Ali, niko ga nije video. Svi su bili zaokupljeni onim što su videli ispred sebe.

Kun je polako jašući krenuo bliže.

— Ljudi, šta to radite? Saberite se! Ja sam šerif ovog grada.

Kod tih reči, Kliv Otkins je odgrnuo svoj sako i pokazao značku. Uradio je to vrlo smišljeno, jer je skupio obrve primetivši značku na došljakovoj košulji.

Kliv Otkins je bio iskusan i odmah je shvatio da je došljak čovek posebnog kalibra.

Stajao je tako ukočeno da su i drugi pogledali u njegovom pravcu. Ulicom je odjekivao topot kopita i čulo se stenjanje dvojice Meksikanaca.

Džek Kun je prvi prekinuo tišinu, rekavši:

— Vaša značka je pripadala Redfordu. Jednom ispravnom šerifu Velingtona.

Kliv Otkins se trgao. Brzo je reagovao. Osmehnuo se i nemarno dodao:

— To je bilo davno!

Četvorica ljudi iza njega propratili su ove reči gromoglasnim smehom.

Smejući se tako, promenili su svoja mesta i zauzeli bolje položaje u odnosu prema Kunu.

Ovaj je mirno sedeo u svom sedlu i kao da je nešto čekao.

*

Mnogi u Velingtonu su prisustvovali sceni koja je usledila posle, ali niko ni nakon nekoliko godina nije mogao tačno da opiše šta se dogodilo. Svi su pokušavali da rekonstruišu događaj. Nikad im to nije uspelo.

*

Otkinsova brza kretnja bio je znak za njegove ljude. Mada su svi držali revolvere u rukama, Otkinsov se prvi oglosio. Bio je to dovoljan znak njegove brzine.

Meci su počeli da praskaju na sve strane. Pravi vatromet bio je usme-

ren na Kuna. Ali, njega nije bilo u sedlu.

Ljudi su se uzvrpoljili. Gledali su na sve strane, ali Kuna nisu videli. On kao da je bio nestao. Videvši da je čovek jednostavno nestao, ponovo su se okrenuli prema kolima.

Tamo su ugledali nešto sasvim neobično i nesvakidašnje. Oči Kliva Otkinsa su se razrogačile u čudu. Ruke su mu zadrhtale, ali, za sve je bilo kasno. Pao je, pogođen u leđa.

Svi su bili iznenađeni, ali nisu imali vremena da gledaju mrtvog Otkinsa.

Jedan od četvorice revolveraša koji je stajao iza Otkinsa, takođe je pao na put. I druga dvojica su isto prošli, samo je četvrti pokušao da pobegne. Ali, metak je bio brži od njega.

Konji su se uznemirili. Divlje su se propinjali i rzali.

Kada su svi revolveraši pali pogođeni, iza jednog ponija pojavio se Džek Kun. Revolver u njegovoj desnoj ruci još uvek se pušio.

Ali, odjednom se u Kunovim rukama našla puška. Okrenuo se prema krovu kovačnice i opalio. Ponovo je repetirao i opalio na drugu stranu; tako je uradio još jedanput. Tri prilike su se skotrljale sa krova kuća. Iznenada su se pojavile i isto tako brzo nestale.

A onda je zavládala tišina.

*

Nemoćno su svi stajali i gledali u čoveka koga niko do pre dva minuta nije znao.

Džek Kun je čekao. Onda mu se licem razlio osmeh.

— Sve ovo bila je moja dužnost, jer, od juče, ja sam novi šerif Velingtona.

Svi su i dalje ćutali. Odgovora još uvek nije bilo.

— Zovem se Džek Kun! — rekao je već pomalo nestrpljivo.

— Bred Redford je bio moj prijatelj. Zato me je oblasni šerif Mek

Konors i poslao ovamo! — dodao je Kun.

Tek sada se jedan od prisutnih ljudi trgao. Teškim koracima je prišao šerifu i rekao:

— Zovem se Mark Barit. Izvinite za ovu zakasnelu reakciju. Ovako nešto se ne viđa svaki dan.

— Nadaймо se! — smejući se, rekao je Džek Kun. I on je osećao olakšanje posle ove žestoke borbe.

Naglo, kao da je rampa bila probijena, svi ljudi su se približili.

Mark je Kunu ispričao ceo tok neslaganja između Kilrojevog ranča i doseljenika.

— I građani Velingtona su u ratu sa Kilrojevim rančom! — dodao je stasiti Irac. — Moje ime je Džim Ferguson, ovde sam kovač! — dodao je ponosno.

— To se i vidi — odgovorio je Džek Kun.

— Od danas ujutro sam na strani doseljenika! Do sada nismo imali prilike da se pokažemo. Ovo je bila prva koja se ukazala! — rekao je kovač.

— Znači, došao sam u pravo vreme! — dodao je Kun.

— Da, da! Filu Grahamu treba za sve da zhvalimo! — rekao je Mark Barit.

— Ko je Fil Graham? — upitao je Kun.

Toga jutra je, ko zna kako, saznao za to ime. Bio je znatiželjan. Interesovalo ga je ko je taj čovek koga svi tako hvale.

— On je vođa doseljenika! — rekao je spremno Ferguson. Nasmejao se i pogledao Marka Barita.

— Da, to je tačno! — potvrdio je Barit. — Fil Graham je sve predvideo. Čak i ovo sa sanducima municije. Otkins nije znao s kim ima posla — dodao je.

Mark Barit je gledao u sanduk i odjedanput mu se žurilo.

— Odvešćemo kola sa municijom. Svakog trenutka možemo biti iznenađeni. Henk Lorn će nas verovatno napasti. Ne treba da reskiramo — brzo je rekao.

— Da, to je u redu! — klimnuo je Džek Kun.

Džeka Kuna su interesovale još neke sitnice. Otpratio je Barita do kola, i dok je posmatrao kako on radi, razmišljao je da li da ga pita. Ipak, odlučio je da to i učini:

— Danas vam nisam od velike koristi. Treba da stigne još jedan ilegalni transport oružja i municije. . .

Kod poslednjih reči Kun je pogledao Marka Barita. Interesovalo ga je kako će ovaj reagovati.

Mark se ponašao sasvim normalno. Klimnuo je glavom i time dao do znanja da mu je stvar poznata.

— Vi nešto znate o tome? — upitao ga je brzo Kun. — Odakle vam te informacije?

Mark Barit je slegnuo ramenima, ali je ipak rekao:

— Fil Graham zna mnogo. Pitanja postavite njemu.

Posle ovih reči Barit se pridružio svojim ljudima, koji su već bili krenuli sa municijom.

Džek Kun ga je posmatrao.

— Šta ćemo raditi sa tim ilegalnim transportom? — upitao je jedan glas pored Kuna. Bio je to Ferguson.

Džek Kun nije mogao da se uzdrži, pa se nasmejao. Zatim je podigao glavu prema nebu, da bi ocenio vreme. Sunce je već bilo u zenitu. Trebalo je da krene.

Okrenuo se i pogledao Ferguson. Nije hteo da mu uskrati odgovor.

— Ja odmah krećem. Poći ću transportu u susret.

Ferguson je bio iznenađen.

— Šerife, da vam kojim slučajem nije potrebna pomoć? Mislim. . . pomoćnik. . . — tiho je upitao.

— Da, kako da ne! — spremno je odgovorio Kun. — Hoćete da budete moj zamenik? — upitao je i odmah izvadio značku iz torbe.

Irac je blistao. Uzeo je značku, i, dok ju je kaćio, bio je crven u licu.

— Recite, šta ima da se radi? — upitao je.

Kun se setio dvojice Meksikanaca koji su se mučili, vezani za konje. Glavom je pokazao na njih i rekao: — Imamo dva gosta! Strpajte ih u zatvor.

Ferguson je odmah krenuo na posao. Probio se kroz gomilu i svukao Meksikance sa konja. Prebacio ih je preko ramena i kao vreće poneo ka šerifovoj kancelariji.

Džek Kun je hteo da povede konje, ali prisutni građani su ga preduhitрили.

— Nije loše za početak! — glasno je razmišljao.

Pre nego što je krenuo, još jedanput je pogledao prema svom novom pomoćniku.

*

Građani Velingtona su pripremili svečani ručak za svog novog šerifa. Tek posle ručka, pustili su Džeka Kuna da pođe svojim poslom.

Dok je žurno grabio prema severu, morao je da se nasmeje pomislivši na protekli ručak i sve počasti koje su mu bile ukazane. Svi su bili srećni i zadovoljni.

Stanovnici Velingtona su konačno dobili dobrog šerifa, a Džek Kun je bio prezadovoljan prijemom koji su mu ukazali. Uvek mu je bilo lakše da radi kada je održavao dobre odnose sa ljudima u gradu. Podrška koju je dobio mnogo je značila njemu, koji je preživeo i doživeo mnogo ružne stvari.

Kun je sebi dao reč da ih nijednog trenutka neće izneveriti.

*

Njegovo dobro raspoloženje nije trajalo dugo. Lice mu se uozbiljilo kada je zaključio da je već podne.

Dok je brzo grabio kroz kanjon, Kun se stalno osvrtao. Gledao je levo i desno. Stalno je tražio nešto sumnjivo.

Sve je bilo mirno.

Misli su mu odlutale na Bila Redforda. Sada mu je bilo jasno kako je nastradao mladi Redford.

Sa zaplenom transporta oružja namenjenog Kilroj ranču, šanse bi bile na njegovoj strani. Karte bi bile u njegovim rukama i rat bi se brzo okončao.

I pored svega, u celoj stvari bilo je, još uvek, mnogo tajanstvenosti. Džek Kun još nije mogao sve da sagleda. Neki kvadratići se nisu uklapali u mozaik.

Toga jutra spasao ga je nepoznat čovek koji je znao sve tajne i priče o događajima na Kilrojevom ranču. Verovatno je to bio agent koga je i Mek Konors spominjao, ali čak ni on nije znao o kome se radi.

Verovatno će vam uspeti da uspostavite kontakt sa njim — bilo je sve što mu je Mek Konors mogao reći.

Kontakt je bio uspostavljen!

Ali, ko je bio taj čovek?

Džek je još uvek malo znao o stvarima koje su se preplitale u sukobu. Jedino je Henka Lorna pročitao i delimično ga izbacio iz igre. Posle nekoliko gubitaka, Lorn je imao druga posla. Trebalo se boriti za očuvanje sopstvene pozicije.

Otkako je Džek video Čaka Karsona, bilo mu je jasno odakle Lornu preti opasnost. Pozicije su mu bile ugrožene. Trebalo je misliti na svaki sledeći korak.

*

Jašući tako, Džek nije mogao da se otrgne od misli koje su mu stalno i ponovo navirale. Ko je čovek koji ga je spasao? Taj nepoznati spomenuo mu je jedno ime, ali Kun ga se nije mogao setiti. Čak i u Redfordovim beleškama naišao je na neko značajnije ime, ali sada nije znao koje.

Razmišljao je i o Filu Grahamu. Želeo je što pre da ga upozna. Mark Barit je rekao da se za sve informacije obrati Grahamu.

— Fil Graham zna mnogo — rekao je na rastanku u Velingtonu.

U Redfordovim beleškama nije naišao na njegovo ime. Mora da se nedavno doselio.

Dok je jahao, Kun je posmatrao okolinu. To mu je bila navika, zbog profesije. Sva mesta kojima je bar jedanput prošao nikada više nije zaboravljao.

Iznenada, osetio je opasnost.

*

Napregao je sva svoja čula i jasno registrovao bat konjskih kopita iznad svoje glave.

Džek Kun je i dalje polako jahao i nonšalantno sedeo u sedlu.

Svaki mišić mu je bio napet, ali to se nije moglo videti. Kun je bio majstor za prikrivanje svojih osećanja.

Polako jašući, našao je zaklon iza jedne stene.

Brzo je sjahao, i, vezavši konja, pošao preko stenja do kolskog puta. Tu je ponovo našao zaklon.

*

Sa mesta gde se skrivao video je put i deo okoline. Preko, između stenja, stajao je jedan konj, a iza njega još nekoliko. Dva beživotna tela ležala su pored kopita. Jahač koji je sedeo na konju bio je čudno savijen. Izgledalo je kao da se čvrsto drži za sedlo.

Sve je bilo mirno. Čak su i konji stajali kao ukočeni.

Kun je razmišljao. Padale su mu na pamet iste ideje kao i prethodnog dana, i juče kada je ugledao zgrčenog jahača. Ali, to je bio dobro smišljeni trik, na koji je on naseo. Tako su ga i uhvatili i smestili na Killojev ranč.

Ovoga puta neće nasesti.

Iznenada, nešto je bljesnulo. Kao da je neko pokretao ogledalo. Sledećeg trenutka pored bljeska koji je stvaralo ogledalo, bljesnuo je i nož. Zario se u leđa jahača koji je stajao dole.

Kun se naježio. Instinktivno se povukao još dublje u zaklon. Njegov konj se uznemirio. Kun mu je dao znak da stane.

Stenjem je ponovo prešao bljesak koji je stvaralo ogledalo.

Jednog trenutka Kun se zapitao da to nisu neki znaci upućeni njemu.

Džek je rizikovao. Pomerio se unapred i podigao dršku revolvera prema suncu.

Istog trenutka stenjem je skakutala jedna sjajna tačka. Imala je određeno značenje.

Odmah posle toga Kun je čuo topot kopita iznad svoje glave. Sve vreme nije ispuštao iz oka grupu jahača dole, na putu. Morao je da napusti zaklon i vidi šta je sa tim ljudima. Spretnim skokovima našao se, odmah, nedaleko od njih. Bilo je pet konja i petorica jahača. Troje je visilo u sedlu, a dvoje su ležali na zemlji.

Svi su bili mrtvi.

Džek Kun je razmišljao. Čovek koji ga je jutros spasao govorio je o petorici ljudi koji će pratiti Killojev transport.

Da li je neko došao ranije i prisvojio transport?

Nije mogao da nađe odgovor na mnoga pitanja. Bilo je mnogo tajanstvenosti i nedorečenih stvari. Kun se nadao da će vreme pokazati svoje.

Iskočio je iz zaklona i sada je bio pored ubijenih jahača. Prepoznao je dvojicu. Pripadali su Killojevom ranču.

Na brzinu, Kun ih je pokupio i stavio na konje. Svi su imali rane sprede, što je bio dokaz da je borba bila otvorena.

Da li je i ovo delo nepoznatog? Da li je čovek sa ogledalom isti onaj što ga je spasao?

Iznenada, Kun se trgao. Opet su se čuli neki zvuci neobični za ovaj kraj. Obroncima koji su se pružali na istočnoj strani, jahala je grupa ljudi prema Killojevom ranču.

Da li su to bili ljudi Henka Lorna koji su se vraćali iz borbe sa doseljenicima?

Džek je brzo reagovao. Nije razmišljao ni sekunde.

Brzo je pokupio konje i ubijene revolveraše. Sve ih je ugurao u jednu veliku pećinu. Na kraju je i sam ušao u nju. Svi tragovi su bili izbrisani.

Džek Kun je čekao.

*

Velika kola brzo su se približavala.

Džek se nasmejavao. Ovom se jako žuri, pomislio je.

Kola koja su vukla šest konja bučno su uletela u dolinu. Odmah za njima, galopom su jahali revolveraši sa Killojevog ranča.

Buka je bila nesnosna.

Kun se još više povukao u pećinu. Ipak, uspeo je da vidi čoveka koji je vozio kola. Bio je to Henk Lorn.

Kada su kola i jahači nestali, Džek Kun je izašao iz zaklona. Uzjahao je konja i polako krenuo dalje.

Podne je već bilo prošlo.

Dok je Kun napeto razmišljao, opet je čuo neke neobične zvuke. Sa severne strane, dolazila su teško natovarena kola. Vukla su ih četiri konja.

*

Brajan Killoj već dugo nije bio u Teksasu. Čak ni kada mu je brat ubijen, nije bio tamo.

Ali danas... danas se radilo o njegovom bogatstvu i moći.

Kao usamljeni vuk, jahao je na čelu svoje grupe. Na njegovom koščatom licu ništa se nije moglo razabrati. Njegove sitne oči kružile su okolo i sve registrovale.

Ova poseta bila je potrebna jer Killoj je osećao da mu vlast u Teksasu izmiče iz ruku. Trebalo je da se stvari da bi uplašio svoje protivni-

Danas su Killoja mučili drugi problemi. Dosta stvari mu je zavisilo od transporta koji je trebalo da stigne iz tvrđave Grant.

Pedro i Miguel, dvojica Meksikana koja je poslao, nisu se vratili. Dugo ih je čekao, i kada je shvatio da to nema nikakvog smisla, poterao je konja preko Rio Grande, i prešao u Teksas. Njegovi ljudi su ga bez pogovora sledili.

Prešli su granicu i nastavili prema zapadu.

Pred njima su se pružali pašnjaci kojima je nekada vladao Džeson Killoj.

Brajanu Killoju je bilo teško. Pogute glave i natučenog sombrera, jahao je na čelu svoje grupe. Sećanja su navirala, izazivajući njegovu tugu.

Setio se kako su on i brat počeli, kako su se razvijali i kako su postali najmoćniji rančeri u ovom kraju. Onda, iznenada, sve je krenulo nizbrdo.

Redale su se nesreće za nesrećom, i na kraju, braća su se morala podeliti. Jedan je ostao u Teksasu, a drugi prešao u Meksiko.

*

Ništa u držanju Killoja nije otkrivalo koliko je bio nervozan i uznemiren. Izveštaji Čaka Karsona bili su veoma loši. Čak su se i ljudi na krajnjem severu njegovog ranča pobunili.

Posle smrti Džesona, predradnik Henk Lorn je bio ubeđen da ima velike šanse. Mislio je da mu Brajan Killoj neće praviti problema jer već godinama nije u Teksasu.

Ali, Henk Lorn se prevario. Pravio je račun bez krčmara. Brajan Killoj ga je već godinama smatrao za opasnog neprijatelja. Imao je sasvim dobre razloge da pošalje Čaka Karsona na ranč.

*

Posle dužeg jahanja Kilroj i njegovi ljudi su napustili šumu i izašli u dolinu.

Izenada, Brajan Kilroj je usmerio svog konja prema istoku. Njegovi ljudi, koji su jahali iza njega, videli su kako je podbo konja i jurnuo. Svi oni nisu mogli da vide iznenadni strah koji se pojavio u Brajanovim očima.

Zašto se Pedro i Miguel nisu vratili?

Crne misli su počele da se motaju po glavama ostavljenih jahača.

Da li je Henk Lorn prisvojio transport sa oružjem? Da li će ga prodati na sopstvenu ruku? Da li su se Kilojevi neprijatelji povezali sa njim i ponudili mu dvostruku cenu?

Brajan Kilroj je naprosto jurio. Njegovi ljudi su ga pratili, ali je on ipak pre njih dojahao do razrušenog Džesonovog ranča.

Tu, na sredini dvorišta, stajao je jedan jedini čovek. Čak Karson je bio uzrujan i nije mogao da se skraši.

Sada su i Brajanovi momci stigli. Videli su svoga gazdu kako je sjahao i krenuo prema Čaku Karsonu. Ovaj mu je nešto rekao jer su videli kako je Kilojevo lice postalo crveno. Svi su znali da je ljut i da je bolje biti dalje od njega.

Sa puno poštovanja oni su strpljivo čekali ne silazeći sa konja. Nemo su gledali za dvojicom rančera koji su ušli u kuću.

Revolveraši su se malo opustili, ali su i dalje sedeli u sedlima. Ko je imao cigaretu, taj ju je pripalio, a drugi su zainteresovano posmatrali ruine oko sebe.

*

Sada su teško natovarena kola polako klizila kolskim putem koji je vodio za Velington.

Jedan od četvorice revolveraša koji su pratili teret pogledao je prema severu. Posle je pogledao u vozača koji je, sav napet i ukočen, stajao na kolima sa bičem u ruci.

— Ovaj je napunio gaće! — cereći se, konstatovao je jahač.

Svi su se grohotom smejali.

Jedino čovek koji je jahao pored samih kola nije se smejao. Pažljivo je osmatrao okolinu.

— Tišina, Ringo! — rekao je Ret. Polako je podigao ruku, i galama je nestala. Svi su sada napeto oslušivali.

Do njih je dopirala pucnjava. Negde dole, nešto se događalo. To je naglas konstatovao i Ringo.

— Umukni već jedanput! — viknuo je Ret.

Ret je bio gazda ove grupe. On je doneo ogromni transport sa oružjem na jug. Onaj koji je Brajan Kilroj organizovao. Bila je prava umetnost izvući kola iz tvrdave Grant i neprimećeno ih dovesti dovde.

Ret nije imao nameru da sada, na kraju, rizikuje svoju premiju ili glavu.

Tražio je apsolutnu tišinu, jer zvuci koji su se mogli čuti uvek su na nešto upozoravali.

Nešto se tu nije slagalo. Nezadovoljno je osluškiavao pucnjavu koja je dopirala iz doline i istovremeno brisao graške znoja koje su mu izbijale.

— Gde je, do đavola, taj Kliv Otkins?

Pucnjava u dolini postala je još žešća.

Ret je išao sve sporije. Sve tu mu se nije sviđalo.

Izenada, ispred njih je izronio jedan jahač koji im je krenuo u susret. Revolveraši su izmenjali svoja mesta. Sada su se organizovali u slučaju da dođe do pucnjave. Sasvim dobro su mogli da vide i procese jahača koji im se približavao. Bio je sav prašnjav, kao da je dugo jahao. Polako i nonšalantno im se približavao.

— Kliv Otkins se mnogo promenio! — rekao je Ringo, cereći se.

Svi su počeli prigušeno da se smeju.

— Čutite, već jedanput! — viknuo je Ret.

— Ali, pogledaj, on se zbilja promenio! — nije mogao Ringo da oćuti.

Jedan od jahača je opet počeo prigušeno da se smeje. Ret nije bio raspoložen za viceve.

Napregnuto je posmatrao jahača koji je dolazio. Nije mu se svideo. Njegove sive hladne oči odavale su sigurnost i odlučnost. Njegovo držanje je takođe bilo samouvereno. Ret je bio u dilemi.

Kada je video revolver u ruci jednog svog čoveka, viknuo je ljutito:

— Vрати taj revolver! Odmah!

Revolveraš ga nije odmah poslušao. Ret je još jedanput procedio kroz zube:

— Vрати taj revolver. Onaj tamo sigurno ne dolazi sam!

Kada im se Džek Kun sasvim približio, podigao je ruku u znak pozdrava i kao svojim starim znancima, obratio se:

— Ja sam sada šerif u Velingtonu!

Ret je podigao glavu i iznenađeno upitao:

— Kakav novi šerif? Šerif u Velingtonu je Kliv Otkins!

Kun je čoveka pogledao u njegove male, sitne, lisičje oči. Mirnim glasom reče:

— Čovek se zvao Kliv Otkins!

Ringo je prišao sa svojim konjem i upitao, stalno se cereći:

— Kako se sada zove šerif?

Kun ga je prezrivo pogledao i rekao:

— Džek Kun!

Galama u dolini postajala je sve žešća. Pucalo se na sve strane. Oblaci prašine su se dizali sve do kolškog puta na kojem su sada stajali šerif Kun i pratoci transporta.

Džek je ispod oka posmatrao čoveka koji je stajao pored kola i koji je bio gazda te grupe.

Ret se bio uzvrpoljio. Gledao je na levu i desnu stranu.

— U oblasti Velingtona zabranjeno je nošenje oružja. Mislim na svaki oblik nošenja — rekao je Džek Kun.

Posle ovih reči Džek je morao da potraži zaklon iza transportnih kola. Jahači su mu preprečili put.

— Otkad to važi? — upitao je Ret.

— Od danas! — spremno je odgovorio Džek Kun.

*

Istog trenutka došlo je do eksplozije. Napetost se više nije mogla suzbiti. Revolveraši su, svi do jednoga, izvukli revolvere. Brzinom munje Kun je digao ruku i naglim pokretom skinuo šešir. Proleteo je kroz vazduh.

Revolveraši su se zbunili. Mislili su da je to znak za ostale, te su brzo počeli tražiti zaklon. Ret se nije pomerio. Skupio se u sedlu i čekao.

Smejući se, Kun je nemarnim glasom rekao:

— Nadam se da ćete mi dopustiti da pregledam ova kola sa teretom. To je moja dužnost!

Ringo je pogledao u Reta. Ovaj nije ragovao. Sasvim smireno je pružio ruku i rekao:

— Samo izvolite!

Džek Kun je sjahao. Polako je prošao pored Reta i krenuo ka zadnjem delu kola.

Tu je došao do mrtvog ugla, zaklonjen ogromnim točkovima. Svi oni koji su stajali napred, nisu ga mogli videti. Ovde su bila samo dvojica revolveraša, a oni Kunu nisu predstavljali teškoću.

Između točkova je posmatrao Ringa. Ovaj se bio nagnuo nad Kunovog konja i nešto gledao.

Vladala je tišina. I dole u dolini vatra je bila prekinuta.

U trenutku kaa se Ringo latio revolvera, Kun je kleknuo, zatim se zakotrljao i počeo da puca. Ringo je dobio metak u grudi. Pao je na zemlju.

Revolveraš koji je stajao pored Ringa počeo je nekontrolisano da puca jer nije mogao da utvrdi Kunov položaj.

I on je ubrzo pao pogoden.

Izenada, kola sa teretom su krenula. Kun se prilepio uz njih i polako išao. Tu negde, iz nekog stenja, dva revolveraša su napala šerifa.

Džek nije bio iznenađen. U ruci su mu se našla oba revolvera. Počeo je da puca. Pre nego što je i jedan od njih uspeo da izvuče revolver, Kun ih je obojicu ubio.

*

Za trenutak, Džek je bio ostavio kola sa transportom. Sada ih je ponovo pogledao.

Točkovi su se sve brže pokretali. Džek je potrčao. Revolvere je vratio u futrole i zatim skočio na kola. Zaklon je našao u njihovoj unutrašnjosti.

Ret je gonio konje, i kola su sve brže jurila. Kada se bio okrenuo da pogleda iza sebe, Kun je već bio u zaklonu.

Tu, sedeći tako među oružjem, palo mu je nešto na pamet...

Izvukao je nož i presekao kono-pac koji je držao poklopac kutije sa municijom. Onda je otvorio sanduk sa puškama. Bio je zadovoljan. Sve je bilo tu. Napunivši pušku, ponovo je pogledao na put.

Ret se stalno okretao, kao da je očekivao neku poteru. Ali, niko ga nije pratio. Malo mu je laknulo, te je usporio konje.

Lupnjava točkova mu više nije bila tako nesnosna i zaglušujuća. Sada su se mogli razabrati i drugi zvuci. Ret je osluškivao. U dolini, pucnjava je jenjavala. Preteća tišina nadvila se nad brda. Ret je duboko disao. Graške znojke su mu izbijale

po licu. Umornim pokretom ruke je obrisao čelo.

— Sledeći prolaz desno!

Ret se trgao. Nije odmah razumeo reči koje je izgovorio neko iza njegovih leđa. Sledećeg trenutka skotrljao se s konja. Put više nije video. Oči su mu bile prikovane za senku koja se videla iza cirade.

Ret se osećao kao paralisani. Prvo mu je bič ispao iz ruke, a zatim je pokušao da puca. Jedva je digao revolver. Nišanio je prema senci na kolima. Onoga trenutka kada je metak izleteo, senka je nestala.

Dnevna svetlost je zaslepila Reta. Stisnuo je oči. U paničnom strahu, ceo šaržer je ispalio u vazduh. To mu, međutim, nije pomoglo. Već sledećeg trenutka je bio pogoden. Srušio se pored puta, i tu ga je Kun ostavio.

Džek Kun je ponovo ostao sam. Napravio je reda oko transportnih kola i zatim požurio da se skloni sa glavnog puta. Skrenuo je u prolaz desno.

Jahao je polako. Obuzimalo ga je neko neobično osećanje. S vremena na vreme gledao je gore. Vrhovi brda bili su tako blizu jedni drugima, da je u kanjon svetlost jedva dopirala.

Onda su iznenađa opet odjeknuli pucnji, tu negde blizu, među brdima. Kun je zaustavio dah. Još jače je podbo konja, i poterao one druge. Nije se zaustavio sve dok se nije dokopao doline koja je pripadala doseljenicima. Činilo mu se da će tu naći spas.

*

Sa mesta na kome je sedeo, Kun je imao pregled cele doline. Pored nje ga je stajalo složeno oružje, a transportna kola bila su u provaliji. Dole su se borili doseljenici sa revolverašima sa Kilrojevog ranča. Doseljenici su napravili krug od kola i tako se branili od nasrtaja razjarenih revolveraša. Kun je želeo da im po-

mogne. Uleteo je među revolveraše i počeo da puca. Cilj mu je bio da skrene pažnju na sebe. Bio je uporan, pa je i uspeo. Tek kada su se svi revolveraši okrenuli prema šerifu, ovaj je bio zadovoljan, jer je postigao cilj.

Uplašeni revolveraši nisu ni trenutka više ostali u dolini. Strah ih je obuzeo onoga časa kad su ugledali Džeka Kuna. Dok su bežali morali su proći pored polomljenih transportnih kola. Znajući to, Kun se tu uvukao, pocepao cirađu i odatle, kako je koji jahač prolazio, on je pucao.

Kilrojevi jahači jurili su doličnom tražeći zaklon, jer se pucalo na sve strane.

A onda se, ubrzo, sve smirilo. Oko Džeka Kuna okupili su se ljudi. Jedan od njih je rekao:

— Vi ste pošten i vredan čovek...

Neobično osećanje preplavilo je Džeka Kuna. Polako se okrenuo. Video je starijeg čoveka izborna lica. Upitao ga je tiho:

— Otkud znate moje ime?

— Mark Barit mi je mnogo pričao o vama — odgovorio je starac.

Zatim, pruživši ruku, dodade: — Ja sam Fil Graham.

Ljudima oko sebe izdao je narednja, a onda pošao sa šerifom do prve čitave kolibe. Svi ostali su krenuli za njima. Za tili čas, koliba je bila puna ljudi. Svi su se gurali da bi što bolje čuli svog gazdu, koji je govorio. U međuvremenu, Džek Kun je posmatrao ogromnu kartu na zidu.

— Izvinite, imam jedno pitanje — rekao je Kun kada je Fil Graham prestao da govori. Zatim je izvukao kartu iz svoje torbe, i, pružajući je Grahamu, upitao:

— Da li znate ko je ovo crtao?

Fil Graham je uzeo kartu i letimično je pogledao.

— Ne! — odgovorio je odsečnim glasom. Izgledalo je da je zadovoljan.

Džek Kun je bio dobar poznavalac ljudi, i to je odmah primetio. Oči-

to je bilo da Graham nešto zna ali to neće da kaže.

Šerif je potom izašao; sačekao ga je Mark Barit. Popričali su malo, a zatim je Kun pošao da nahrani svog konja.

*

Konj Henka Lorna bio je premoren, jedva je išao. Lorn je takode bio umoran. Šešir mu je pao na leđa, a kosa mu je bila ulepljena.

Bred Karli i ostala sedmorica jahača vukli su se putem. Vraćali su se iz borbe sa doseljenicima. Bred Karli je namerno zaostao za Lornom. Nije želeo da ga vidi. Svi ostali su bili pored njega. Očekivali su spas od Breda-Karlija.

Henk Lorn je bio izgubljen čovek. Znao je šta njegovi momci misle. Gorak osmeh pojavio se na njegovim usnama. Pomislio je da su još juče na ovom mestu uhvatili Džeka Kuna. Juče je bio veliki dan, i on se već radovao da je došao do samoga cilja.

Obrisao je znoj sa čela. To što su juče napravili Kunu klopku i uhvatili ga, mislio je, velik je podvig. S tim bi i doseljenike izbacili iz koloseka. Ne bi se osećali sigurni kao sada. Taj Džek Kun je bio čovek posebnog kalibra. Lorn se prevario u njega. Čak i u tim teškim trenucima Lorn to nije mogao da porekne.

Zaustavio se na jednom proplanaku, odakle je imao pregled cele doline. Tu je hteo da sačeka svoje ljude koji su se, umorni i iscrpljeni, vukli po putu. Dole, pored transportnih kola, video je Džeka Kuna. Bio je sam. Lorn je mislio da je to dobra prilika za napad. Ali, njegovi ljudi niti su Kuna videli, niti bi to hteli.

Za sve je bilo kasno.

*

Jašući polako, došli su do pašnjaka koji su pripadali Kilrojevom ran-

ču. S vremena na vreme Lorn je pogledao ljude koji su jahali iza njega. Svi njegovi momci su se skupili oko Breda Karlija, misleći da im je on poslednja slamka za spas. Da je danas išlo sve kako treba, doseljenici bi napustili ovaj kraj. Tada više ne bi imao protivnika u ovom kraju. Lako bi eliminisao Čaka Karsona.

Kad je Lorn sada pomislio na njega, jurnula mu je krv u lice. Instinktivno je podbo konja i jurnuo na mesto gde će naći svog smrtnog neprijatelja. Čak Karson je bio čovek koji mu je remetio sve planove. Pre dva meseca, kada je umro Džeson Kilroj, put za Henka Lorna bio je otvoren. Godinama je sarađivao sa Meksikancima i dobro je poznavao ceo jug.

Čak Karson bio je čovek koji mu je poremetio sve planove.

Kada je umro Džeson Kilroj, sasvim neočekivano, Čak Karson je prešao reku i svuda uspeo da proturi svoje ideje i planove. Sasvim je onemogućio Henka Lorna da sanja o svom sopstvenom carstvu. Bio je dugogodišnji partner Brajana Kilroja, ali Lorn je mogao da zaključi da je i on imao sopstveni cilj.

Henku Lornu je cilj bio sasvim poznat!

Čak Karson je želeo da se domogne celog Kilrojevog ranča sa ove strane reke Rio Grande. Sada, posle silnih poraza, bilo je pitanje ko će se čega domoći. Mržnja prema Čaku Karsonu bila je svakog časa sve veća.

Lorn se uspravio u sedlu, natukao sombrero i odlučno ujahao u dvorište ranča. Bio je spreman na dvoboj sa čovekom kog je mrzeo iz dna duše.

Izenada, Lorn se trgao. Zaustavio je konja. Začkiljio je očima da bi bolje video ljude koji su zauzeli celo dvorište. Da to nisu doseljenici, pitao se Lorn. Ne, sigurno nisu, jer on je jahao najkraćim putem, te nisu mogli stići pre njega.

Lorna je obuzeo nemir. Pogledao je iza sebe, da vidi ne dolaze li Bred Karli i ostali momci. Ali, nije ih video. Namestivši revolvere, krenuo je prema glavnoj zgradi ranča. Jašući tako, mogao je da vidi lica ljudi koji su zauzeli dvorište. Jednog ili dvojicu je prepoznao, samo nije znao otkud ih poznaje. Sada su i okupljeni ljudi приметили jahača. Cu-teći su ga posmatrali kako se približava. Izenada, ispred njega je iskrsao Čak Karson. On je tamo razgovarao sa jednim čovekom koji se pre toga nije video od konja. Primitivši Henka Lorna, Karson je stao u pola rečenice. Na ranču je zavlada-la tišina.

Tek kada se Henk Lorn zaustavio, onaj drugi čovek se pojavio i stao ispred njega. Lorn je osetio da se ukočio. Bio je siguran da je Čak Karson namerno zvao Brajana Kilroja da bi njega sasvim odstranili.

— Lorne, gde je moje oružje? — viknuo je Brajan Kilroj.

Henk ga je jedno vreme ćutke posmatrao i razmišljao.

— Znači, i tebe je prevario! — zadovoljno je zaključio. Polako je sjahao. U tom trenutku stigli su Bred Karli i ostali momci. Sada je Lorn stajao pred Brajanom Kilrojem.

— Za sve informacije možete se obratiti Čaku Karsonu. On je bio odgovoran za transport. Poslao je u prvom trenutku sedmoricu ljudi, da pomognu Klivu Otkinsu, a zatim još petoricu.

Brajan Kilroj je bio crven u licu. Okrenuo se prema Čaku Karsonu i procedio kroz zube:

— Gde je oružje? Gde su ljudi?

Bez mnogo promišljanja, Karson je nemarno rekao:

— Verovatno su Kliv Otkins i njegovih sedam ljudi mrtvi. I ostalu petoricu je zadesila ista sudbina. Posle su ostali napali kamp doseljenika i uništena je cela grupa koja je držala i održavala ovaj ranč!

Henk Lorn je još jedanput pogledao iza sebe, da vidi Breda Karlija i momke. Ali, sedla su bila prazna.

Kada je ponovo pogledao Čaka Karsona u lice, procedio je kroz zube:

— Vi ste lažov! Ja znam šta vi želite! Vaš put vodi preko mog leša! Treba prvo da me ubijete i tek onda da smišljate priče koje vam odgovaraju! — sav crven u licu, siktao je Henk Lorn.

Više nije mogao da se kontroliše. Mržnja i bes preplavili su ga celog.

Čak Karson je to znao, i kao da je namerno izazivao. Hteo je da se reši Lorna i činilo mu se da je to najbolji način. Možda nije mislio da će Lorn tako žestoko reagovati, ali sada nije mogao ništa da promeni.

Ljudi su počeli da se razilaze. Ostali su samo Henk Lorn i Čak Karson. Lorn se povukao nekoliko koraka unazad i čekao. Obojica su bili brzi i nije se moglo videti ko je prvi potegao oružje.

Na kraju, Henk Lorn je ležao u prašini, mrtav!

Čak Karson je pogledao ljude oko sebe. Svi su gledali u mrtvog Henka Lorna. Kad je pogledom pronašao Breda Karlija, mahnulo mu je.

— Karli! Dodi ovamo! — viknuo je.

Ovaj pride i stade pred Karsona.

— Karli, Henk Lorn vas je terao u smrt! Sada biste svi nastradali. Reci mi gde je oružje.

Bred Karli je razmišljao neko vreme, a onda, pogledavši Brajana Kilroja, rekao tiho:

— Sada nam ostaje samo jedna mogućnost. Moramo uhvatiti šerifa Džeka Kuna!

Sa predstavnicima zakona se može izaći na kraj. Treba da budemo složni a ne da zaziremo jedan od drugoga! — dodao je na kraju.

*

Dolazeći sa zapada, ušli su u Vellington. Noć se već odavno spustila. Spremalo se nevreme. Vetar je digao prašinu tako da su jahači stavili

marame na lica. Drugačije se nije moglo disati.

Grad je bio sasvim miran.

Jahači su bili jedini koji su omeli taj mir. Sada su stigli pred šerifovu kancelariju. Brajan Kilroj je bio na čelu grupe. On se prvi i zaustavio i, nagnuvši se napred, pokušao da pogleda unutra. Interesovalo ga je da li nekoga ima u šerifovoj kancelariji.

Iza Kilroja, zaustavili su se i ostali.

Brajan Kilroj je sačekao da nalet vetra prode, pa je onda rekao.

— Govori vam Brajan Kilroj. Vi ste izgubljeni šerife Kune!

Odgovora nije bilo.

Ispred kancelarije pojavio se jedan čovek.

Bio je mrak, tako da mu se lice nije moglo razaznati. Videli su se samo obrisi njegovog tela. Ipak, bio je to šerif.

— Vi ste bezobziran čovek, Kilroj! — rekao je. — To bi mogle biti vaše poslednje reči!

Brajan Kilroj je ćutao. Pokušao je da pogledom pronade šerifove ruke, ali svetlo je bilo slabo i ništa nije mogao videti.

Bez nekog uvijanja, šerif Kun je odmah prešao na stvar:

— Došli ste da uzmete svoje oružje? Šta mi nudite za uzvrat — upitao ih je.

Brajan Kilroj je teško disao. Ipak, Čak Karson ga je doveo na pravu adresu. To ga je i obradovalo, i istovremeno, uplašilo. Nije zamišljao da će to sve biti tako jednostavno. Očekivao je žestoki otpor i borbu do iznemoglosti. Šerif Džek Kun je još uvek čekao odgovor na svoje pitanje.

Brajan Kilroj je viknuo:

— Nudim vam život!

Džek Kun je nezadovoljno odmahnuo glavom.

— To je premalo! — rekao je.

— Šta želite još? — pitao je Kilroj.

— Mir za ovaj grad! — čuo se šerifov odgovor.

Brajan Kilroj je podigao ruke u znak odobravanja.

— Kada ću dobiti svoje oružje? — opet je Kilroj pokazao nestrpljenje.

— Sutra ujutro! — rekao je šerif Kun.

— Kako da znam da ćete održati datu reč? — upitao je Kilroj.

— Poći ću sa vama!

Džekov odgovor je Brajana zatekao nespremno.

— Zašto? — upitao je.

— Bez mene nećete naći oružje! — energičnim glasom je odgovorio šerif.

To je i mogao biti razlog, ali Kilrojev instinkt je govorio da tu ima još nečega.

Konačno se odlučio da kaže:

— U redu!

Šerif je ušao u svoju kancelariju, ali se ubrzo vratio. Kada je izjahao na glavnu ulicu, Kilrojevi revolveraši su ga postavili u sredinu.

Zatim je cela grupa, u galopu, napustila grad.

Džim Ferguson je bio prvi koji se spustio sa krova svoje kovačnice na put. Zviznuo je u znak da se i ostali pojave. Sa svih strana počeli su da izlaze ljudi.

— Idite na spavanje. Sutra, rano ujutro, moramo da izađemo iz grada — rekao je okupljenim ljudima.

*

Brajan Kilroj i njegovi ljudi brzo su jahali.

Bilo je oblačno i veoma hladno. Jahali su poljima jer je to bilo najsigurnije. Samo dva puta je Brajan Kilroj zaostao i sačekao Džeka Kuna. Obratio mu se promuklim glasom:

Ne zaboravite da ste u našim rukama. Igrate veoma opasnu igru, Kune!

— I vi takođe — spremno mu je odgovorio šerif.

— Ako se oslanjate na ljude koji su bili skriveni po krovovima Velingtona, nemojte misliti da ih nismo videli! — dodao je cereći se.

— Tim bolje za vas — odgovorio je Kun.

— Ko vam garantuje da ćete dobiti ovu igru? — ponovo je Brajan Kilroj zapodenuo razgovor.

Dok je čekao odgovor, pažljivo je posmatrao Džeka Kuna.

— Ja garantujem! — rekao je šerif.

Brajan Kilroj je počeo da se smeje. Nije mogao da se uzdrži.

Čak Karson, koji je slušao razgovor, takođe se nasmejavao. Obojica su zatim ostavili Kuna i pošli napred.

Posle nepunog sata jahanja stigli su na Kilrojev ranč.

U dvorištu su ga razoružali i ponovo ga gurnuli u istu sobu u kojoj je proveo svoju prvu noć kao šerif Velingtona.

Ali, sada je soba bila drugačija. Prozor je bio zakovan daskama. Kun se spustio na krevet i utonuo u san. Poslednje misli bile su mu vezane za Fila Grahama.

Tokom noći nije padala kiša. Bilo je i dalje oblačno, a vazduh težak. Kada je svanulo, sunce nije uspeło da se probije. I dalje je vladao polumrak.

**

Već više od pola sata Kilroj, Džek Kun i ostali bili su na putu. Kun je bio vezan debelim konopcem i koji je bio pričvršćen za sedlo.

Jahao je na samom početku kolone, odmah iza Brajana Kilroja i Čaka Karsona.

Već ranije je imao prilike da vidi ostale revolveraše iz grupe. Bili su izmešani Meksikanci i Amerikanci. Neka lica su mu bila poznata sa pozornice.

Pored Džeka je jahao Bred Karli koji je u Kentakiju bio tražen zbog ubistva jednog uzgajivača stoke.

Džek je stalno gledao njegov profil pun ožiljaka.

Bred Karli se vremenom jako promenio. Ponosno i samouvereno je jahao ovim poljima. Tako je izgle-

dao pre dva dana kada ga je Džek posle dužeg vremena prvi put video.

Sada je taj isti Bred Karli jahao pognute glave. Niko u grupi nije poznavao šerifa Kuna. Jedino ga je Karli dobro poznavao i znao je šta znači imati ovog čoveka za neprijatelja.

S vremena na vreme on je pogledao čoveka koji je tako mirno sedeo u sedlu kao da ga sve ovo ništa ne zanima. To što su Kunove ruke bile vezane izgleda da mu i nije mnogo smetalo.

**

Grupa je napustila Killojeva polja i uputila sa prema pošumljenim obroncima na zapadu.

U tamnoj šumi Bred Karli nije mogao da vidi lice Džeka Kuna.

Dojahali su do mesta gde su prethodnog dana naišli na leš svoga druga Džefa. Zatim su ponovo ušli u mračnu šumu.

Tu, na tom mestu, Henk Lorn se prvi put uznemirio.

Bred Karli se svega živo sećao.

Konji su išli polako, krčeći put pred sobom. Opet su izašli na svetlo.

Iznenada, pred Karlijevim očima se zamračilo. Trgao se i instinktivno izvukao revolver. Pogledao je u Džeka Kuna, da vidi kako će on reagovati.

Ovaj mu je tiho rekao, ne okrećući se:

— Karli, ostavite taj revolver. To su samo orlovi.

Bred Karli je prebledelo kada je čuo svoje ime.

Vratio je revolver na mesto i uplašeno pogledao u šerifa Kuna. Osetio je strah.

Ponovo su konji izašli na svetlost. Pred njima je bio proplanak. Juče je trava bila zelena i sjajna. Sada je bila kao mrtva, pritisnuta maglom i teškim vazduhom.

Karlijev konj se uznemirio. Počeo je da se propinje. Jedva mu je uspeo da ga dovede pod kontrolu.

Kada se konj smirio, i Karl je uspeo da suzbije strah.

Džek Kun ga je prodorno gledao svojim sivim pronicljivim očima.

Karli je jahao pognute glave. Gledao je u travu i osušenu krv na njoj. Odjednom mu je bilo hladno. Kun je sve to video i jedva uspevao da prikrije smeh.

Šuma se postepeno prorredivala i sada su se našli na samim obroncima planine. Potom su naišli na kanjone.

*

Konačno su stigli do cilja. Prvi se zaustavio Brajan Killoj, pa tek onda ostali. Okrenuo se prema Džeku Kunu i rekao zadovoljno:

— Stigli smo!

Nijedan mišić na Kunovom licu nije odražavao njegovu napetost. Neopaženo je pogledao oko sebe i zatim klimnuo glavom pokazujući na jedan prolaz.

Svi prisutni su nemo pogledali tim pravcem. Čekali su da vide šta će im gazda reći.

Brajan Killoj i Čak Karson su se za trenutak odvojili.

Ni ovog puta Kunu nije mogao da promakne autoritet koji je Karson imao. Killoj ga je pomno slušao i onda je, okrenuvši se, rekao:

— Oba prolaza vode u dolinu. Ići ćemo desnim prolazom!

Čuvši to, Bred Karli se namrgodio. Juče je i Henk Lorn poveo grupu u desni prolaz.

Brajan Killoj je ispitivački pogledao u lice Džeka Kuna. Na njemu nije video olakšanje, niti nekog zadovoljstva. Mogao je samo da vidi skupljene Kunove obrve.

Brajan Killoj se počeo glasno smeјati.

U tom desnom prolazu čekali su Fil Graham i njegovi ljudi.

Kolona je ponovo krenula. Brajan Kilroj i Čak Karson su stavili Džeka Kuna u sredinu i tako krenuli prema ulazu.

Topot konjskih kopita odjekivao je prolazom. Džek nije morao da prati put jer mu je sve bilo dobro poznato. Tu je on juče iznenadio Henka Lorna i njegove ljude.

Sve je bilo mirno.

Fil Graham i njegovi ljudi su već bili na utvrđenim pozicijama.

Kada su svi jahači ušli u prolaz, Čak Karson je podigao ruke i zaustavio kolonu.

Svi su sjahali. Put je trebalo nastaviti peške.

Čak Karson je odvezao od sedla Kunove ruke i pustio ga dole. Pogledao ga je ispitivački i upitao:

— Gde?

Kun je podigao svoje svezane ruke i pokazao napred — u mrak.

— Dobro ste izabrali! — samo je konstatovao.

Kunu je palo na pamet da se Čak Karson veoma dobro snalazi. I onda, sasvim iznenada, osetio je kako ga prolazi jeza. Čak Karson je krenuo. Kun je pokušao da vidi njegove čizme, ali, bilo je suviše mračno.

Brajan Kilroj je bio nestrpljiv. Ništa mu nije bilo važno kao oružje koje je bilo tu sakriveno.

— Hajde, kreni! — naredio je šerifu Kunu.

Kilroj ga je gurnuo tamo gde je pre njega otišao Čak Karson. Sva trojica su se našli u tamnom prolazu.

Odjednom, Džek Kun je osetio Kilrojev revolver na svojim ledima.

Čak Karson je išao napred, Džek Kun za njim, a poslednji je išao Kilroj.

Izenada, Kun je osetio nož na svojoj koži. Samo jednim njegovim potezom konopac je bio presečen. Džek Kun je bio slobodan.

— Kune, sada trčite! — šapnuo mu je glas pored samog uva.

Kun je poleteo. Kilrojevi momci su prašali na sve strane. Nijedan ga nije pogodio.

Kun se okrenuo. Čuo je odsečan glas Čaka Karsona:

— Brajane Kilroju, digni ruke uvis!

Džek Kun je pogledao u Kilroja. Bio je iznenađen. Instinktivno je poglednuo revolver na Karsona, ali ovaj je bio brži.

Kilrojevo beživotno telo palo je na stenje.

Džek Kun je prvi izašao iz prolaza. Žmirkao je dok se nije privikao na svetlo. Ubrzo je izašao i Čak Karson.

On se okrenuo prema čoveku koji je iskršao iz zaklona.

— File, da li je konj spreman? — upitao je mirnim glasom.

— Da, tamo je! — pokazao je Fil rukom.

Čak Karson je stajao neko vreme dvoumeći se.

Pogledao je Džeka Kuna.

— Kune, vi ste pravi čovek za ovaj kraj! — rekao je Čak Karson nasmejavši se.

Džek Kun se takode osmehnuo. Podigao je ruku i spremno rekao:

— Uvek na službi!

— Ako je to ponuda, ja ću se ponovo vratiti. Ovde ima puno posla! — rekao je Karson.

Već sledećeg trenutka Čak Karson je bio u sedlu. Podbo je konja i nestao u sumornom jutru.

Dok je Fil Graham palio travu na izlazu iz prolaza, govorio je Kunu:

— Čak Karson je jedan od najboljih agenata u vojsci. Hajdete, sada podite sa mnom.

Obojica su uleteli u prolaz. Put su znali napamet.

Dok su trčali, pratio ih je miris paljevine.

Sada je prestala i pucnjava koju su čuli. Nastala je tišina.

Kada su se ponovo našli napolju, na svetlu. Džek Kun je video Kilrojeve ljude podignutih ruku.

Bili su opkoljeni doseljenicima.

Džim Ferguson je prvi dotrčao do Kuna i Grahama i upitno ih pogledao.

— Brajan Kilroj je mrtav! — rekao je Fil Graham.

— A Čak Karson? — upitao je Ferguson.

— I on! — dodao je Džek Kun.

Fil Graham je pognuo glavu. Samo Džek Kun je video svjetlucave iskrice u njegovim očima.

K R A J

UKLETI RUDNIK

1.

U sumrak jednog letnjeg dana u Mjul Kanjon je ujahao čovek visokog rasta, mršav, neobrijan. I on i konj koga je jahao bili su prilično iscrpljeni. Za sobom je, na ularu, vodio magarca čiji je samar bio natovaren priborom za kopanje i seču drva.

Jahač se zvao Mark Džonson i dolazio je iz Jume.

Džonson je dojahao do novopodignute štale; tamo je vlasniku štale predao konja i magarca sa tovarima koje su životinje nosile. Pošto mu je rekao da ih dobro nahrani i istimari, Džonson se uputio u grad.

U ne tako davnoj prošlosti, Mjul Kanjon je bio malo naselje, sa šaćicom stanovnika koji su živeli po šatorima i trošili teško zaraden novac u jedinom salunu. Ali, posle otkrića bogatih nalazišta zlata, tu je bilo na stotine šatora i četiri hiljade surovih ljudi, a samo tridesetak žena, većina njih prostitutki. Na vrhu padine izrovane mnogobrojnim pijucima, nalazio se rudnik »Akropolis«. Osim njega, tu je bilo i nekoliko većih rudnika, kao i na desetine manjih nalazišta, vlasništvo srećnika koji su uspeli da pronađu žuti metal.

Džonson je najpre svratio do berbernice, gde je uz veoma visoku cenu uspeo da se podišša, obrije i okupa. Zatim je u restoranu za kajganu od nekoliko jaja i malo šunke platio deset do-

lara i tek tada se osetio nešto bolje.

Posle večere krenuo je u razgledanje grada i okoline. Ubrzo je zašao među šatore i krovinjare na razbacanim nalazištima zlata. Tu je sreo jednog bradatog čoveka i upustio se s njim u razgovor.

— Dakle, vi nameravate da kopate zlato? — reče bradonja kad je saznao za Džonsonove planove. — Možda je ostalo još nekoliko parcela milju ili dve daleko odavde. Ali, sumnjam da bi se isplatilo kopati na njima. Nego, svratimo u moju brvnaru na kafu, prijatelju.

— Hvala — reče Džonson i uđe za bradonjom.

— Ja sam Frenk Gudfelou — predstavi se kopač sipajući kafu u limene lončiće.

— Pa, jeste li imali sreće? — oprezno upita Džonson.

— Možda — odvrati Gudfelou posle kraćeg oklevanja. — Reći ću vam nešto, prijatelju. O takvim stvarima ovde se ne pita. Zlato je opasna tema za razgovor.

Nekoliko trenutaka Džonson je buljio u lončić sa kafom i razmišljao. Najzad raširi ruke, pogleda u svog domaćina i upita:

— Pa, šta mi onda savetujete, prijatelju? Da okušam sreću na nekoj od slobodnih parcela ili da krenem dalje?

Bradonja najpre povuče nekoliko gutljaja kafe iz svog lončića,

zatim nadlanicom obrisa usta, pogleda u Džonsona i osmehnu se.

— Zna te, prijatelju — počeo je — kad su u pitanju ovakve stvari, teško je dati pametan savet. Ali, kad me već pitate reći ću vam nešto što dosad nikom nisam rekao. Sasvim pouzdano znam da se otprilike četrdesetak milja daleko oдавде, negde u blizini Crvenog kanjona, nalazi napušteni rudnik, bogat rudom srebra. Zbog čestih prepada Apača, rudnik nije tako reći ni korišćen. Ali, s obzirom da se od tada situacija u pogledu Indijanaca nešto izmenila, ja mislim da bi vredelo pokušati.

— Kako to mislite da se situacija izmenila? — upita Džonson.

— Prema mojim saznanjima — počeo je bradonja — Indijanci u poslednje vreme retko dolaze u blizinu napuštenog rudnika. Ukoliko se nekad tamo i pojave, čine to pojedinačno ili u malim grupama. — Bradonja se osmehnu i nastavi: — Uostalom, život nije zabavan bez rizika.

Pošto je Džonson ćutao i razmišljao, Gudfelou nastavi:

— Nekako sam uveren da bi vredelo pokušati. Inače, u protivnom, ukoliko se ne odlučite na taj korak, molim vas da tajnu o napuštenom rudniku srebra zadržite za sebe. Ko zna, možda ću ja jednog dana...

Gudfelou ućuta i osmehnu se.

— Rekli ste da se rudnik nalazi negde u blizini Crvenog kanjona? — reče Džonson.

— Da, na obronku jednog brežuljka, dve milje daleko od Hila — pustinje.

Džonson ustade i pruži ruku svom domaćinu.

— Hvala na kafi i još više na obaveštenju — reče.

— Puno sreće, prijatelju — odvrati bradonja.

Posle srdačnog stiska ruku, Džonson izađe u noć i uputi se

prema salunu »Kalifornija«, da bi se osvežio hladnim pivom pre spavanja.

Marku Džonsonu bilo je potrebno nešto više od dva dana jahanja od Mjul-Kanjona do mesta gde je, po rečima Frenka Gudfeloua, trebalo da se nalazi napušteni rudnik srebra. Putovalao je sporo jer su mu i konj i magarac bili opterećeni tovarom hrane, vode i raznog alata.

On se već nekoliko godina potucao duž granice; tragao je na svim mestima gde je postojala ma i najmanja verovatnoća da će pronaći zlato ili srebro. Ali nije imao uspeha. Često je ostajao bez sredstava za život, pa je bio prinuđen da radi kao drvoseča da bi preživeo. Ali sada je, zahvaljujući velikodušnosti čoveka, koga do pre tri dana nikad nije video, mogao da postigne pun pogodak. Možda će na jednom od ovih brežuljaka na granici Arizone i Meksika ostvariti svoj stari san o bogatstvu.

Pošto je zbrinuo konja i magarca, Mark Džonson je jeo a onda je tri sata odspavao u senci jednog saguaro kaktusa. Čim se probudio, gonjen nadama svakog istraživača plemenitih metala, prionuo je na posao, s pijukom u ruci.

Posle višerasovnog žestokog rada, ispustio je pijuk, poskočio i razdragano uzviknuo:

— Ruda!

Pogledao je prema brežuljima iza sebe, koji su pod žarkim suncem Arizone delovali nekako sivo i nimalo privlačno.

— Sto mu gromova! — ponovo uzviknu. — Da li je to zaista moguće?! — U ovim ogoljenim uzvišicama iza njega nije moglo biti srebra. Zatim mu pogled skrenu iznad doline okružene crvenim, strmim stenama koje su u sebe upijale toplotu. Imao je utisak da ovaj krajolik leži u večitoj tišini i da su ga ljudi zaboravili.

— Važno je da sam najzad uspeo! — promrmljao je.

Ustao je i protegao se. Bio je mršav i preplanuo od sunca. Odjednom je zažmirio prema suncu. Tanka nit dima dizala se sa vrha jednog brežuljka.

— Apači — promrmlja sebi u bradu i zgrabi pušku.

Podigao je teško oružje.

— Samo dodite — reče. — Nećete me oterati odavde.

Položio je pušku na stenu pored sebe i komadom svile obrišao sočivo durbina koji mu je omogućavao da precizno pogoda ciljeve.

Primetio je nešto gore na brežuljku, na mestu gde zemlja nije izgledala prirodno. Stoga se popeo na brežuljak i prešao preko gomile kamenih razvalina. Pred njima je ležalo zatrpano rudarsko okno. Na drugoj strani ležao je slomljeni vrh pijuka nekog rudara. S one strane bila je drvena grada koja je pod uticajem zuba vremena počela da propada.

Probijajući se kroz kaktuse i drugo rastinje, ugledao je u jednom dubokom useku ruševine adoba-kolibe. Osim toga, ugledao je i nekoliko posuda za vodu i korpi za nošenje tereta, koje su pod uticajem sunca i vremena izgubile svoju upotrebnu vrednost. Prilikom obilaska ruševine, Džonson odskoči nazad.

Dva ljudska skeleta ležala su na tvrdoj zemlji. Tanka trava probijala se između kostiju koje su bile bele kao kreč. Između njih nalazila se naslaga srebrne rude. Po strani je ležao jedan sombrero koji je pod uticajem kiše i sunca izgubio svoj prvobitni oblik. Jedna nazupčena rupa u kruni šešira ispričala je priču.

Mark ponovo pogleda niz obronak. Daleko na severu dizao se red dimnih oblacića. Jedan Apač baratao je komadom kože divokoze iznad signalne vatre.

Neko se pri dnevnoj svetlosti vuкао kroz Hila-pustinju.

Proklete budale, pomisli Džim. Nadam se da neće namamiti Indijance ovamo gore. Ja ostajem ovde — mrtav ili živ. Dosta sam se povlačio okolo.

Te večeri jeo je hladnu hranu, nahranio svog konja i magarca, odveo ih u jedan usek udaljen pola milje od starog rudnika, a zatim je podigao sebi logor visoko na obronku, dobro zaštićen bedemom kamenih gromada.

U svitanje otišao je na posao. Za vreme jutarnje svežine oslobodio je ulaz u rudnik i, dok se sunce penjalo na horizontu, napredovao je tri metra i oslobodio stare potporne stubove okna. U podne, okupan znojem i pokriven prašinom, vratio se u svoj logor. Dolina na zapadu bila je još uvek pusta.

Najpre je jeo a onda se popeo na vrh brežuljka da bi pogledao susednu dolinu. Jedan konj stajao je spuštene glave iza jednog žbuna. Mark oštro udahnu vazduh i gurnu svoju pušku napred.

Žmirkajući očima, pretraživao je pogledom okolne obronke. Nešto se pokrenulo tačno naspram njega. Jedan Apač u prljavoj košulji od grube pamučne tkanine, čija je duga kosa bila vezana u rep komadom flanela, podiže se tamo. U rukama je držao pušku. Sunce je svetlucalo na mesinganom okovu njegovog kundaka.

Mark se pognu duboko.

Desno od Apača ustao je jedan drugi ratnik da bi osmatrao dole po dolini. Ubrzo on podiže svoj spenser-karabin i nanišani na jednu gomilu kamenja. Karabin prasnu. Oba ratnika pohitaše prema stenama.

Tamo se dizao dim. Odjek jednog drugog pucnja odzvanjao je od obronaka.

— Ušančio se — promrmlja Mark. — Jadni momak...

Mark je i dalje motrio u dolinu. Nijedan znak nije ukazivao na prisustvo drugih Apača.

Neko se pokrenu iza stene, neki vitak čovek sa henri-puškama. Čovek podiže glavu i stavi pušku ispred sebe. Puščano zrno jednog Apača udari o stenu. Čovek se trže i pognu. Mark je znao da je on pogoden. Jedan od Apača pojuri niz obronak. Ranjeni čovek podiže glavu i opali. Njegovo zrno prozvižda kroz vazduh. Apač se baci na tlo i gmižući poput foke krenu prema čoveku koji je bio u klopci.

Mark podiže svoju pušku i pogleda kroz durbín.

— Gospode bože! — izusti on iznenađeno — pa ono je žena!

Nanišanio je u Indijanca, koji je ležao na tlu, i povukao obarač. Usledio je snažan prasak velike puške čije zrno razmrskalo Indijančevu kičmu. Mark se spusti na tlo, napuni pušku i ponovo nanišanio. Bio je dovoljno brz da pogodi i drugog ratnika. Apač pade preko stene na obronku koji je ležao na suprotnoj strani.

Mark ponovo napuni pušku i promeni svoj položaj. Potom se pognu i pojuri brzo prema jednom žbunu od biljnog rastinja, baci se iza njega i počeo napregnuto da osmatra dole, dok se dizao barutni dim posle njegovog poslednjeg pucnja.

Dvadesetak minuta kasnije je krenuo niz obronak sve dok nije ugledao zaklon u stenama. Žena je ležala, nepomično i još uvek držala henri-pušku u rukama.

Otišao je do nje i okrenuo je. Desno rame njene karirane košulje bilo je natopljeno krvlju. Kugla je prošla kroz mesnati deo njenog levog dvoglavog ručnog mišića. Podigao je ženu na svoja pleća i poneo je na brežu-

ljak. Svoju pušku vukao je za sobom.

Kad je stigao u logor, očistio ženinu ranu i previo je. Potom se vratio u dolinu. Najpre je izviđao ulaz u dolinu a potom je osmatrao prema zapadu iznad prostrane puste doline nad kojom je treperila žega. Dolina je bila napuštena. Odneo je mrtve ratnike do jednog ulegnuća i pokrio ih kamenjem. Zatim je brižljivo obrisao tragove i uputio se natrag.

Kad se vratio u logor, žena se uspravila. Desnu ruku držala je ispod košulje.

— Kako se osećate? — upita je Mark.

Ona ga pogleda sumnjičavo.

— Gde su Apači?

— U zemlji duhova — odgovori on.

Klimnula je glavom.

— Hvala bogu!

— Koliko ih je vas sledilo?

— Samo dvojica. Druge nisam videla.

Mark klimnu glavom i nasloni pušku na stenu. Pogled mu pade na njegove zalihe hrane.

— Skuvaću kafu. Opustite se. Vi niste teško ranjeni. — On se okrenu prema njoj i osmehnu se. — Mogli biste da se oslobodite te bedne stvarčice. Od mene ne treba da se plašite.

Pocrvenela je i izvukla ruku ispod košulje.

— Nerado ulazim u rizik — reče.

— Ni ja. Ali nas dvoje smo ušli u rizik već time što smo došli ovamo. Izgleda da ovu pustu okolinu izbegavaju i sami Apači.

— Nisam imala drugog izbora — odgovori ona.

— Tako? Mora da je u pitanju nešto veoma važno što vas je nateralo da idete preko granice, jer u ovoj oblasti krstare Apači.

Ženine oči se suziše.

— Kako ste došli na ideju da sam htela preko granice?

Mark zapali osušene grane na ognjištu a zatim čučnu na pete i osmehnu se ženi.

— Zašto biste inače morali da predete ovu pustinju?

— Čini mi se da se vi veoma interesujete za stvari koje se vas ništa ne tiču.

Mark pocrvene.

— Trenutak! Ja se ne mešam u stvari drugih ljudi i nisam u položaju da vas odnesem odavde. Ali, verovatno mi ništa drugo ne preostaje.

Žena ga je posmatrala ispitiivački. Imala je na nosu i ušima opekotine od sunca. Koža joj je ogrubela od vetra i sunca, ali je ipak bila atraktivna. On zažmiri. Već tri meseca nije video ženu lepe spoljašnosti. Njena kratko podšišana kosa bila je boje kestena, a njene zelene oči bile su krupne i bistre. Prčasti nos koji bi kod neke manje lepe žene neprijatno padao u oči, lepo je pristajao njenom ovalnom licu.

— Da li ste dovoljno videli?

On se nasmeja.

— Oprostite. Suviše sam dugo sam.

— Šta vi u stvari radite ovde? Slegao je ramenima.

— Kopam.

— Srebro?

— Da.

— Smela bih da se kladim da ste postali bogati.

Mark ustade. Položio je ruke na bedra i pogledao u nju.

— Čini mi se da se vi sada interesujete za stvari koje se vas ne tiču.

Ona ispruži jednu nogu i vrhom čizme udari po steni.

— Ruda — reče.

Mark podiže ramena.

— Rudu možete svuda naći.

Ona odmahnu glavom.

— Vi ne biste bili ovde da za to ne postoji valjan razlog.

Mark se osmehnu.

— Onda ja upravo imam valjan razlog. Dovoljno valjan, da bih se za njega borio.

Ona klimnu glavom.

— Postoje priče o napuštenom rudniku koji treba da se nalazi negde ovde gore.

— Slušao sam o tome.

— Vi ste ga našli?

— Kako ste došli na to?

— To mora biti vaš razlog!

— Dozvolite mi da vam pomognem da nadete nekog ko će vas vratiti suprugu, bratu ili prijatelju. I ne pokušavajte da mi nešto oduzmete, jer biste u tom slučaju morali da se borite.

Ona se osmehnu i odmahnu glavom.

— Dovoljno sam žena pa znam da bi za svakog otimača parcela sa rudom bilo teško da vam oduzme rudnik. Osim toga, znam da mi vi ne biste ništa našao učiniti.

— Vi ste suviše sigurni.

— Možda mi ništa drugo ne preostaje. — Odjednom se uzbilji. — Ja ne mogu dalje da jašem. Šansa, da stignem sama do granice, suviše je mala za mene. A ne mogu ni nazad. Stoga vam predlažem trgovinu. Dozvolite mi da ostanem ovde i da vam pomazem za jedan deo koju ste našli.

— To mi zvuči kockarski.

Lice joj se odjednom smrкну.

— Ja sam bila kockar. Otac me je naučio tom poslu. On je sada mrtav. Gadila sam se kocke, ali sam morala od nečega da živim.

— Ja ne mogu da vas prihvatim.

Ona skoči sa kamena na kome je sedela i brzo podiže svoju košulju. Na beloj koži nosila je pojas od tkanine. Ona ga otkopča i baci pred njegove noge.

— Podignite ga i otvorite — reče.

On to i učini. Pojas je bio ispunjen zlatnicima i papirnim nov-

čanicama. On zviznu i dobaci joj brz pogled.

— Dakle, zbog ovoga ste vi u bekstvu.

— Novac pripada meni. Moj otac mi ga je testamentom ostavio pre svoje smrti. Inače, on je ustreljen s leđa. — Ona se nagnu napred. — Uzmite taj pojas i sakrijte ga. Neka bude jemstvo za moje učešće u vašem poduhvatu. Jeste li saglasni?

Mark odvaga pojas držeći ga u ruci. Mora da je u njemu bilo najmanje sedam do osam hiljada dolara. On je pogleda.

— Dogovoreno.

— Potvrdimo to stiskom ruke.

— On se osmehnu.

— Ja ne znam vaše ime, partnerko.

— Brenda Holidej.

— Ovim ste stekli ortaka, gospodice Holidej. — Ja sam Mark Džonson.

— Molim vas, oslovljavajte me sa Brenda.

— U redu, Brenda.

Ona gurnu ruku ispod svoje košulje i izvuče mali kolt.

— Prilično dobro baratam ovom stvarčicom, Mark. Naš dogovor se ograničava na to da vam pomažem u rudniku. Sve će biti samo poslovno. Je li jasno?

— Vi svašta preuzimate na sebe.

— Ja sam se od rata povlačila po Zapadu. Upoznala sam mnoge muškarce. Većina ih, kad je u pitanju žena, misli samo na jedno. Ali, ja nisam žena te vrste, Mark.

Slegao je ramenima.

— Do đavola, za mene stoji suviše mnogo toga u igri, da bih se šalio udvaranjem. — Bacio je pogled u dolinu.

*

Sledećih dana Mark je konstatovao da je Brenda bila od ne-

procenjive vrednosti. Držala je logor u redu, pomagala mu da uklone iz rudnika razvaline, motrila je da se slučajno ne pojave uljezi i pre spavanja ispunjavala usamljeničke časove pričama o avanturama koje je doživela sa svojim ocem dok ga je pratila kroz divlje logore rudnika na jugozapadu. Prošla je nedelja dana kad ga je njeno prisustvo tako snažno uzbudilo, da je morao da je dotakne.

Bila je tik pored njega u rudniku i punila je magarčevu na prtnjaču zemljom i kamenjem koje je on iskopao. Osećao je njeno telo na svom. Prigrlio ju je jednom rukom i privukao je sebi. Njena desna ruka kliznu ispod košulje i izvuče mali kolt, koji ona odmah nategnu. Potom pritisnu otvor uz njegova rebra i pogleda ga u lice.

— Molim te, Mark!

On je i dalje držao ruku obavijenu oko njenog struka. Srce mu je lupalo a grlo mu je bilo stegnuto. On je prigrli još čvršće a ona pojača pritisak kolta. Mark je pusti.

— Žao mi je, Brenda.

Ona ustuknu i brzo ukloni pramen kose sa čela. Smeškajući se, reče:

— Dosta dugo si izdržao. Ponosna sam na teba.

On se osmehnu zbunjeno.

— Ti si to očekivala?

Klimnula je glavom

— Nastavimo da radimo.

Posao je napredovao dobro. Dugi dani bili su ispunjeni prašinom rudnika i monotonim struganjem njegove lopate dok konačno nije uznapredovao dvadeset metara. Jednog prepodneva bio je sam u rudniku kad je ugledao zid pored sebe. Podigao je švoju lampu i prineo je blizu kamenja. Siva stena bila je poprskana žućkasto-crvenim i crnim mrljama. Uzeo je pijuk i njime udario po steni. Kamenje

se lako otkrni. Zgrabio je ono koje je bilo prošarano srebrnim žilama. Nadlanicom drhtave ruke prešao je preko usta, izvukao svoj džepni nož i otvorio ga. Pritisnuo je sečivo na kamen. Sečivo je ostavilo jasan trag na mekom metalu.

— Uspeo sam! — uzviknuo je glasno. — Imam ga! — posle tih reči izjurio je iz rudnika i otrčao niz obronak u logor. Brenda je prala posude. Ona podiže pogled i zgrabi henri-pušku.

— Šta je, Mark? Apači?

On baci prema njoj kamen koji je doneo iz rudnika.

— Srebro, Brenda! Brdo je puno srebra!

Ona je buljila u kamen.

— Jesi li siguran?

— Smeo bih da se zakunem da tona tog materijala ima sadržinu vrednu deset hiljada dolara.

Ona je buljila u njega. Ruka joj je drhtala.

— Tako se radujem zbog tebe! — reče.

— Ti si moja sreća, Brenda!

Odmahnula je glavom.

— Ne budi tako siguran.

Ona iznenada obavi ruke oko njegovog vrata i privuče ga sebi. Svoje usne pritisnu na njegove. On je obuhvati oko pasa i podiže je uvis, ali ona ga udari u grudni on je pusti. Kad se okrenula, grudi su joj se dizale i spuštale od uzbuđenja.

— Dok se mi ovde ponašamo budalasto, ceo breg, pun srebra, čeka na to da ga iskopamo — reče ona.

Te večeri Mark joj je pričao o svojim planovima.

— Moram da odjašem u Jumu — reče on — da tamo prijavim parcelu sa rudom. Posle toga moraćemo da se međusobno objasnimo kako ćemo rudnik da stavimo u pogon.

— Šta će nam biti potrebno?

— Novac. Moram da obavim nekoliko opita. Ako ishod ispad-

ne dobro, dovešću ovamo jednog stručnjaka koji će detaljno istražiti rudnik. Ako on konstatuje da će se eksploatacija rudnika isplatiti, moraćemo da dopremimo ovamo odgovarajuće mašine.

Brendino lice se smrknu.

— Zar mi ne možemo sami da radimo?

On se nasmeja.

— Ne! Ako se na pravi način prihvatimo posla, mogli bismo da steknemo dobar imetak. Bili bismo ludi ako bismo sedeli ovde i pijukom otkopavali komadić po komadić dok okolo vrve Apači koji nas mogu napasti. Stvar mora biti pravilno postavljena, Brenda. Ali, za to nam je potreban novac.

— Uzmi novac iz pojasa. Hoće li ti to biti dovoljno?

— Možda. U svakom slučaju to je početni kapital. Ali ja ne mogu to uzeti.

Ona se nasloni na njega i dotaknu mu ruku.

— Ne budi glup, Mark. Ti si mi spasao život. Protiv svoje volje prihvatio si me kao partnerku. Rekao si da sam tvoja sreća. Ona veruj u mene. Uzmi novac i...

— A šta će biti sa tobom?

Pogledala je u stranu.

— Ostaću ovde. Ti si me naučio da pazim na sebe.

Dugo vremena sedeli su zajedno i ćutali, a onda se Mark okrenuo prema njoj.

— Nikad mi nisi ispričala zašto si bila sama ovde napolju.

— Da li to igra neku ulogu?

— Da — odgovori on posle kraćeg oklevanja.

— Ti to nisi do danas spominjao. Zašto sada govoriš o tome?

On ustade i počeo da šeta tamo-ovamo.

— Brenda, ja moram da znam da li je novac čist?

Pogledala ga je ispitivački.

— Kako to misliš?

— Kako god hoćeš.
— Ako ti kažem da je novac moj, da ga ne krijem pred zakonom, hoćeš li ga uzeti?

— Da.
— Onda ga uzmi. Više ništa neću da kažem.

On se iznenada nagnu napred i poljubi je.

— Još ti jednom kažem — propšaputao je — ti si moja sreća.

2.

Četiri dana kasnije Ričard Vilijams je u Jumi podneo Marku Džonsonu izveštaj o srebru. Vilijams je bio geolog i stručnjak za rudnike, koga je Mark poznao ranije.

— Pregledao sam tvoje uzorke rude, Mark. Jedan komad donosi tri hiljade dolara po toni, drugi pet stotina a treći samo šezdeset. Veoma je teško pomoću nekoliko uzoraka proceniti bogatstvo jedne žile, ali mislim da ti tu imaš prilično.

Mark se osmehnu.

— Hoćeš li onda da podeš samnom do rudnika?

— Imam ovde posla, Mark.

— Isplatilo bi ti se.

Vilijams pogleda kroz prozor svoje dašćare.

— Moram da ti kažem da sam se i ja u svojim procenama često varao kao i ti, Mark. Gde je rudnik?

— Nalazi se na jednom brežuljku nedaleko od Crvenog kanjona, istočno od Hila-pustinje.

— Tamo? Prosto da čovek ne veruje.

— Srebro je tamo gde ga nadješ, Ričarde. Nekad su ga iskopavali Meksikanci.

— Da li si podneo zahtev za registraciju parcele?

— Da.

— I uprkos izvesnim teškoćama parcela je upisana u zemljišnu knjigu! Da li ti je poznato da

u tom kraju ima pljačkaša. Ti banditi ubijaju za mnogo manje vredne stvari nego što je jedan rudnik!

— Ja ću se čuvati.

Vilijams opipa uzorke.

— Imam ovde jedan ugovor. Ali, možda ću za desetak dana biti slobodan, pa bih tada došao tamo.

Izraz Markovog lica odavao je razočarenje.

— Znaš, ja bih mogao da kupim nekoliko mašina. Želeo bih da što pre počnem da radim u rudniku.

Vilijams mu stisnu ruku.

— Otrpilike za desetak dana doći ću u tvoj rudnik. Ranije ne mogu.

Nešto kasnije Mark Džonson je besciljno tumarao glavnom ulicom Jume, koja je bila puna prospektora, rudara, kauboja i skitnica. Mark ude u salun »Srebrna kraljica«, poruči viski i poče da osluškuje žagor glasova.

Jedan bradati rudar govorio je uzbuđeno dvojici drugih.

— Prošle nedelje malo je trebalo da me napune olovom u Sonori. Onaj razbojnik Rodriggez, koga nazivaju krvnikom, opet je na slobodi. Cela zemlja vri od seljaka i kontrarevolucionara.

— Šta ih svrbi?

— Izgleda da Rodriggez očekuje novac od nekog odavde u Arizoni. Taj čovek treba da bude neka vrsta agenta. U pitanju je neki Amerikanac. Rodriggez bi hteo tim novcem da kupi puške i municiju. Ali, izgleda da je stvar iznenada propala. Pa ipak, uprkos tome, Rodriggez ne odustaje od svoje namere, ali mu nedostaje novac za naoružanje. Sada su mu seljaci za petama, ali ne mogu da ga šćepaju.

— Rodriggez? — reče jedan drugi. — O njemu sam već slušao.

— Da. Donosio je dolare i kupovao robu od tobožnjih trgovaca sa kojima se sretao u blizini Crvenog kanjona. Prilikom poslednjih nekoliko izleta kupio je puške i municiju. Tada je potrošio svu gotovinu. Trebalo je da dotični agent kao protiv vrednost za novac dobije prava za korišćenje rudnika u Sonori, ako Rodrigez dođe na vlast. U noći pre Rodrigezovog dolaska nestao je novac. Agent je obuzet ubilačkim namerama. To vam ja kažem.

— I koga hoće da ubije?

Prvi govornik nagnu se bliže dvojici svojih prijatelja.

— Priča se da je u pitanju žena koja mu je oduzela novac. Čuo sam da je ona s tim novcem odmaglila prema Hila-pustinji.

— To je kraj za nju.

— To kažeš ti.

Mark naruči bocu viskija i gurnu je prema trojici rudara.

— Popijte po jedan na moj račun, prijatelji — reče. — To je zaista interesantna priča, prijatelju.

Rudar obrisa nadlanicom usta i zgrabi bocu.

— Sigurno. Veoma sam zadovoljan što pukovnik Alvarez svakog Amerikanca, koga uhvati na meksičkoj teritoriji, progoni u Arizonu,

— Alvarez?

— Da. On je vođa seoske straže u severnom Meksiku. Tvrdi čovek, prijatelju. Sudija sa konopcem, nazivaju ga Meksikanci. Dobio je takav naziv zato što veša svoje zarobljenike. Izigrava ulogu sudije i dželata. U svakom slučaju, on je za petama čoveku sa kojim je Rodrigez sarađivao. Neka bog pomogne tom agentu ako padne u Alvarezove ruke.

Mark priđe bliže rudarima.

— Da li neko zna ko je taj čovek?

Rudar pogleda preko ramena.

— Neki kažu da je to Tomas Vudvord. Ali, ja to ne verujem. Tomas je bio u redu.

— Rekao si bio?

— Tačno. Otprilike pre mesec dana Tomas je ubijen s leđa. Imao je kćer. Lepa cura, po imenu Brenda. Odmaglila je iz grada. Neki tvrde da se uputila prema Hila-pustinji. Ako je to učinila, onda je još tamo. Verovatno mrtva i srećna.

— Srećna?

Rudar sleže ramenima.

— Ako je još u životu, onda joj se ne piše dobro. Rodrigez će je ubiti čim je ugleda. Seljaci bi mogli da je smatraju Rodrigezovom saučesnicom. Neće je pozdraviti baš prijateljski. Osim toga, još jedan čovek joj je za petama.

— Ko?

Rudar gurnu flašu nazad i nadlanicom obrisa usta. Potom se obema rukama nasloni na bar i pogleda Marka.

— Slušaj, stranče. Popio sam tvoj viski i već sam previše brbljao. Ja znam da seljaci hoće da je uhvate. Rodrigez hoće da je smakne. Apači će je ubiti samo da bi joj uzeli konja. Više ništa ne znam.

Mark klimnu glavom.

— Hvala.

— Bilo mi je zadovoljstvo. — Rudar mu mahnu rukom u znak pozdrava.

Mark isprazni svoju čašu i napusti salun. Dugo je stajao kraj grede za koju su bili privezani konji i posmatrao vrevu ljudi na ulici. Nije čudo što je Brenda rizikovala da odjaše u Hila-pustinju. Izgleda da su tamo Apači bili najmanja opasnost na koju je morala da računa. Mark dođirnu pojas sa novcem. On je nameravao da od tog novca nešto potroši na kupovinu mašina a da ostatak ostavi za plate radnika, pre nego što mu rudnik bude donosio dobit. Međutim,

sada od tog novca nije mogao uzeti ni centa. Ne, pre nego što bude saznao pravu istinu o njemu.

Veoma ga je interesovao čovek koji je gonio Brendu. Voleo bi da zna njegovo ime. Slegao je ramenima. Ime u Arizoni nije ništa značilo. Čovek je mogao lako da ga promeni kao košulju i niko mu ne bi postavljao pitanja. Ali, rudar se veoma nelagodno osećao dok je govorio o toj temi. Bez obzira ko je bio taj čovek, drugi ljudi su ga se plašili. Mark uzjaha konja, namesti vreću sa hranom ispred sebe i pritiskom svojih butina potera životinju preko ulice. Predstojao mu je dugačak put do logora. Iznad peskovite zemlje lebdeo je vazduh poput vela od magle. Mark je sada jahao oko prvih brda i tako se držao ravnice. Jednu ruku držao je na pušci i neprekidno motrio ispred sebe. Nigde nije mogao da primeti znak života. Najzad je upravio konja u jednu dolinu i sjahao. Odgurnuo je omanju stenu u stranu, iskopao rupu i u nju stavio pojas sa novcem. Zatim ga je pokrio peskom i brižljivo vratio stenu na staro mesto. Posle toga jednom meskito-granom uklonio je tragove.

Vodeći konja za uzdu krenuo je dolinom prema jednom brdu. Najzad je stigao na kameni greben sa koga je mogao da vidi brežuljak na kome se nalazio njegov rudnik. Nije primetio ništa što bi probudilo njegovu sumnjičavost. Brenda se verovatno preko dana negde sakrila. Ležao je na grebenu pola sata i motrio okolo. Pri svakoj pomisli na Brendinu blizinu, bilo bi mu ubrzanije kucalo. Najzad je uzjahao konja i pohitao prema logoru.

— Brenda! — viknuo je.

Ušao je u rudnik i ispruženom rukom počeo lagano da pipa.

Pošto je ušao sa jake dnevne svetlosti u mračno okno, jedva je mogao nešto da vidi. Niz slepoočnice mu je curio znoj.

Odjednom pred njim zaplamele palidrvce i on oseti miris sumpora. On podiže pušku i u svetlosti plamena palidrvca ugleda nekog čoveka uzanog lica i negovanih brkova. Imao je vrebajuće oči koje su gledale tvrdo kao granit.

— Stoj! — reče čovek. — Iza tebe je neko.

— Već sam ga čuo.

Nešto tvrdo zabijalo se u Markova leđa.

— Onda čuj još jednom, čoveče — reče glas iza njegovih leđa.

Mark nasloni svoju pušku o stenu. Čovek iza njegovih leđa izvuče mu kolt iz futrole i zada mu jedan udarac. Ubrzo zasvetle plamen jedne sveće. Brenda je stajala kraj zida i njene umorne oči buljile su u Marka. Čovek pored nje bio je visok i nosio je crni prašnjav kaput. S obe strane nosio je nisko spuštene futrole s koltovima. Dodirnuo je svoju vrpčanu kravatu kao da je hteo da je namesti kako treba.

— Moje ime je Robinson, Džonsone — reče on. — Rej Robinson. Mi smo te čekali.

Mark pogleda prema Brendi.

— Tu sam.

Robinson klimnu glavom.

— Tačno kako smo očekivali. Brenda nije htela da mi kaže gde je pojas sa novcem. Naslućujem da ti to znaš.

— Šta sve ovo ima da znači?

Robinson se osmehnu, ali mu oči zadržase tvrd izraz.

— Brenda je napustila Jumu sa sedam hiljada dolara. Taj novac je moj. Hoću da mi se smesta vrati.

Mark sleže ramenima.

— Ja sam ostavio novac u Jumi.

Jedna ruka polete napred i udari Marka posred lica. On opsova i zatetura se nazad. Zamahnuo je pešnicom, ali istovremeno oseti pritisak revolverске цеви u leđa. Robinson mu pride.

— Lažeš!

— Pretresi me.

Robinson brzo opipa Markovu odeću. Potom pljunu i odstupi.

— Nije tu, Gordone — reče.

Čovek iza Marka pokrenu se.

— Nateraćemo ga da govori.

Robinson prekrsti ruke.

— Džonsone, ostaviću vas ovde same dvadeset minuta. Dok se vratim, nadam se da ćeš odlučiti da mi daš novac.

Prošao je pored Marka, uzeo pušku i u pratnji Gordona napustio rudnik.

Mark pogleda Brendu.

— Šta se dogodilo?

— Došli su jutros. Robinson i još trojica. Jedan od njih odjahao je prema jugu. Drugi su ostali napolju pred rudnikom i čekali te.

On joj pride sasvim blizu.

— Čiji je novac?

— Moj.

— U gradu sam čuo neke priče iz kojih proizilazi da tu nešto nije u redu.

— Onda si to saznao od Rodrigeza?

— Da.

Klimnula je glavom.

— To sam i mislila. Novac je pripadao mom ocu, Mark. On je ubijen na podmukao način. Ja znam ko je to učinio. Pre nego što mi je otac umro, dao mi je novac i rekao da treba da iščeznem iz grada. Robinson me je sledio dovde. Žao mi je što sam te uvukla u nevolju, Mark.

— Ja sam sakrio novac, Brenda. Treba li da im to kažem?

Snažno je odmahnula glavom.

— Zar ti ne znaš ko je on? On i Rodrigez su zajedno radili godinu dana. Rej je prodao mnogo

robe za švercovane dolare. Rodrigez je obećao Reju pravo na korišćenje rudnika u Sonori, ako on sve to bude držao pod svojom kontrolom i vlašću. Tim novcem trebalo je da kupe puške i municiju za Rodrigezove pristalice. To je bio novac mog oca. Obećao ga je Reju, jer je verovao da Rej hoće da ga koristi za otvaranje jednog rudnika u graničnoj oblasti. Kad je moj otac saznao da Rej planira da kupi puške za Rodrigeza i da ih razmeni za prava na rudnik, odbio je da mu da novac. Potom je moj otac ubijen. Ja sam primila novac pre nego što je pao u Rejove ruke.

Mark pogleda iz okna preko ramena.

— Kav je čovek taj Rej?

— Kockar, špekulant, švercer — sve i svašta van zakona.

— Izgleda da ti znaš mnogo o njemu?

— Da.

Odmahnulo je glavom.

— Ne razumem zašto je on imao tako velik uticaj na tvog oca?

Ona ga pogleda čvrsto.

— Odgovoriću ti i na to pitanje. Rej je moj muž.

— Razumem. — Mark je bio malo iznenađen svojom ravnoдушnom reakcijom. Kasnije će ga verovatno pogoditi šok, ali trenutno misli su mu bile zabavljene dvojicom muškaraca i njegovim rudnikom. — Onda će biti bolje da mu damo novac.

— U tom slučaju nećeš moći da koristiš rudnik.

— Imam za sobom nekoliko tvrdih poslova. Celog svog života radio sam sâm. Mogu i ovde da radim sam dok ne budem stekao novčana sredstva za redovnu eksploataciju rudnika.

— A ja?

Izbegao je njen pogled.

— Ti imaš muža. Ona ga zgrabi za ruku.

— Ali, Mark! Ja ga mrzim. Uopšte ga nisam videla otkad smo se venčali pre nekoliko meseci. Posle svega što se dogodilo nikad mu se ne mogu vratiti. — Očajnički je tražila njegov pogled.

On blago odgurnu njenu ruku.

— Reći ću mu to. I kad on ode, odvešću te u Jumu.

Kasnije su ga sledili Gordon i Robinson do mesta gde je Mark sakrio novac. On odgurnu stenu u stranu, uze ispod peska pojas sa novcem i pruži ga Robinsonu. Ovaj ga odvaga na dlanu i smeškajući se pogleda prema Gordonu.

— Rodrigez će biti zadovoljan kad ovo bude video.

— Svakako.

Idući za Markom vratili su se. Brenda je sedela pred rudnikom. Naspram nje je čučao treći čovek. On se isceri kad je ugledao pojas sa novcem.

— Je li to pravi materijal, Reje?

— Jasno, Stive.

Mark je ostao stojeći pored Brende.

— Hoćete li sada otići, Robinsone?

Robinson se osmehnu i položi ruku na svoj kolt.

— Pa, nisam baš sasvim siguran.

Mark stisnu pesnice.

— Tako je bilo dogovoreno.

— Možda s tobom. — Rej izvuče svoj kolt i nategnu oroz. — Brenda, ti ćeš poći sa mnom. Zaboravi prošlost. Možemo sjajno živeti u Meksiku, ako Rodrigez dođe na vlast.

— Ako ja pođem s tobom, šta će biti sa Džonsonom?

— Ostavićemo ga ovde kod njegovog malog rudnika.

Zena ustade.

— Nitkove! — reče ona upinjući sve sile. — Jedan od tvojih lju-

di pucao bi mu u leđa, čim bismo se mi izgubili iz vida.

Rej sleže ramenima a Gordon pode. Rej zažmiri. Motrio je napolje prema olovnom vazduhu koji je na zapadu lebdeo iznad prostrane pustinje.

— Da li je neko prošao, Stive?

— upita on blago.

— Stiv odmahnu glavom.

— Možda Apači, ali nijedan belac.

Robinson se nasmeja.

— Onda ćemo da ih pustimo neka šetaju tamo. Možda će njihova međusobna ljubav dogoreti tamo napolju.

Nešto kasnije Mark i Brenda stajali su na ivici pustinje. Rej pogleda u njih i pokaza rukom iznad prostrane pustoši.

— Ova pustinja prostire se pedeset milja unaokolo. Možda vode ima u Hili reci, a možda se isušila. Gubite se. Gledajte da li ćete moći da stignete do nje.

Mark pogleda nazad kad je sa Brendom krenuo na put pun nezvesnosti. Tada prasnu jedna puška i zrno uzvitla pesak pored njega. Po pucnju je razabrao da se radi o njegovoj pušci sa durbinom.

Niz njihova lica klizio je znoj dok su teškim hodom hitali dalje. Povremeno bi prasnule puške i raspršivale pesak na njihova stopala. Imali su osećaj da sa njihovih tela sipe male bujice vatre. Obavijala ih je žega kao veliki vuneni pokrivač. Mark baci pogled nazad. Tri čoveka su još bili tamo. Sunce mu je peklo oči.

Nekoliko sati kasnije stigli su u divljinu pustinskog rastinja. Posrćući, čutke su koračali dalje. Najzad Mark podiže pogled.

— Sunce je na zalasku — reče.

— Možeš li da ideš dalje?

— Da.

— Uskoro će osvežiti.

— Voda?

Odmahnuo je glavom.

— Onda nema nade, zar ne?

— Još nisam gotov, Brenda.

Ona se osvrnu.

— Ni ja.

Kad je sunce zapalo u igru boja, crvenila i zlata, oni su se vukli između stena na nižem peščanom brežuljku. Brenda se skljkala na tle i stavi šake na lice. Mark sede pored nje.

— Spavaj — reče on. — Posle ponoći nastavljamo put. Tada će biti svežije.

Nekoliko sati kasnije ona je još uvek spavala, ali prilično nemirno. Mark se nasloni leđima na stenu i pogleda u nju. Mozak mu je tromo radio. Zevnuo je. Potom se prestravi od jednog šuma. Pao je na kolena i otpuzao do ivice stena.

Bilo mu je ubrzano radilo. Ispod noćnog neba dizala se silueta jednog Apača na konju. Indijanac se nagnu napred kao da je hteo svim svojim čulima da oseti noćni vazduh. Poterao je svog ponija nekoliko metara u stranu i sjahao. Brzo je oblikovao mali brežuljak od kamenja i meskito granja. Na levoj strani ponija visila je mešina sa vodom.

Markova ruka kliznu do noža koji su desperadosi prevideli.

S ovim ponijem i vodom oni će uspeti da se izvuku iz ove pustoši. Kliznuo je između stena a onda je na sve četiri pohitao napred dok nije stigao do jednog saguaro kaktusa. Indijanac je završio svoj posao i podigao pušku. Zatim se okrenu svom poniju. Mark se diže i tiho i očajnički pojuri prema Apaču. Šumovi njegovih čizama upozoriše Indijanca. On se trži i spremi pušku na gotovs. Mark jurnu na Apača. Levu ruku ispružio je prema puščanoj cevi a desnom zamahnu nožem prema Indijancu.

Apač se munjevito izvi u stranu i nož samo okrznu njegova rebra. Potom podiže koleno i

udara Marka u donji deo tela. Mark odgurnu pušku i ponovo zamahnu nožem.

Apač ispusti pušku i izvuče nož. Skočio je prema Marku kao zmija poskok i topla krv poteče preko Markove leve butine. Svojim nožem ciljao je ratnikovo grlo, niz čije grudi poteče krv kad se srušio.

Mark obrisa znoj sa čela a zatim podiže Apača na svoja leđa, požuri do stena i baci ga među njih. Brenda se probudi i razrogačenih očiju pogleda Marka. On najpre stavi prst preko usana a zatim odjuri nazad do mesta borbe. Obrisao je tragove, kupio oružje i stavio grane na mesto sa koga je uklonio tragove. Potom je poveo ponija do mesta gde je Brenda ležala. Zatim je još jednom odjurio dole da bi se uverio da je uklonio sve tragove. Srce mu je lupalo kao rudarski malj. Najzad se vrati do stena i odvede ponija u jednu malu uvalu.

— Dodji ovamo preko — došapnuo je Brendi. — Pazi dobro. Uskoro bi mogli stići drugi. Daj mi znak ako ih budeš primetila.

Čekali su. Mrtvi Apač pokrenu se malo, kad je mrtvačka ukočenost zategla njegovo telo. Prošlo je deset minuta. Dvadeset. Odjednom, Brenda se ukoči. Dade mu znak i duboko se pognu. On je držao ponija za nozdrve da ne bi slučajno zanjštao. Slani znoj pekao mu je ranu prouzrokovanu ubodom noža. Cuo je šuštanje kože. Do njega su dopirali potmulu topot konjskih kopita i tihe, grlene reči Apača.

Uz dosta napora Brenda najzad dopuza do Marka.

— Otišli su. Bilo ih je deset.

— Bilo je prokletu teško.

— Ti si ranjen.

Klimnuo je glavom. Iscepala je svoju maramu u trake i previla mu rane na laktu i butini. On je pregledao Apačev karabin. Bio je to jednocevni »remington«. U jednoj kesi našao je deset metaka koje je Apač nosio sa sobom. Dao je Bréndi nož i izvuкао kratki rezervni nož iz kožne pregače mrtvog Apača. U kesi za hranu, privezanoj za ponija, bilo je nešto semena od suncokreta, oraha, osušenog konjskog mesa i komad tvrdog hleba. Brenda se zgrozi kad joj je Mark dodao mešinu sa vodom.

— Kuda ćemo? — upita ona najzad.

Mark podiže ramena.

— Mislim, nazad u rudnik. Nama je potreban taj novac, Brenda. — On je privuče k sebi i poljubi je. Ona obavi ruke oko njegovog vrata i pribi se uz njega. — Odvešću te na bezbedno mesto a onda ću odjahati za njim — dodao je.

Brenda odmahnu glavom.

— Ne smemo gubiti vreme. Ostaću sa tobom. Mogli bismo da ga dočekamo u Crvenom kanjonu.

— On će biti prokleta opasan.

Brenda se nasmeja.

— Pa ja sam skoro ceo svoj život provela u opasnosti.

Mark dovede ponija. Ona se vinu na njega i on ga izvede iz grupe stena.

Do svitanja jutra prešli su dobar deo pustinje. Mark je ubrzao tempo da bi se pri jasnoj dnevnoj svetlosti sakrili u jednom uzanom kanjonu koji se protezao prema jugu. Mark je znao da je ovaj kanjon perfektan put za krijumčare, kradljivce stoke i bandite koji su bili u bekstvu.

U podne su nastavili put. S vremena na vreme Mark je odlazio daleko napred u izviđanje, a Bréndi bi se za to vreme sakrila i ostajala u skrovištu. Prvi znak koji je ukazao na blizinu

jednog jahača bilo je malo zvonice. Mark se baci u zaklon i nategnu oroz remingtonke.

Iza jedne krivine kanjona pojavio se jedañ čovek. Na sebi je imao visoki sombrero, kožne pantalone i svetlucavu, šarenu sarapu preko ramena. Dugu pušku držao je ispred sebe na butinama. Iza njega kretao se karavan od dvadesetak andaluzijskih mazgi. Na njihovim vratovima zvonila su zvonca. Mazge su se kretale u parovima i nosile su korpe od španjolske trske, koje su bile čvrsto privezane za životinje. Dvadeset Meksikanaca jahalo je levo i desno od mazgi; držali su puške u rukama i budno motrili na svaku stenu, na svaki zbun. Voda je imao veliki ožiljak od noža na svom kozičavom licu. Između njegovih tankih usana visila je cigara.

Mark se pognu nazad prema steni. Između njega i puta, koji je od njega bio udaljen samo dvadesetak stopa, nalazio se samo jedan tanak zaklon od šipražja. On se nadao da je Brenda bila dovoljno razumna i da se sklonila u zaklon.

Predvodnik se približavao.

On iznenada zategnu uzde i zaustavi svog konja. Zatim ispljunu cigaru i nategnu oroz puške.

Mark se diže iza oskudnog zaklona. Podigao je pušku i uperio je u Meksikanaca.

— Dobar dan, gospodine — reče.

Meksikanac podiže ruku i zaustavi povorku konjanika.

— Ko si ti, prijatelju?

— Prospektor. Bio sam napadnut od strane Indijanaca.

Meksikanac se osmehnu.

— Tako? Nameravaš li to oružje da koristiš?

Mark baci pogled prema drugim Meksikancima.

— Nisam voljan da stvaram neprilike.

Meksikanac se osmehnu i nagnu napred u sedlu.

— Ni ja nisam za nevolje. Ne želim da unaokolo pričaš da sam ovde. Molim te, spusti tu pušku.

Mark je buljio u njegove oči. Mogao je da ubije Meksikanca, ali i njega bi ubili pre nego što bi ponovo uspeo da napuni pušku. Stoga ispusti svoju remingtonku. Jedan od Meksikanaca podiže je i oduze mu nož.

— Otkuda dolaziš? — upita voda.

— Tusona.

— Prilično si daleko od kuće. Kako se zoveš?

— Mark Džonson.

— Pa, gospodine Džonsone, ti ćeš jahati sa nama. Tu pozadi imaš jednu mazgu koja ti stoji na raspolaganju. Oslobodiću te kad završim svoje poslove. — Tamne oči buljile su u Marka jedan trenutak. Tada voda obode svog konja i odjaha. Jedan od Meksikanaca dovede mazgu i Mark je uzjaha.

— Ko je gospodar? — upita on.

Meksikanac se osmehnu.

— Rodrigez — reče. — Krvnik.

Sada je Mark znao da nikad neće biti oslobođen. Zatvorio je oči i pomislio: Bože, pomozí Brendi, ako je Rodrigez nađe.

— Vi ste trgovci, zar ne? — reča Mark Meksikancu pored sebe.

Čovek se isceri i udari šakom po tovaru najbliže mazge.

— Trgovci? Možda. Rodrigez ne drži mnogo do formalnih oznaka. On razmenjuje robu za dolare, ili kupuje robu od grin-gosa.

Mark podiže oči i pogleda napred. Baš u tom trenutku prvi jahač se približi mestu gde je on ostavio Brendu.

— Čuo sam da je Rodrigezu potreban novac. Meksikanac namršti čelo.

— To je tačno. Tu je bio jedan čovek koji mu je obećao novac. Nama su potrebne puške i municija za našu borbu. Rodrigez je velik čovek koji će osloboditi podjarmljeni narod Sonore. Ali, za to su nam potrebni oružje i municija.

Mark pogleda napred i pljunu. Mogao je da zamisli kako bi Rodrigez »oslobodio« podjarmljene ljude, ako bi ga njegov nadimak stvarno karakterisao kao čoveka i »oslobodioca«.

— Bez oružja i municije ne biste mogli da se borite protiv seljaka — reče Mark.

Meksikanac odmahnu rukom.

— Rodrigez je lukav i prepređen. Mi nismo dobili novac koji smo očekivali, ali Rodrigez ima ideju kako ćemo ga ipak dobiti. Ove mazge natovarene su finim meskalinom od bakonora kaktusa. Apači će za to dati puno novaca. Njima nije potrebno zlato. Zar to nije lukav plan, čoveče?

Mark pogleda u tovar na mazgama. Oni su sadržali dovoljno meskalina da bi se raspirio krvavi rat u celoj pograničnoj oblasti.

3.

Prošli su pored mesta na kome je Mark ostavio Brendu, ali njoj se zametnuo svaki trag, a ni poni se nije video. Staza za mazge vodila je kroz kanjon i dosezala je mesto na kome su se kameni zidovi srušili i formirali strmi kameni obronci obrasli šipražjem. Nije duvao vetar, ali Mark se smeo zakleti da su se neka meskito drveta pokrenula. Obuzeo ga je nemir. Bacio je pogled prema Meksikancima koji su ja-

hali pored njega. Oni nisu ništa primetili.

Nešto je prasnulo. Dimni oblaci dizao se iznad šipražja. Jedan jahač zaječa i pade na rog sedla. Tada zapraštale puške. Puščana zrna zviždala su s obe strane kanjona. Konji i mazge se skupiše u gomilu i popadaše na kamenito tle. Jahači su padali i besomučno svojim puškama pucali nasumice na crvene bljeskove koji su se videli levo i desno.

Mark skoči sa svoje mazge i otpuza do jednog mrtvog konja, i pribi se uz tlo. Jedan Meksikanac viknu nešto s druge strane njega i naglo ućuta kad ga je pogodilo zrno. Jedan konj se prope na zadnje noge, zbacivši svog jahača iz sedla i pade nazad na srušenog čoveka. Neki krijumčari odgovoriše vatrom, gađajući mirno preko svojih mrtvih konja.

Rodríguez potera svog konja mamuzajući ga. Divlje pojuri na Marka, koji ga je posmatrao. On beži, pomisli Mark, i zgrabi komad kamena odvaljen od stene. Neka strvinar umre s drugima, prostruajući mu kroz glavu. Dok je Rodríguez prolazio pored njega i niklovanim koltom pucao prema obroncima, Mark skoči i zavila kamen. Pogodio je »revolucionara« u slepoočnicu. Rodríguez podiže ruke uvis, ispusti kolt i ispade iz sedla. Njegov prestrašeni konj izgubi se u oblaku dima i prašine.

Mark zgrabi kolt. Trojica krijumčara bili su još na nogama. On skoči preko jednog ubijenog konja i baci se iza žbunja. Tada se začu zvuk jednog signalnog roga i eho odjeknu kroz kanjon. Pucnjava odjednom prestade.

Ranjeni ljudi su stenjali ili su se nemo previjali po kamenitom tlu. Jedan visoki čovek spuštao se niz obronak. Na sebi je imao uniformu. Sunce je svetlucalo na oznakama ranga na njego-

vom visokom sombreru. U ruci je držao revolver. Sledio ga je trubač. Iznenada, iza stena, podigoše se ljudi sa karabinima i sačmaricama i pohitaše niz obronke.

Seoska straža, pomisli Mark, na američkom tlu. On se približi tle. Kad su pripadnici Seoske straže ušli među ranjenike, ponovo su zapraštale puške i revolveri. Visoki čovek se nagnu iznad Rodrígueza i osmehnu se. Jedan pripadnik Seoske straže podiže svoj revolver, ali visoki čovek mu dade znak. On odvuče Rodrígueza do jednog mrtvog konja i nasloni ga na njega. Zatim uze čuturicu jednog krijumčara i istrese vodu na Rodríguezovo lice. Ovaj pljunu i otvori oči. Kad je ugledao visokog čoveka pred sobom, trgao se

— Alvarez! — izusti kreštavim glasom.

Visoki čovek prekrsti ruke.

— Rodríguezu — reče — stigao si na kraj svoga puta.

Rodríguez počeo očajnički da se osvrće. Alvarez izvuče mač sa ukrašenom drškom. Pošto mu je najpre vrh mača stavio pod grlo, upitao ga je:

— Ko je Gringo, koji je trebalo da te snabde novcem, Rodríguezu?

— On nije ovde.

— Ko je on?

— Ne znam njegovo pravo ime.

Alvarez pritisnu vrh mača o Rodríguezovo grlo. Krv poprskala njegovu tamnu kožu.

— Govori!

— Njegovo ime je Rej Robinson.

— Gde je sada?

— Trebalo je da se sretne ovde ako bude imao novac.

Alvarez se osmehnu.

— Tako si ti hteo da prokrijumčariš meskalin od bakanora kaktusa za slučaj da se on ne

pojavi. To nije bilo pametno, čoveče.

Rodríguez ustade i odgurnu mač u stranu. Potom ispruži desnu ruku.

— Znam da vi dobijate polovinu krijumčarene robe koju zaplenite, pukovniče. Uzmite sve. Neću brbljati. Neću se vratiti u Meksiko.

Alvarez dade znak jednom čoveku. Ovaj pohita sa smotanim lasom. Brzo je svezao Rodrígueza.

Krijumčar je bio bleđ kao kreč.

— Rekao sam sve što znam — viknu on.

Alvarez se osmehnu.

— Znam, hvala.

Ponovo je dao znak. Prišla su trojica pripadnika Seoske straže i napunila svoje karabine. Rodríguez je postavljen kraj jedne stene. Jedan poručnik pripali cigaretu i gurnu je Rodríguezu u usta. Krijumčar povuče nekoliko dimova a onda je ispljunu. Oficir otkopča svoj crni službeni oficirski pojas i priveza ga Rodríguezu preko očiju. Potom odstupi i izvuče svoj mač. Rodríguezova napetost je rasla. Trojica pripadnika Seoske straže podigoše karabine. Mač se podiže i spusti. Karabini prasnuše. Rodríguez se skljoka u stranu i ostade nepomično da leži. Oficir izvuče svoj revolver i lagano pride mrtvacu. Napeo je oroz, prislonio ga na Rodríguezovu glavu i opalio.

Alvarez gurnu svoj mač u korice i poče da šeta tamo-amo između mrtvaca. Povremeno je zastajkivao da bi pogledao njihova lica. Gledao je u spisak, koji je držao u ruci, i povremeno je stavljao kvačice na nešto.

Mark kliznu nazad. Puzio je oko jedne naslage kamenja, a zatim se provuče iza jednog mrtvog konja i stiže do kraja rasure konjičke povorke. Do sledećeg zaklona pružala se jedna

slobodna površina od oko sto metara. Spretan kao mačka i sav poguren, Mark iskoči iz svog privremenog skloništa i potrča prema sledećem zaklonu. Čizme su mu udarale po tvrdom tlu. Neko viknu za njim. Jedno puščano zrno prozvižda iznad njegove glave.

— Ne pucajte! — zaurla pukovnik. — Hoću čoveka živog!

Mark baci pogled nazad. Pripadnici Seoske straže jahali su za njim. Samo što je stigao do zaklona i hteo da zamakne za krivinu kanjona, omča lasa se spusti iznad njegove glave i začeže oko vrata. Jedna čizma pogodila ga u ručni zglobov i kolt mu ispade iz ruke. Pripadnik Seoske straže ponovo ga postavi na noge, zatim se vinu na konja, podbode ga mamuzama i krenu nazad ka mestu zaseda.

Alvarez podiže pogled.

— Moji ljudi su pratili ovu trupu od Sonore, gringo. Nisam hteo da ijedan od vas pobegne. — Tvrde oči posmatrale su Marka. — Možda si ti čovek koga tražim. Ko si ti?

— Mark Džonson, prospektor. Zarobili su me ovi krijumčari. Povelili su me sa sobom da ih ne odam.

— Rodríguez? To nije njegov manir, čoveče. Hajde, reci mi istinu.

— Mark odmahnu umorno glavom.

— To je istina.

— Ti si taj Robinson o kome je govorio Rodríguez. Je li tačno?

Mark ponovo odmahnu glavom.

— Vi Amerikanci ste tvrdoglav. Video si šta se dogodilo Rodríguezu. Hoćeš li da i tebe isto snade?

— Ja sam američki građanin i na američkoj teritoriji.

Alvarez se osmehnu. Lutao je pogledom kroz kanjon.

— Možda je nekoliko vaših vojnika ovde? Ili nekoliko policajaca? Ko će zabraniti Alvarezu da te pogubi?

Meksikanci se osmehnuše. Mark pogleda pukovnika.

— Rekao sam vam istinu. Poznajem čoveka koga vi tražite. Oslobodite me i ja ću ga uhvatiti. Kod njega je novac koji je bio namenjen Rodrigezu. Ali, to nije njegov novac već jednog mog prijatelja.

Alvarez se nasloni na stenu.

— Da te oslobodim? Ne, moja vlada se nada, isto kao i tvoja, da ću te naći. Imao sam osećaj da će me Rodrigez dovesti k tebi. I to je i učinio.

— Bez mene ne biste uhvatili Rodrigeza.

— Tako.

— Hteo je da pobegne, ali ja sam ga pogodio kamenom. Mislite li da bih to učinio da sam njegov prijatelj? Ja nemam novca a nećete ga naći ni kod tih mrtvih ljudi. Zar Rodrigez ne bi imao novac da sam mu ga ja dao?

— Pretresite ga — naredi oficir.

Jedan pripadnik Seoske straže brižljivo opipa Markovu odeću i odmahnu glavom. Alvarez namršti čelo.

— Kod ovog ološa nema dovoljno novca ni za jedno piće. Ja to ne razumem.

Tada pride oficir koji je organizovao Rodrigezovo pogubljenje.

— Ovaj Gringo ne laže — reče on. — Lično sam video kako je Rodrigez pogođen kamenom i zato je pao s konja.

Alvarez odmahnu glavom i pogleda Marka.

— Ti poznaješ ovu okolinu.

— Veći deo.

— Dobro. Oslobodiću te. Ti ćeš naći tog Robinsona i učinićeš s njim što ti je volja. Novac pripada tebi. Ja ne mogu dugo ostati

na američkoj teritoriji, da bih ga tražio. — Okrenuo se oficiru. — Dajte ovom čoveku konja, oružje, vodu i hranu. On je slobodan.

Mark pogleda začuđeno u pukovnika.

— Otkud ta iznenadna promena mišljenja, pukovniče? Mogao bih da odmaglim i da se nikad više ne vratim.

Alvarez ustade i protegnu se, a zatim se osmehnu.

— Da li si već nešto čuo za Huliya Gonzalesa?

— Da.

Alvarez se osmehnu.

— On je moj šef za informacije. Osim mene, niko ga ne poznaje. Niko ne zna gde on trenutno boravi u Sjedinjenim Američkim Državama ili u Meksiku. Njemu je poznat svaki korak čoveka za koga želim da se na njega motri. Večeras će Hilio Gonzales biti obavešten o tebi. Ako učiniš ono što si obećao, zaboraviću te. Ali, ako me prevariš, umrećeš. Je li jasno?

Hladne, odmerene reči i čvrst pogled uverili su Marka da Alvarez nije samo hteo da ga zaplaši, već da je to ozbiljno mislio. Stoga je klimnuo glavom. Jedan Meksikanac dovede konja koji je pripadao krijumčarima. Henri-puška stajala je u futrolji sedla preko kojeg je ležao prebačen opasač, nadeven municijom i jednim koltom. Jedna vojnička čuturica i kesa sa hranom visili su o rogu sedla. Mark svuče preko glave omču i baci laso na tlo. Zatim pruži ruku pukovniku.

Alvarez je ne prihvati.

— Sada ne, čoveče. Možda ćemo se jednog dana ponovo sresti. Ako budeš održao dato obećanje, pićemo kafu i meskalin. Ako pak to ne učiniš, biće mi zadovoljstvo da ti pripalim poslednju cigaretu.

Kasnije Mark baci pogled prema ulazu u kanjon. Pripadnici

Seoske straže poskidaše tovare sa mrtvih mazgi i natovariše ih na tovarne konje. Visoki Alvarez sedeo je na jednoj steni i posmatrao Marka. Ovaj je imao osećaj da neka hladna ruka klizi niz njegovu kičmu.

Neka bog pomogne svakom krijumčaru ili lopovu koji padne u Alvarezove ruke! pomisli Mark. Sudija sa konopcem. Zaslужio je taj naziv.

*

Tri dana je Mark lutao raspucanim, grubim zemljištem i nije ništa našao. Brenda je nestala kao da je isparila u vazduh. Od jednom mu je sinula jedna misao. Rej Robinson je hteo da se sretne sa Rodrigezom u Crvenom kanjonu! Mark je osećao da je nadmudren. Dakle, Robinson je verovatno bio u blizini kanjona u kome su pripadnici Seoske straže pukovnika Alvareza čekali u zasedi.

Okrenuo je konja i odjahao nazad. Ostavio je konja u jednoj pobočnoj klisuri i pešice krenuo u izvidanje. Od smaknute krijumčarske grupe više nije bilo traga. Alvarez je dobro obavio posao. Čak su i tragovi kopita bili uklonjeni.

Mark se spusti između stena. Možda je Robinson video ili čuo masakr? U tom slučaju on je puno milja odmakao. U rano popodne sledećeg dana Mark odlučio da napusti ugaženo mesto. Morao je da nađe Brendu a Robinson je mogao da čeka.

Još jednom je pogledao dole u kanjon. Jedan usamljeni jahač dolazio mu je u susret. Duga puška visila je o remenu preko njegovih leđa. Mark se pognu i počeo da posmatra jahača. Bio je to Klift Gordon, čovek koji mu je pritisnuo revolver uz krsta kad se iz Jume vratio u rudnik.

Mark se skloni u zaklon iza jedne stene na ivici puta. Kopita Gordonovog konja lupala su po tvrdom zemljištu.

Kad ga je jahač prošao, Mark skoči iza stene, potrča za jahačem, podiže pušku i nanišani. Pogodio je Gordona u potiljak. Čovek bez glasa ispade iz sedla i tresnu o tvrdnu zemlju. Duga puška, koju je nosio prebačenju preko leđa, bila je Markova.

Mark prevrnu čoveka na leđa. Gordonove oči bile su otvorene. Kuršum mu se zabio u lobanju.

Mark odvuče leš iza stene i povede konja u pobočni kanjon gde je ostavio svog. Napunio je džepove municijom za svoju pušku i odjurio nazad u kanjon.

Dole, u daljini, ugledao je četvoricu jahača. Pljunuo je. Bez sumnje, čovek u crnom kaputu bio je Robinson. Jedna vitka pri-lika jahala je ispred njega. Markovo srce počeo snažno da kuca. Bila je to Brenda koja je još uvek jahala na šarenom indijanskom poniju.

Robinson je napregnuto osmatrao na sve strane kao da je nešto očekivao. Mark se osmehnu. Možda je Rodrigez bio zapan tačno pod zemljom preko koje je Robinson upravo jahao. Primetio je kako su jahači sjahali i jedan od njih zapalio je vatru. Sunčev zrak svetlucau je na loncu za kafu.

Brenda sede na jedan kamen i pokri lice šakama. Mark je klijzio od stene do stene i tako je stigao do jednog ravnog mesta sa koga je mogao da posmatra šta se zbiva dole. Bio je udaljen od vatre i jahača otprilike dve stotine metara. Napunio je pušku i nategao oroz. Kad mu je poznati krst na sočivu durbinu obuhvatio Robinsonovu figuru, postalo mu je jasno da mora ubijati i to brzo jer u protivnom Brenda neće izvući živu glavu.

Zagrmela je Markova velika puška. Kad se razišao barutni dim, Mark ugleda Robinsona koji se grčevito držao za stranu svog sedla. Tri ostala čoveka baciše se iza stena. Brenda je trčala u suprotnom pravcu. Njen šarenj ponj odgalopirao je kroz kanjon. Mark ponovo napuni pušku i još jednom opali, baš u trenutku kad su se tri čoveka bacila u zaklon.

Pošto je opet napunio pušku, kliznuo je niz obronak. On se oprezno kretao napred da bi dobio bolji pregled mesta gde su se krila trojica jahača, i da bi dospao na prostor koji je razdvajao njih i Brendu. U međuvremenu ona se uspela uz zapadni zid kanjona. S vremena na vreme mogao je da vidi njenu vitku priliku između žbunja. Prasnula je jedna puška dok je on trčao preko brisanog prostora i zrno je prozviždalo iznad njegove glave. On se baci napred, otpuza do male peščane uzvišice i opali u pravcu jednog žbuna iznad koga je još uvek lebdeo oblačić barutnog dima. Kad se on pokrenuo, tri hica odgovoriše na njegov pucanj.

Sada je Mark trčao isušanim rečnim koritom i rizikovao je da uputi jedan pogled prema Brendi. Jedno puščano zrno prozvižda pored njegove glave i zabi se u suhu zemlju. Sada su tri čoveka pod neprekidnom paljbom držali ivicu rečnog korita. Potom su se ubrzo rastali. On se sada nalazio skoro tačno ispod njih, između Brende i njih. Nanišanio je i opalio na jedan šešir koji je virio iznad jednog žbuna meskita. Šešir nestade i dva pucanja odjeknuše iz džbunja.

Mark nađe mesto na kome je obala isušanog korita bila obrasla rastinjem. Stavio je pušku na ivicu šipražja i čekao. Tražio je pomoću durbina na pušci ostala dva čoveka. Iznenada krst

na sočivu durbina poklopi se sa prilikom jednog čoveka koji je vrebao iza jedne stene. Čovek je držao jednu henri-pušku na gotovs. Mark povuče obarač. Čovek se zatetura pod udarom teškog puščanog zrna i skljoka se na zemlju svom svojom dužinom. Samo su mu se još videle čizme a one se nisu više pokretale. Opet tišina. Mark je puzio niz rečno korito. Stigao je do uzanog useka koji je vodio u rečno korito, a zatim je počeo da se probija kroz polje gustog šipražja. Ispod izbočine jedne stene, koja se nadvijala iznad useka, zastao je.

Nešto je grebalo kamen.

— Gde je on, Reje? — Mark je jasno čuo glas.

— U rečnom koritu. Uхватimo ga!

Mark se pope uz stranu jedne stene i opruži se po njoj. Stiv, treći član trojke koja je bila kod rudnika, stajao je između dva izbočena zupčasta zida na ivici ravnog krova kanjonskog zida. Stiv spusti svoju pušku i pritisnu desnu šaku uz kičmu. Zatim se lagano okrenu. Usta su mu bila razjapljena kao da je hteo da vikne. Za trenutak buljio je u pravcu Marka a zatim je kliznuo dole i ostao da sedi naslonjen na stenu. Glava mu je klonula u stranu. Bio je mrtav.

Mark potrča gore uz usek i kliznu između nereda stena. Neki čovek trčao je trapavo preko kamenitog obronka, skakao od jedne stene do druge i povremeno bacao pogled preko ramena. Bio je to Robinson. Pošto je najpre opalio prema Marku, počeo je da se penje uz izbočinu jedne stene. Iznad te izbočine počinjao je uzani sims koji je vodio koso prema ivici kanjona. Mark opali na Robinsona koji nestade iza jedne stene.

Mark pođe napred i pogleda gore. Robinson je bio na polovi-

ni visine kanjonskog zida i išao je dalje. Kamenje se odronjavalo i kotrljalo dole pod njegova stopala. Mark vide još jednu šansu i opali. Zrno udari u zid kanjona, metar dalje od Robinsona. Ovaj skoči iza jedne stenovite izbočine.

Mark opsova i poče pogledom da prelazi preko kanjonskog zida.

Ispod mesta na kome se Robinson krio, zasvođavala se stena prema unutrašnjoj strani, pa se činilo da se slobodni komadi kamenja drže samo nekim čuđom. Duge senke spuštale su se na kanjon. Ako mu ne uspe da izmami Robinsona iz one rupe, on bi mogao uz pomoć mraka da pobegne iz kanjona, koristeći kamene stepenike. Mark je upravo opalio po deseti put na kamen ispod izbočine kada su se stenoviti stepenici malo spustili. Od izbočine odvali se komad kamena i pade dole. Kamene stepenici bili su se skoro raspali od mrazeva i prolećnih kiša. Mark opali još tri metka u lomljivo kamenje. Odjednom, izbočina se odvali, pade dole i razbi se. Stena, iza koje se krio Robinson, pade napred. Robinson podiže ruke uvis i pokuša da se uhvati za ogoleli zid iza sebe. Uz piskavi krik on se okliznu i surva u dubinu. Divlje je veslao rukama. Zatim udari u lavinu odronjenog kamenja na kamenitom obronku i ostade nepomično da leži, poluzasut odronom kamena.

*

Mark pogleda dole u kanjon. Brenda je tražila put do suprotnog obronka. On upravi durbin puške prema njoj. Lice joj je bilo suncem opaljeno i prašnjavo, ali pri pogledu na nju srce mu je počelo brže da kuca. Dakle, bila

je živa. trčala je prema njemu i on je bio veoma srećan.

Dok su jahali uz brežuljak prema rudniku, zaništao je jedan konj. Mark zape oroz svoje puške i dade znak Brendi da stane. Iz rudnika im je dolazio u susret neki čovek i mahao rukom. Bio je to Ričard Vilijams. Potali su konje uz obronak.

Ričard se osmehnu kad im se približi.

— Do đavola, gde ste bili? — upita.

Mark mu ispriča priču.

— Kakvi su izgledi? — upita on najzad.

— Juče sam došao ovamo — objasni Ričard. — Našao sam jednog mehaničara koji poznaje ovu okolinu. On me je doveo ovamo. Trenutno je u sledećem kanjonu. I on hoće da traži srebro. Rešio sam još nekoliko problema. Smeo bih da se opkladam da bi ovaj rudnik donosio osam hiljada dolara po toni.

Mark prigrli Brendu i privuče je sebi.

— Dakle, ti ćeš raditi za nas? — upita on Ričarda.

— Bio bih glup ako ne bih prihvatio tu ponudu. Za nekoliko dana obezbediću mašine i radnike. Armija planira da izgradi kolski drum kroz Hila-pustinju da bi mogla da snabdeva novo utvrđenje koje će uskoro biti podignuto u blizini gradića Mjul-Kanjona. Tako vi nećete imati puno teškoća sa Apačima. — Ričard ustade. — Reći ću Armando da može da odjaše ako hoće. Međutim, ja imam osećaj da bi on radije hteo da ostane ovde i da i sam okuša sreću sa srebrom.

Mark i Brenda su još uvek sedeli i posmatrali igru svetlosti iznad Hila-pustinja kad se Ričard vratio. Izraz lica mu je bio ozbiljan.

— Armando je odjahao, Mark. Rekao je da ima da obavi neki

posao u Meksiku. Ja sam bio uveren da se on polakomio na srebro i da će ostati ovde. Čudna stvar. Pitao me je da li ti imaš novaca. Odgovorio sam mu potvrdno. Tada me je pitao za Robinsona i ja sam mu ispričao da si ga ti ubio. Posle toga odmah je odjahao. Ne mogu sebi da objasnim zašto je hteo da zna te stvari. Sreo sam ga u Jumi. Tvrdio je da zna ko si ti. Ali, kako je on mogao da sazna to o novcu i Robinsonu?

Mark otrča gore na brežuljak. Na jednom udaljenom grebenu neki čovek je vodio konja za uzde. Imao je sombrero sa viso-

kom krunom. On baci pogled nazad prema Marku i naglo povuče svog konja sa grebena. Mark side niz obronak.

— No? — upita ga Ričard.

Mark pogleda prema jugu.

— Hudio Gonzales — reče tiho.

— Smeo bih da se opkladim u svoj život da je to on bio.

— Šta to treba da znači? — upita Brenda začudeno i zabrinuto.

Mark je prigrli jednom rukom.

— Ništa. Uopšte ništa.

Gledao je preko pustinje. Bio je veoma zadovoljan što će ga Alvarez uskoro precrtati sa svog spiska traženih lica.

K r a j

Rukovodeći se mišlju da je knjizi mesto u rukama čitalaca OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST« »DNEVNIK«-a odlučila se da, iz svog bogatog izdavačkog opusa, ponudi deo svojih izdanja pod uslovima povoljnijim od uobičajenih.

Izbor naslova sačinili smo tako da tematski »pokriju« široko interesovanje čitalaštva. Ujedno, želja nam je da nas, ovako sačinjen izbor, predstavi i svima koji nas nedovoljno poznaju — kao izdavača sa kojim će se družiti.

POPIS IZDANJA OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST« NIŠRO »DNEVNIK« — NOVI SAD

EDICIJA »KAİROS«

1. Dr Draško Redep: ČAROLJA OBIČNOG (ogledi o pesništvu M. Antića)	600
2. Pavle Popović: GRADOVI I BITKE I — II	1.800
3. Jovan Delić: PJESNIK PATETIKE UMA	550
4. Mihal Babinka: ZAVIČAJ MAGLE, IZBOR IZ POEZIJE	1.500
5. Mihal Harpanj: PESME MIHALA BABINKE	550
6. IZABRANA DELA BOŠKA PETROVIĆA I — VII	19.000
7. Julijan Tamaš: PESAK I DOBA, IZBOR IZ POEZIJE	6.000
8. Jože Pogačnik: PESNIŠTVO JULIJANA TAMAŠA	
9. Damjan Antonijević: OPISOM IZNUTRA	300
10. Jevrem Brković: PRIČE O KASTRIKOVAČKOM NARODU	300
11. Branimir Donat: KAFKA U PROCESU I DRUGI ESEJI	500
12. Slavko Gordić: U VIDIKU STIHA	300
13. Božidar Kalezić: TELEVIZIJA, TVRĐAVA KOJA LETI	500
14. Taras Kermauner: PUT PREKO VODE	700
15. Julijan Tamaš: IZMEĐU KNJIŽEVNE TEORIJE I INTERPRETACIJE	300
16. Bogdan Popović: SAVREMENI PESNICI	300
17. Rade Tomić: VULKAN MOJ BRAT	200
18. Radu Flora: NEBESKI UGAO	8.000

EDICIJA »DETINJSTVO«

1. Kiro Donev: ZBRKANA BAJKA	2.700
2. Dane Zajc: VRATA	2.300
3. Slavica Jovanović: BUBNJARI OKO MENE	900
4. Zoroslav Spevak: PRIČE OD PESKA	1.100
5. Dušan Radović: NA SLOVO, NA SLOVO	900
6. Dušan Đurišić: SAN U PIDŽAMI	1.300
7. Ištvan Domankoš: VIA ITALIA	1.300
8. Ljiljana Filipović: NEVIDLJIVI PAS	1.000
9. Božidar Mandić: OBIČNO PRE PODNE	600
10. Dragan Lukić: POJAVLJIVANJE VELIKIH DEVOJČICA	1.000
11. Đura Damjanović: MALINJAK	2.700

12. Vladimir Andrić: VEČERNJI SLON	2.300
13. Raša Popov: ŽABAC	2.500
14. Dušan Belča: PRINC	3.600
15. Božidar Timotijević: NEŽNE PESME	700
16. Dobrica Erić: DOBRO VEČE, DOBRA ZELENA DOLINO	700
17. Jože Pogačnik: SLOVENAČKA DEČJA KNJIŽEVNOST	1.000
18. Tone Pavčenj: ČAVRLJA	700
19. Ferenc Feher: TRAGOM PREDAKA	600
20. Sunčana Škrinjaric: PISAC I PRINCEZA	700
21. Rade Dadić: BEJKO MA I DRUŽINA KLA	700
22. Vladimir Milarić: MAMA	400
23. Voja Marjanović: GLAS AUTONOMNOG SVETA	400
24. ZLATNA KNJIGA DETINJSTVA — KOMPLET	30.000
a) Vuk Stefanović Karadžić: I NA NEBU I NA ZEMLJI	
b) Jovan Jovanović Zmaj: PESME ZA DECU	
c) Ivana Brlić Mažuranić: IZABRANE BAJKE	
d) Desanka Maksimović: ČAROLJA	
e) Dušan Radović: STRAŠAN LAV	

EDICIJA »NEVEN«

1. Dragan Lukić: MOJ TROLEJBUS	1.500
2. Miroslav Antić: NASMEJANI SVET	500
3. Pero Zubac: TITO JE NAŠ DRUG	450
4. Mišo Marić: ŽIV JE TITO	450
5. Sergej Jesenjin: NIŠTA, O KAMEN SAMO SE SPOTAKOH	700
6. Miroslav Antić: TAKO ZAMIŠLJAM NEBO	700

SLIKOVNICE

1. Stevan Raičković — Aleksandar Petrović: BAJKA O HRAS- TU	500
2. MAPET ŠOU: GONZO I DŽINOVSKA KOKA	1.800
3. MAPET ŠOU: GICA U SVEMIRU	1.800
4. MAPET ŠOU: DVE NOVE ZVEZDE	1.800
5.	
6. SKASKA — BALADA O VIOLINI I CIGANINU	2.000
7. ZLATNE RUKE I—VI KOMPLET DRUGO KOLO	6.000
a) DECA TKAJU	
b) FIGURE OD STANIOLA	
c) IGRAČKE OD PLUTE	
d) OSLIKAVANJE STAKLARJE	
e) SLIKE OD VUNE I KONCA	
f) OBLICI OD GLINE	

POJMOVNICE — SLIKOVNICE ZA PREDŠKOLSKU DECU

Sadržaj:

- UČIM DA BROJIM
- IGRAMO SE OBLICIMA
- UPOZNAJMO ŽIVOTINJSKI SVET
- ŽIVOT U GRADU — ŽIVOT NA SELU

e) NA MORSKOJ OBALI — ŽIVOT POD MOREM

f) PROLEĆE I LETO — JESEN I ZIMA

komplet 1.200

POJMOVNICE imamo na: rumunskom, rusinskom, mađarskom i
srpskohrvatskom (ćirilica i latinica)

EDICIJA »STAZE«

1. Stanojka Koprivica — Kovačević: LISICA U RUKAMA	500
2. Đordije Popović: BEZ DNEVNE SVETLOSTI	500
3. Milorad Gončin: VOJVOĐANI	500
4. Milenko Nikolić: PARTIZANSKA ŠKOLA	500
5. Sretenije Zorkić: PIONIRSKA TROJKA	2.000
6. Sretenije Zorkić: PREPAD	500
7. Derviš Imamović: CRVENO PROLEĆE	700
8. Đordije Popović: ORAO ČETIRI, JAVI SE	700
9. Magda Simin: SAN MLADOSTI	690
10. Boško Ljubinković: BREZE	890
11. Milorad Gončin: OBRAČUN U TVRDAVI	1.020
12. Đordije Popović: SMRZNUTI MESEC NAD SLEDENOM PLANINOM	1.190
13. Nena Radulović: MUŠKARAČA	700
14. Branko Čulibrk: VRTEŠKA	2.200
15. Valerija Burkuš: SEČAM TE SE, BANJICO	1.160
16. Petar Rodić: S ONE STRANE RAZUMA	4.000
17. Dr Slobodan Janković: MRLJA NA SUNCU	3.500
18. Sreten Nikolić: MOJA JUTRA GALEBOVI BUDE	4.200

BIBLIOTEKA »SUPERNOVA« — DŽEPNA KNJIGA

1. Džejms Bliš: SPOK MORA DA UMRE	
2. Artur Klark: KA SPUŠTANJU NOĆI	
3. Kliford Simak: NEVOLJE SA TIHOOM	
4. Frederik Pol-Džek Vilijamson: PODMORSKO TRAGANJE	
5. Teodor Sterdžen: BULDOŽER UBICA	
6. Semjuel Dilejni: ZVEZDANI PONOR	

IZVAN EDICIJA — POSEBNA IZDANJA

1. Dr Ljubo Mihić: KOZARA	25.000
2. Ljuba Vukmanović: DEPEŠA O SLOBODI (HRONIKA O 37 TITOVIH DANA)	2.000
3. Velibor Gligorić: PORTRETI GLUME	120
4. Ivan Ivanić: ZLOČINI	400
5. Jovan Vilovac: VETROVI NIKAD NE KASNE	500
6. Kosta Savić: POSLE OBLAKA SUNCE	560
7. Čedo Mihajlović: OD KRIVE ŽICE DO VARALICE	700
8. IZABRANA DELA Rodoljuba Čolakovića I—X	24.000
9. BALKANSKA KUHNJA: Rumunija, Bugarska, Grčka, Alba- nija, Jugoslavija	29.000
10. Milan Miletić Miroslav Milanović: LARAMI	7.500

11. Vladimir Biljaja: RUSINI U VOJVODINI	3.000
12. Dr Emil Kamenov: IGRAMO SE, OTKRIVAMO, STVARAMO	2.200
13. Grupa autora: NOVI SAD — NOVOSADANIMA	6.000
14. Dr Tadija Eraković: LIČNOST DETETA I PSIOMOTORIKA	3.000
15. Dr Ilija Medić: RAZVIJANJE SAOBRAĆAJNE KULTURE	2.000
16. Nevena Simin: ZAGONETNI ZNAK	1.500

EDICIJA »DRUŠTVO I VREME«

1. Ivo Perišin: GOROPADNA INFLACIJA	600
2. Branko Čolanović: DUGOVI JUGOSLAVIJE	600
3. Janez Stanovnik: SVET U DUGOVIMA I MMF	600
4. Dušan Bogdanov—Senko: RADNIČKA KLASA, SINDIKAT I STABILIZACIJA	600
5. Gavra Altman: VARLJIVI SPOKOJ EVROPE	600
6. Milutin Milenković: LIBANSKA DRAMA	600
7. Aleksandar Fira: MOĆ I NEMOĆ FEDERACIJE	1.100
8. Vasil Grivčev: KURS JUGOSLOVENSKOG DINARA	1.250
9. Franjo Kozul: RELIGIJA I NACIJA	2.800
10. Ivan Cvitković: SLOBODA RELIGIJE U SOC. SAM. DRUŠTVU	2.400

EDICIJA »TEORIJA«

1. Noam Čomski: SINTAKSIČKE STRUKTURE	3.000
2. Vladimir Prop: PROBLEMI KOMIKE I SMEHA	3.000
3. Ernest Kasirer: FILOZOFIJA SIMBOLIČKIH OBLIKA I—III	10.000
4. Milorad Radovanović: SOCIOLINGVISTIKA	3.000
5. Žan Delimo: GREH I STRAH I—II	9.000
6. ISTORIJA I TRAGIČNO	6.000
7. Žan Delimo: STRAH NA ZAPADU I—II	13.000

»STRUČNA KNJIGA«

1. Josip Lešić: ISTORIJA JUGOSLOVENSKE MODERNE REŽIJE (1861—1941)	7.000
2. Dr Vuksan Lakićević: ODGOVORNOST U SAMOUPRAVLJANJU	2.700
3. Dr Ivo Marinić: POLITIKA URBANIZACIJE	5.500
4. Dr Gordana Vukadinović: O SAMOUPRAVNOM PRAVU	3.200
5. Dr Đorđe Petrović: RAZVOJNE PROTIVUREČNOSTI AGROINDUSTRIJSKOG KOMPLEKSA U SAP VOJVODINI	2.500
6. Dr Vuksan Lakićević: DRUŠTVENA SVOJINA U TEORIJI I PRAKSI	1.500
7. Dr Mile Bošković: ŠESTA KOLONA	3.000
8. Mr Živorad Stevanović: ZAJEDNIČKI PRIHOD, ZAJEDNIČKI ŽIRO—RAČUN U RO	1.200
9. Mr Mihailo Božović: PRAVNA ZAŠTITA SAMOUPRAVLJANJA	500

10. Dr Radovan K. Drašković: KOMENTAR ZAKONA O DRŽAVNOJ UPRAVI U SAP VOJVODINI	800
11. Dr Dušan Marić: AVNOJ I PRIVREMENA NARODNA SKUPŠTINA	500
12. Mr Filip Martinović: UZROCI DEVALVACIJE JUGOSLOV. DINARA	1.100
13. Dr Milan Mali: SAMOUPRAVLJANJE I FEDERALIZAM	1.080
14. Mr Mihailo Božović: SAVREMENA ZAŠTITA NA RADU	1.000
15. Dr Dragan Mrkšić: PRAVNI POLOŽAJ OSIGUR. DRUŠTVA	2.500
16. Čedomir Prostran: KOMENTAR ZAKONA O PRIVREDNIM PRESTUPIMA	1.500

EDICIJA SAZNAJNA

1. Dr Andraš David: MOSTOVI UZAJAMNOSTI	300
2. Pjotr Leonidovič Kapica: EKSPERIMENT — TEORIJA — PRAKSA	600
3. Dr Aleksandar Markičević: POŠTENJE I SAVESNOST U GRAĐANSKOJ PARNICI	300
4. Predrag Matvejević: KNJIŽEVNOST I NJEZINA DRUŠTVENA FUNKCIJA	300
5. Mr Stevan Mezei: VREDNOSTI I CENA U SOCIJALIZMU	300
6. Dr Vuko Pavičević: O HUMANIZMU	400
7. Pavle Savić: OD ATOMA DO NEBESKIH TELA	500
8. DR Pal Šarkanj: NA PRAGU XXI VEKA	300
9. Dr Tvrtko Svob: ŽIVOT, ČOVJEK I DRUŠTVO	300

NAUKA I UNIVERZITET

1. Slavko Borojević: PRINCIPI I METODI OPLEMENJIVANJA BILJA	1.500
2. Dr Vojin Radomirović: REPRODUKCIJA SELJAČKOG GAZDINSTVA	500
3. Ferenc Šoti: UVOD U KIBERNETIKU	500
4. Dr Slavko Krljuš: UČENJE U NASTAVI OTKRIVANJEM	700
5. Dr Radisav Ničković: RACIONALIZACIJA NASTAVE I UČENJA	700
6. Dr Milenko Nikolić: MATEMATIČKO I KIBERNETIČKO MODELOVANJE PEDAGOŠKIH PROCESA	700
7. Dr Jože Potrč: O SOCIJALISTIČKOJ ETICI I MORALU	700
8. Dr Pavle Ilić: LIRSKA POEZIJA U SAVREMENOJ NASTAVI	700
9. Grupa autora: OSNOVI FILMSKE KULTURE	600
10. Vasilije Točanac: LEPOTA REČI — UMETNOST PISANJA	300
11. Grupa autora: UVOD U ALGEBRU	700

IZDANJA «ELIKSIR»

1. Dr Damjan Savić: DROGE I MLADI	2.000
2. Dr Ivan Popov i dr Kosta Savić: DEČJA CEREBRALNA PARALIZA	700
3. Dr Dušan Pajić: UROĐENO KRIVO STOPALO	1.150

1. Živojin Čulum: ČOVEK SE VRAĆA SUNCU	400
2. Miroslav Lambić: VREDI DA SE ŠTEDI	400
3. Veljko Milković — A. Nikolić: SOLARNE ZEMUNICE	500
4. Miroslav Lambić: SUNCE GREJE VODU	700
5. Aleksandar Popov: NEBESKI IZAZOV	400
6. Jaroslav Francisti: KALENDAR I MERENJE VREMENA	700

NIŠRO „DNEVNIK“ — NOVI SAD
 OOUR „IZDAVAČKA DELATNOST“
 NOVI SAD, Vojvodanskih brigada 7/VI

N A R U D Ź B E N I C A _____/_____

Ovim neopozivo naručujem (upisati brojeve knjiga i kojoj ediciji pripada)

- ZA GOTOVO — vrednost naručenih knjiga uplaćujem na žiro račun broj 65700-603-6350 koje ćete mi poslati po primitku uplate sa popustom od 20% i
- NA OTPLATU — vrednost naručenih knjiga otplatiti u 3 (tri) jednake rate BESKAMATNO, s tim što ću prvu ratu platiti poštaru kod prijema, odnosno naručene knjige ću otplatiti u _____ rata sa godišnjom kamatom od 65% s tim što ću prvu ratu platiti poštaru kod prijema. **KNJIGE SE MOGU OTPLATITI NAJVIŠE U 6 JEDNAKIH MESEČNIH RATA, A NAJMANJA RATA JE 5.000.— DINARA.** KUPCI na otplatu overavaju narudžbenicu u organizaciji gde rade, a penzioneri prilažu poslednji ček od penzije. U slučaju spora nadležan je Opštinski sud u Novom Sadu.

(Prezime, ime oca i ime)

(Adresa)

(Datum i mesto rođenja)

(Zanimanje)

(Broj l. k. i mesto izdavanja)

(Radna organizacija i mesto)

(Gde je kupac zaposlen)

(Datum)

M. P.

(Overa o zaposlenju i potpis ovlašćenog lica)

(Potpis kupca)

U SLEDEĆEM BROJU

K. Marfi

REVOLVER ISTINE

Berd je naslonio pušku na rame i nanišanio na konopac, koji je svakog trenutka trebalo da se zategne oko Kornelijinog vrata.

Onda mu se učinilo da čuje neki kikot. Iako je bio siguran da niko u Midl Hilu ne zna da je ovde, okrenuo se.

Zgrnuo se kad je ugledao dvojicu ljudi koji su ga držali na nišanu svojih revolvera. . .

JUGOBANKA

**DODITE
DA SE DOGOVORIMO!**